MARIN SORESCU

VIZIUNEA VIZUINII

Coperta I de *Gh. Marinescu*
Coperta a IV-a: *Marin Sorescu* în viziunea graficianului sîrb *Dusan Petrilic*

EDITUR **ALBATRO**
BUCUREŞTI-1982

MARIN SORESCU

VIZIUNEA VIZUINII

- **Roman într-o** doară* -

* In două părţi *(Partea întîi* şi *Partea* a *doua)* cu un nu^ măr suficient de capitole, fiecare avînd un motto intîmplă- tor, ~i cu două volume de versuri inedite, în afară de text, intitulate „Ţoiuri şi Ventuze" (Voi. I „Ţoiuri'", şi Voi. II „ Ventuze").
La care se adaugă un Indice Alfabetic !ii Cuprinsul.

Toate transformările *eroilor* noştri *în eroi pozitivi* şi *iar în negativi, ca imediat* să facă *saltul în pozitivi,* şi *la* urmă *înapoi. ..* şi *iar înainte ...* şi *tot* aşa ; *precum* şi *trans^* formările *animalelor în oameni* şi-a *oamenilor în animale, plante* şi, *mai rar, în flori - au fost observate de autor, alternativ, la microscop* şi *la telescop, într-o* cameră ob^ scură şi *sub cerul liber.*

Din păcate, fără *martori.*

Desenele, vignetele şi *petele de* cerneală aparţin *au^ torului, ca* şi *unele personaje desenate, respectiv* dulăii *Co^ din* şi Mozoc, cărora *le aduc* mulţumirile *(mîngîierile) mele* şi pe această *cale.*

Partea I -

VIZIUNEA VIZUINII

Cap. I : O VIZUINA DIN ZILELE NOASTRE

Motto:

„A fost odată *o pereche de oameni. Ei n-aveau copii. Intr-o* zi, *fiind cu voie* bună, *zise* bărbatul către *femeie: - Soro, de la mila lui Dumnezeu nei n-avem co^ pii.* Să *mergem pe cîmp* şi ce *vom* găsi, *aceea* să *ne fie copil."*

Petre Ispirescu

Vizuina în care intrase - bineînţeles nu pentru pri^ ma dată, fiindcă era a lui, moştenită - avea ceva primi^ tiv şi desuet, ceva de „boite", cum poţi vedea pe la Paris, deşi Ursul nu bătuse Cartierul Latin nici. cu gîndul. („Poate cine ştie, la toamnă" suna o pancartă agăţată pe peretele din faţă, spre a-i fi mereu la vedere, dar el nu-şi mai amintea ce vrea să spună, tocmai pentru c-o vedea prea des.)

Se intra în vizuină ca-n brînză, vreau să spun că atît de facilă era această reîntoarcere la „uneltele sale", incit eroului nostru i se făcea şi lehamite.

„Nu mai merg acasă că e prea uşor", îşi spunea el din cînd în cînd, oprindu-se şi iarăşi pornind spre culcuş, poate chiar mai zorit.

Dai· să vă prezentăm sălaşul.

Deci, în primul rind, un lung coridor, care începe chiar de la suprafaţă, din spatele „arborelui genealo^ gic", intrarea fiind mascată ingenios cu o foaie de brus^ ture sau chiar de Ursul nostru, de trupul lui, în momen^ tele mai primejdioase, cînd nu voia să i se descopere ascunzătoarea şi nu mai avea încredere nici în brusture.

Atunci se aşeza cu spatele la intrare şi... nu se mai vedea nimic.

Acest coridor era săpat în nisip, deşi personajul se lăuda uneori că ar fi săpat în marmură. Era întortocheat. O lua întîi la dreapta, după aceea iarăşi la dreapta şi tot aşa mereu, pînă se realiza o spirală aidoma cu cea încrustată pe ţeava puştii spre a-i imprima glonţului o viteză din ce în ce mai mare. Se poate spune că Ursul intra şi ieşea glonţ din vizuină.

La capătul lungei spirale, sau, dacă o luăm calitativ, lungei „deveniri" a Ursului, se afla culcuşul, moale şi cald. Ursul „devenea" aici să se culce. Unii obişnuiesc să-şi mobileze interioarele cit mai fistichiu, în pas cu moda. Şi de ce, mă rog ? Cînd primeşti la tine o vizită, dacă vizitatorul observă că nu eşti în pas cu moda pe pereţi, e înclinat să mormăie.

Moş Martin, după o experienţă tristă, bleu, cînd fu^ sese nebun după o Coţofană, şi-i culegea albăstrele, nu^ mă-uita, brînduşi sau, dacă nu era sezon, le picta el însuşi, înmuindu-şi laba îndrăgostită în ... în ce ? In scro^ beală, pe care o fura de la iezerul din mijlocul pădurii, unde veneau lebedele să se spele, să se clătească şi să se scrobească, - Şi aşa, cu pensula grosolană dar sinceră, pentru că venea de la inimă (era stîngaci), îşi umplea pereţii grotei cu buchete întregi de Picasso (perioada bleu), care, la un moment dat, începeau chiar să miroasă, cu tot parfumul de care erau capabile. Aşa i se părea lui cel puţin, pentru că era îndrăgostit. Coţofana însă pas să vină să miroasă ! Zicea că ea nu face vizite la domi^ ciliu. Sau că, mă rog, nu se coboară. Asta îl jignea cel mai mult şi, în momentele lui de furie, ieşea glonţ din vizuină şi se urca în copac.

Dar Coţofana, fire uşoară, o zbughea în vizuină şi tot aşa „vice-versa". Deci nu era în pas cu moda.

Un singur perete, cel din dreapta, era pînă la jumătate uns cu miere. Mierea se usca după o lună şi de cind îi trecuse dorul de aventuri nu mai catadixea s-o împros^ păteze. Oricum peretele acela, aşa uscat, se chema că e uns cu miere.

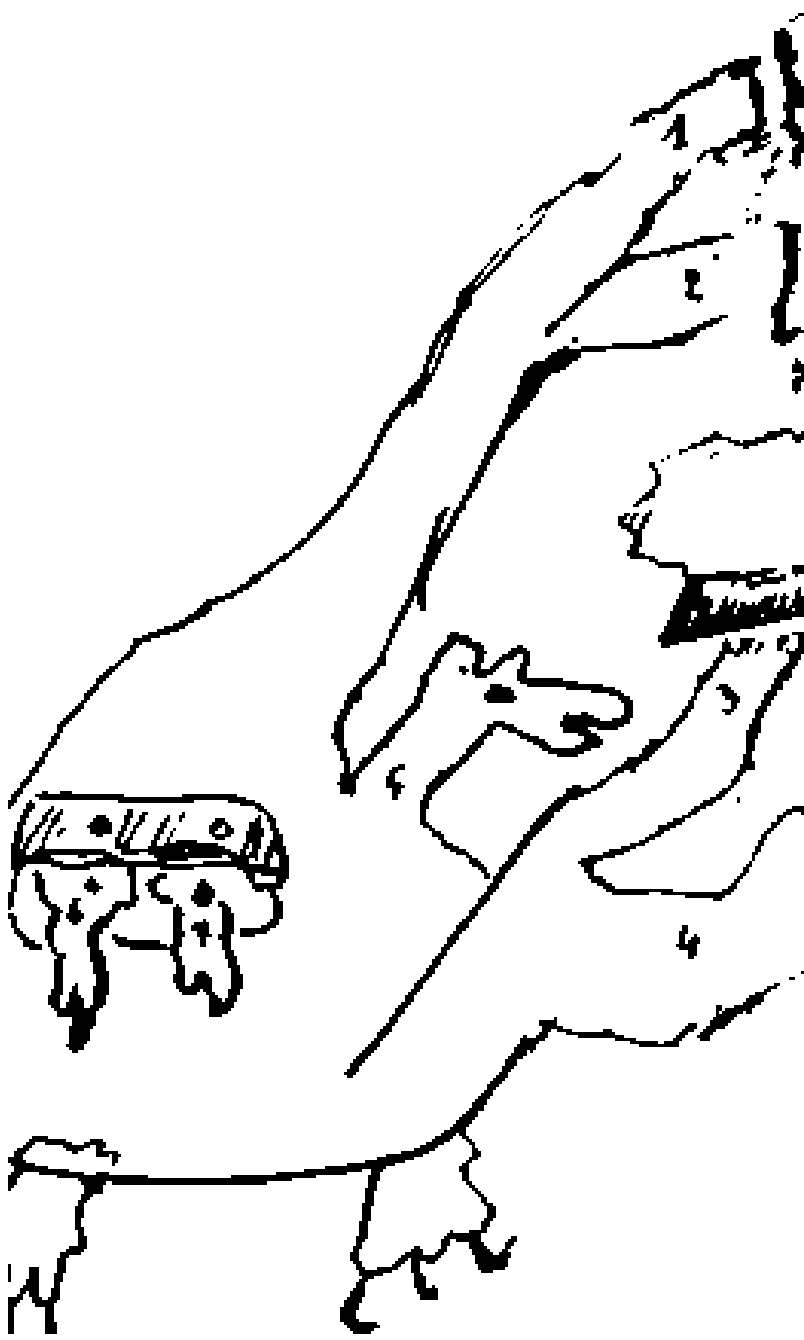

Balaurul cu sapte capete fi j întina cu ghilotină

Dar unde sînt dependinţele? Exista undeva o debara, unde se păstra blana Ursului din pădure. Şi două chichi^ neţe pentru musafiri, care veneau neanunţaţi.

Sala mare, salonul, era încăperea cealaltă, mai spa^ ţioasă, unde se afla o oliţă, pentru că Ursul ajunsese la concluzia că trebuie să fie domn în casa lui. „Ori sînt împărat în casa mea, ori fac ceva pe ea."

Alte apartamente nu cred să fi mai existat (e drept, părinţii lui cică ar mai fi beneficiat de o ie~ire, care, de cînd cu problema locuinţelor, folosea de intrare unui Bursuc, ce locuia în aceeaşi vizuină cu Ursul, dar să nu mai vorbim despre asta, e un subiect enervant).

Dar de ce, mă rog, să nu mai vorbim despre asta? Adevărul e că Ursul, fiind oricum mai mare şi, chipurile, personalitate („chipurile" e o expresie care aparţine Bur^ sucului) avea dreptul, prin lege, la două ieşiri. „Scîrţ", răspundea Bursucul, „unde să ieşi de două ori odată sau cum să ieşi în acelaşi timp în două direcţii opuse ? ! "

„Legal, am dreptul la două ieşiri, pentru că sînt mai mare şi sînt personalitate", se încăpăţîna Ursul.

- Chipurile ! De personalităţi d-alde astea geme pădurea.

Adevărul e că susnumitul Bursuc era incapabil să înţeleagă nişte *lucruri,* după expresia Ursului, care uita de fiecare dată să specifice ce fel de lucruri.

Nici nu începuse bine Moş Martin, odată întors din aventura lui extraordinară cu zmeura, nici nu începuse bine, zic, să cadă pe gînduri, cînd Bursucul intră, pe ieşirea de drept a Ursului, şi-i aduse o scrisorică. O ţinea elegant pe o foaie de brusture ca pe o tavă.

- O scrisorică, făcu el miero6, privind fix, parcă prin Urs, spre peretele cu luna de miere uscată.

Termină cu de-alde astea, se auzi un mormăit.

- E de la Coţofană.

- Hibernez.

Totuşi, pentru a scăpa cit mai repede de vecinul său nesuferit şi a se cufunda pe spirala interioară, Ursul luă scrisoarea, îşi aruncă un ochi pe ea şi rămase per^ plex. Conţinutul era acesta :

„Nu mai sînt Coţofana aia proastă."

Semnat : „Coţofana".

- Te-ai fi deşteptat acum, la Sfîntul Aşteaptă, făcu Ursul, iar

Bursucul, crezînd că lui i se adresează un compliment, se înclină respectuos, aruncînd foaia de brusture. După care ieşi afară să ridă de farsa pe care o jucase bunului său prieten. Coţofana de fapt nici nu existase, dar poţi să-i spui unui Urs că pe el nu-i în stare să-l iubească nimeni, nici măcar o Coţofană ? Şi chiar dacă i-ai spune-o, oare te-ar crede ?

Cap II: NU HIBERNAȚI CU OCHII DESCHIȘI

Motto :

„Mama a rostit descîntecul, după ce ea a rostit descîntecul (ei)
...ea a desenat pe noroiul său.
Paisprezece piese a întocmit ea.
Șapte le-a pus de-a dreapta
Șapte piese le-a așezat de-a stingă ; între ele a așezat o cărămidă.
Ea îngenunchea pe rogojină ; el și-a deschis buricul... el a chemat pe cele șapte soții înțelepte.
Din șapte și șapte pîntece de mamă au răsărit șapte ființe bărbătești.
Șapte au dat naștere la șapte ființe feminine.
Pîntecele mamei, Făcătoarea destinului. In perechi i-a completat pe ei.
In perechi ea i-a completat pe ei în fața sa. [u]

Atrahasis (Traducere de Athanase Negoiță)

Deci Martin căzu pe gînduri. Primul gînd pe care căzu fu acesta : „Am ajuns și să hibernăm[14].

Trebuie să precizăm că nu e vorba de hibernarea normală, cea de trei luni în timpul iernii, cînd se stă la gura sobei, după o expresie din bătrîni, cînd existau

sobe și acestea aveau gură (o gură cît o șură), ci de una suplimentară, pe deasupra, sau, cu o expresie mult utilizată azi în zăvoi, *avani la lettre.*

Simpaticul nostru visător se lăsa în voia lenii, de probă, cu toată greutatea. Pica de sus şi uneori i se părea că ajunge astfel, vîjîind, pînă-n străfundurile conştiinţei.

Nimic nu e mai extraordinar <lecit să te relaxezi după o zi de muncă, să-ţi fie lene, dar o lene adevărată, cu 1 mare, de la Lae. Atunci dintr-o dată totul ia o altă înfă- ţişare.

Işi aruncă ochii prin vizuina lui personală, şi totul avea altă înfăţişare. Pereţii parcă se dăduseră mai în lături, tavanul se ridicase, nisipul de pe coridor se făcuse marmură (deci Ursul nu minţea chiar cu totul cind susţinea că intră la el în birou printr-o galerie de mar^ mură, în care stau statuile „uite-aşa", doar să te-apuci să le sculptezi, ceea ce o să facă el, cînd o să aibă timp). Chichineţele se transformaseră în două porticuri, mutin^ du-şi fiecare boarfele, claie peste grămadă, în debara. (Aceasta, mai leneşă, nu reuşea nicicum să se transforme, ori Ursul nu mai avea imaginaţie şi pentru ea ; oricum, era punctul mort al vizuinei sale, călcîiul lui Achile Ursul.)

Se simţea omul, dacă putem să-l numim aşa, în casa lui şi asta chiar se simţea în aer (cum se simte el în casa lui). Era un parfum de aducere-aminte, care semăna cu cel de levănţică. Levănţica îşi făcea adeseori apariţia în această vizuină, din cauza groazei pe care o avea Ursul faţă de molii. Se ştie cum rod acestea nu numai blana, ci şi conştiinţa şi mai ales de această eroziune în conştiinţă se ferea cel mai tare Ursul şi se apăra cu levănţică, pe care o priza pe nas, ca acum, cind stă aşa tolănit şi... şade.

Avea de gînd să facă şi unele modificări în ce priveşte locuinţa sa. Nu stătea prea bine cu canalizarea, apa nu curgea decît cind ploua şi atunci >iavălea cu conuri de brad, frunze uscate şi era imposibil să o bei altfel decît distilată. E drept, îşi făcea din timp rezerve de sticluţe de apă distilată, pe care fie că le lua pe cale bucală, fie că şi le făcea injecţii, cind avea şi un pic de febră. Işi as^ tîmpăra şi setea şi febra. De alte medicamente însă nu se atingea şi chiar avea o vorbă a lui sfîntă : „Nu vă atingeţi de alte medicamente".

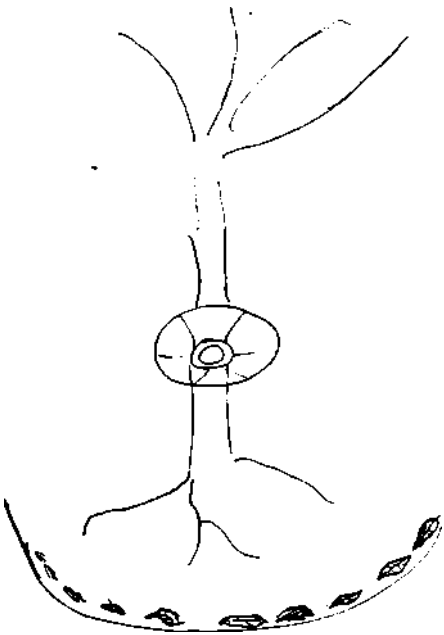

Intr-o vreme se gîndise să sape o fintînă şi să amena^ jeze una din chichi^ neţe într-un puţ cu apă rece, pe care s-o boteze în felul acesta, dindu-i importanţa unei străzi : strada Puţul cu apă rece. Apucînd-o pe această stradă,. după ce ar fi scos apă cu lanţul şi ar fi băgat capul în găleată, răcorindu-se, mormăind de plă- ::ere şi stropind even^ tualele molii, ar fi ajuns, luînd-o pe pri^ ma la dreapta, în cealaltă chichineaţă. Aici i se înfunda întotdeauna.

Nici cu electrificarea nu stătea prea bine. Pe vremuri părinţii lui se chiorau la lumina cîto1·va licurici, care nu costau mai nimica, dar nici lumină nu prea dădeau. In plus, crescînd foarte mult sensibilitatea în secolul nos^ tru, în general vorbind, licuricii nu mai erau rentabili la iluminatul electric, din cauză că făceau prea des scurt^ circuit. Fiind şi zgîrcit, ursul trăia, că să zic aşa, în cea mai adîncă beznă.

Deschise ochii. Cea mai adîncă beznă dispăru ca- prin farmec şi iarăşi vizuina luă altă înfăţişare. Se gîndi c-ar trebui să mute şi muntele din spatele ei, la vreo 20 de km., să-l împingă puţin mai încolo şi mai la stînga, din cauza umbrei dese pe care o „propaga". Oare Bur^ sucul i-ar da o mină de ajutor, fiind şi în interesul lui ?

Şi, în altă ordine de idei, făcu el, pomenindu-se vor^ bind cu glas tare, ce-ar fi dac-aş avea un copil ? Locu^ inţa, de bine de rău, i-ar fi asigurată, poveşti, de bine ele rău, i-aş

spune. Dar... restul ? Cine„. ar fi restul ? Ajuns aici, încercă să-şi imagineze, cu multă duioşie, eventuala mamă, uimit şi el că poate să se preocupe cu atîta intensitate de restul lumii. In viaţa lui nu ceruse laba cuiva. Cit trăiseră răposaţii părinţi, îl tot sîcîiseră în privinţa asta, mergînd pînă acolo incit s-ar fi mulţu- mit dacă ar fi luat chiar o roabă cu cărămizi, ca să aibă cu ce-i da în cap soaţa, sau o vulpe de la gîtul unei cucoane, numai să-l ştie însurat. Dar un copil, un ursu^ leţ mic şi simpatic foc, care să-i zgîrie mobila şi să-i răstoarne lucruşoarele, n-ar fi stricat, că uite, începe să încărunţească pe la sprîncene. E ştiut că urşii, cînd îmbătrînesc, se fac albi şi sînt izgoniţi la Pol de semenii lor mai tineri.

Cum o fi arătînd Polul? încruntă visătorul una din sprîncenele lui albe.

Sau, cinel ar fi rămas în pană de poveşti originale, i-ar fi citit pur şi simplu din biblioteca lui bucăţile care-l făcuseră pe vremmi să leşine pe litere, de plăcere.

Ţinea şi acum minte pagini întregi. O pagină întreagă suna cam aşa :

,,Ţînţaru! scoase paloşul şi-l pişcă pe voinic."

Deasupra era o poză care-l înfăţişa pe Făt-Frumos, în chipul unui ursulache cam bleg, care, nimerind în împărăţia ţînţarilor, capătă friguri şi începe să aiureze. Din gura lui ursulache pornea un balon care conţinea şi aiurelile lui, în starea de friguri groaznice : „Mor mor mor".

De multe ori, eroul nostru, cînd hiberna de probă şi se lăsa în voia soartei, ca să nu mai spunem a lenii, spre a evita o repetiţie, ajungea chiar p!.iă acolo incit să-şi spună singur poveşti. Se considera copil şi, faptul ar părea ciudat dar aşa este, chiar ~opilul său, rodul dra^ gostei celei mai curate cu o nt..:unoscută, al cărei nume îi scăpa, dar la care se gîndea întotdeauna cu cea mai adîncă veneraţie.

Poveştile pe care şi lt' spunea erau de adormit copiii, începeau cu „A fost odr..ra" şi se terminau cu un cîntec de leagăn. La cîntecul de leagăn ochii începeau să i se împăienjenească, pleoapele căde au ca foaia de brusture peste intrarea în vizuină şi ursul mai-mai să adoarmă. Atunci intra Bursucul ş1 mcepea să frece cratiţele la bucătărie, nevrînd să ţină seama că vecinul lui de apar^ tament hibernează legal, de probă.

Exact aşa se petrecu chiar în momentul acesta : intră Bursucul cu o găină cumpărată Dumnezeu ştie cu ce bani, se auzi scăpăratul chibritului (vă închipuiţi cit de liniştit gîndea ursul şi cit de liniştit se pregătea el s-adoarmă, dacă se putea auzi chiar scăpăratul unui chibrit la vecin) şi după aoeea frecatul cratiţelor cu ghearele. Făcu un „ha, uite că era gata să adorm", îşi pironi ochii în tavan şi începu să se concentreze pe o altă spirală.

Cap III : FRUMOASA MEA URSOAICA NATURALA

Motto:

„Din cauza mea tu ai [. ..] •
şi din cauza ta [„.] peste mine."

Epopeea lui Ghilgameş
(Traducere de Athanase Negoiţă)

"Poate nici nu ştii că acel copil al nostru, pe care în goana ta nesăbuită după inedit l-ai uitat la mine, acel muţunache de catifea neagră, cu care s-ar fi mindrit orice mamă de la Polul Nord şi de la Polul Sud (tăiat Polul Sud), a crescut mare, frumos şi-ţi seamănă. Asta mă face să-mi mai treacă dorul de fiinţa aceea atit de cicăli- toare, care, neascultind de nici un fel de sfat din partea capului familiei, a mers din vilcea în vilcea, ajungînd pînă şi la circ, de rîsul lumii.

Ce faci tu acolo la circ, ai putea să-mi spui? Ce circ este acela şi cum poate el aduce fericirea unora, dacă cei rămaşi acasă, prin vizuini, suferă ? !

Mi-au spus unul şi altul că ai apărea cu o minge în braţe, te sui pe un scaun şi arunci mingea încotro vezi cu ochii. Dacă situaţia aceasta ţie ţi se pare că e plină de haz şi merită să-ţi prăpădeşti tinereţea pentru ea, atunci înseamnă că eu m-am tîmpit de-a binelea ori că mi-am pierdut simţul umorului. (De schimbat ntîmpit" cu „prostit".)

Aş vrea să viu şi eu o dată la circul ăla, să m-aşez cit mai în faţă şi cind apari tu cu mingea, să mă uit dintr-o dată drept în ochii tăi. Nu ţi-ar crăpa obrazul de ruşine ?

• Acoladele indică fragmentele pierdute, şterse sau indes^ cifrabile.

Dar n-o să vin, pentru că preget să-mi mai pun cravată şi să mă

fandosesc.

Pe de altă parte, vrăbiuţa mea iubită, ştiu că nu de drag eşti tu acolo unde eşti, şi nici ţie nu ţi-a fost uşor cind te-au prins cu arcanul în vizuină şi te-au luat, răcnind de vuia pădurea. Ştiu că m-ai dispreţuit pentru că, în loc să sar să-ţi iau apărarea, eu m-am grăbit să ies pe cealaltă ieşire. Dar de unde să ştiu eu că tu n-o să-ţi urmezi bărbatul, în orice situaţie s-ar afla acesta ?

M-am gîndit mult la tine în fiecare seară, am plins rle vreo două ori, cit sînt eu de ponderat şi te-am iertat că nu eşti cu mine să ne amintim de tinereţea noastră furtunoasă şi să plîngem împreună.

Dar să nu ne lamentăm şi cită vreme vom avea un moral ridicat, află, pisoiul meu tărcat, că nu există despărţire vitregă în stare să despartă (de căutat alt cuvînt) două fiinţe unite legal. Cum adică ar putea să ne îndurereze aşa de tare o simplă despărţire (de căutat <1lt cuvînt), cînd aici, în pădure, cintă păsărelele ziua şi noaptea şi fiecare pasăre pe legea ei piere, iar tu... tu ai circul tău !

Fă, draga mea, în aşa fel incit să aduci fericire oame^ nilor, căci şi eu îmi pun mari speranţe în sufletul tău nobil şi nu cred c-ai fi vreodată în stare să arunci cu mingea în aşa fel incit să spargi capul vreuni dresor.

Ce să-ţi mai spun de pe acasă? în vizuină totul e cum ştii, în afară de faptul că vizuina e alta, că în loc de două intrări am obţinut să am numai una, iar vecinul nostru care s-a instalat după aceea, intrînd prin intrarea cealaltă, care acum se cheamă că e intrarea lui, freacă nişte crătiţi ziua şi noaptea, de parcă s-ar pregăti să defileze cu ele. Nu ai vreun loc acolo pentru un bursuc ?"

... Ajuns aici, Ursul împunse cu laba aerul, ca şi cînd ar fi pus punct la această scrisoare deschisă destul de incoerentă, pe care începuse s-o scrie tocmai spre a scăpa de zăngănitul ghearelor pe fundul cratiţelor, care venea în mod sîcîitor de la vecin, şi trase cu urechea dacă *se mai aude.* Se mai auzea.

„ Viaţa e complexă în totalitatea ei", conchise, „com^ plexă chiar şi cînd hibernezi."

Cap. IV : GURA LUMII

Motto:

„Prostia în fază statică *o* suportăm,
dar în fază dinamică *nt>* stinghereşte."

Al. O. Teodorean·..1.

„Acest individ aiurit, care a rămas pe labele dinapoi în faţa vieţii, părînd mereu uimit, ca o ţară ce admiră o sorcovă, mie mi se pare suspect din două puncte de vedere." Scăpîndu-i creaţia care era aproape curată, Bur^ sucul îşi întrerupse meditaţia şi, fugind să prindă obiec^ tul care se dădea de-a dura, încurcă cele două puncte de vedere asupra vecinului său.

„ ... Şi doi, de unde aceste pretenţii ale lui de filozof ratat, cînd habar nu are ce înseamnă mişcarea? Mişca- rea e o categorie filozofică, dată în folosinţă mai ales iepurilor, dar şi bursucilor, pe cînd cei care stau şi hi^ bernează sînt în afara oricărei categorii şi sînt greu de categorisit. Nu suport acest dobitoc (în paranteză fie spus, toţi sîntem nişte dobitoace, dar iată că de data aceasta Ursul îşi merită soarta) cu ochii blînzi şi lipsiţi de expresie. Ochi de bou, şi nu degeaba, de ziua lui, eu îi fac cadou cite două flori de ochiul-boului, dar măgarul nu înţelege aluzia, deşi, clipeşte şiret - Dumnezeu ştie ce-o fi înţelegînd el prin şiretenie, cînd pînă şi fur^ nicile sînt în stare să-l calce în picioare. Şi la urmă, mania asta a lui de a nu mînca iarna, cînd stă ca acum, cu ochii în tavan, cu laba în gură, ca un copil de ţîţă şi ascultă ... naiba ştie ce ascultă".

Iarăşi îi scapă aceeaşi cratiţă, producînd o hărmălaie de nedescris. Bursucul o înşfăcă şi începu s-o frece cu nisip.

„In pădure are faima unm ms de vază, cum şi-o fi creat această faimă iară nu pot pricepe, şi toate anima^ lele se dau bine pe lingă mine, ca mai apropiat lui, ca să afle ce mai face Maestrul. Ce-a mai zis Maestrul, ce-a mai mîncat, ce-a mai rumegat? Maestrul a binevoit să facă aprecieri asupra vremii ? Cum mai e vremea, după opinia

Maestrului ? Şi tot felul de nerozii de astea. (E şi pădurea asta o nătăfleaţă !) Inchipuiţi-vă cite lucruri in^ teresante trebuie să scornesc, pentru a ţine sus steagul (al Maestrului, na), să fiu gata în orice clipă să dau cite un răspuns de să rămînă lupii, vulpile, coţofenele, mî^ ţele-n coadă.

- Nu se mai găseşte zmeură cu frişcă (Aceasta e chiar o opinie a Ursului). Dar pornind de la această con^ statare a sa, pe care o spun la început, ca aperitiv, în^ cep să tom la minciuni, care mai de care mai gogonate. Nu numai că nu se mai găseşte, dar nici n-o să se mai găsească vreodată. V-aţi lins pe bot, adio zmeură cu frişcă, pentru că, anul viitor, pădurea o să fie tăiată, transfor^ mată în butuci şi mutată la oraş. Şi asta n-ar fi nimic, am mai văzut noi păduri tăiate, dacă mai întîi nu s-ar face recensămîntul tuturor dobitoacelor, cu însemnarea exactă a locului unde se află fiecare, în aşa fel incit, atunci cînd se purcede la transferul pădurii, pleci cu co^ pacul tău cel mai apropiat. De ce, de ce ? întrebau alar^ mate vulpile mai ales. Simplu ca bună-ziua. Pentru a se crea, acolo la oraş, un *microclimat.* Ca pădurea să nu rămînă singură, şi ca totul să fie ca mai-nainte. Cum „ca mai-nainte" ? întreabă veveriţele. Ca acum. Păi cum ca acum, dacă spui ca mai-nainte, nu vezi că n-ai lo^ gică?

- Vreţi să spuneţi că Maestrul ar fi lipsit de logica cea mai elementară, asta vreţi să insinuaţi?

- Susţine Maestrul toate bazaconiile astea?

- Nu numai că le susţine, dar e în stare să se şi supere dacă aude că nu-i crezut pe cuvînt. Ştiţi cum a fost anul trecut, cînd zicea să vă faceţi provizii de apă, că n-o să plouă trei luni şi toate dobitoacele s-au pus pe săpat fîntîni şi după aceea a plouat trei luni încontinuu. Nu-i bun exemplul, pentru că nu s-a nimerit.

Pasăre şi păstaie de *fasole*

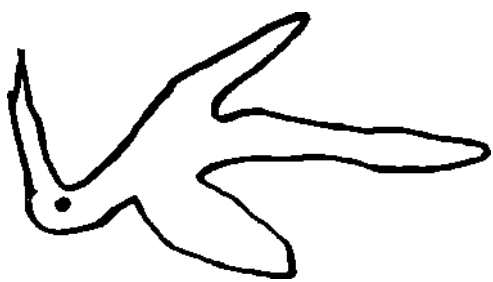

- Putea să se nimerească şi mai rău (Astea le-am dat iar ca vorbe ale Maestrului).

Cea mai frumoasă teorie a Ursului (de fapt a mea, dar nu puteam s-o dau ca originală, căci eu nu a1I!_ încă un nume şi deocamdată, vreo ciţiva ani, sînt obligat să lucrez în colectiv) a fost aceea că pămintul nu se în^ virteşte, cum susţin unii, ci merge drept. Pămintul acesta e un fel de potecă prin univers şi cine a mai pomenit poteci invirtindu-se? In schimb luna, care e mai mică, merge drept, dar din cînd în cind face un cot, în aşa fel incit se poate spune că merge în formă de L, asta pentru că e îndrăgostită de el, de Pămint, adică, dar el o ţine drept, pe poteca lui şi de-asta nu se în- tîlnesc niciodată, şi de-asta ne merge nouă rău, pentru că trăim sub o *nefericire* cosmică.

La chestia asta, toţi pesimiştii din pădure m-au pu^ pat, şarpele n-a pierdut ocazia de-a strecura puţin ve^ nin : - Eu niciodată n-am dat doi bani pe lună-lumina.

Iată ce fac eu toată ziua, cum trebuie să-mi storc creierii ca să-i ţin sus steagul (iar scapă cratiţa, de-astă dată pot să jur că intenţionat). Şi de-asta el, cînd iese din vizuină, e celebru gata şi toţi se reped să-l salute, considerînd un noroc al lor de-a intra cu fundul în mărăcini cînd trece el.

Dar are şi părţi bune. Habar n-are pe ce lume trăieşte. Crede că tot ce zboară pe sus, cu talangă sau fără, se mănîncă şi, în adincul sufletului său, zace o dragoste de viaţă şi de semeni cit în şapte. N-ar fi în stare să calce o furnică, toate fiarele care i se pling găsesc o vorbă bună, chit că este invariabil aceeaşi : mor, mor, mor!

CAP. V : VULPEA VINE „ ÎNTR-0 CHESTIUNE"

Motto:

„Cîmpia *e verde.*
Verde e un adjectiv."

(Dintr-un manual de logică)

Ursul se concentrase aşa de bine pe ideea de ni^ mic, incit toată fiinţa lui nu mai contempla decît acest nimic, cu *n* mare, şi se căznea să realizeze contemplarea unui nimic cu *n* mic. Operaţia chiar începuse să-i reu^ şească atunci cînd Bursucul, trezit şi el din bîrfa lui cu totul dulce şi inofensivă, pentru că o făcea din dragoste, veni să-i anunţe vizita cumetrei Vulpi.

- Ce poftește? făcu Ursul morocănos.

Vine într-o chestiune, aşa mi-a spus să vă spun.

- Iar a făcut vreo potlogărie? Iar a furat vreo găină şi acum vrea să o scap. Să nu mă amestece pe_ mine în chestiunile ei de borfaşă.

- Vai, cumetre Urs, dar se poate să vă exprimaţi aşa, făcu Vulpea care şi intrase şi ţinea într-o labă un cocoş, mai mult mort decît viu. - Acest cocoş v-a vorbit de rău, făcu ea, clocotind de indignare. Vi l-am adus să-şi primească pedeapsa. Cocoşul, care era mai mult mort decît viu, simţind prezenţa unui ocrotitor, începu să fie mai mult viu decît mort. Bătu din pinteni şi în^ cepu milităreşte, ca toţi cocoşii :

- Vă raportez că mă mănîn„.

Ultima silabă însă nu i se mai auzi, întrucît capul îi şi dispăruse în gura Vulpii, care probabil să l-ar fi şi înghiţit de-a binelea, dacă n-ar fi simţit, ridicată asu- pra ei, o labă ca aceea. Aşa că îşi luă gura de pe capyl cocoşului, care slobozi şi cealaltă silabă :

- ... că.

POVESTEA COCOŞULUI

Aţi fi mai văzut dumneavoastră cocoş, nu zic ba. Dacă nu v-au căzut ochii pe acest cocoş, cocoşul nostru, nu v-aţi ales cu mare lucru. Era un cocoş ... sau mai bine să zi^ cem *este* (pentru că mai trăieşte şi astăzi, dacă nu l-o fi mîncat Vulpea, sau poate dumneavoastră, iubiţi cititori, ori poate, Doamne fereşte, chiar eu, autorul, din gre^ şeală), frumos din cale afară, falnic precum o fanfară şi la fel de sonor. Cînd bătea din pinteni, cind zdrăngănea salba roşie şi mărgelele la gît şi cînd începea să cinte era leit fanfară. Culorile penelor sale erau - sau sint, deşi nu cred c-au mai rămas toate - o nebunie nu alta : se băteau intre ele de colorate ce erau, ţipau pur şi simplu de vopsite ce erau ... Şi totul natural la el : nici tu coafor, nici tu manichiurist, pentru că şi ghearele de la picioare aveau un lustru al lor absolut genial, că dac-ar fi fost să zgirie cu ele hirtia ca alţii, apoi ieşeau nişte lucruri...

Aşadar, Cocoşul luă poziţie de povestitor, se uită ga^ leş la ascultători şi cind să înceapă... îl podidi plinsul. Adică o lacrimă ca o· mărgică i se prelinse din ochi. O ciuguli ca pe nimica şi-o mîncă. Imediat o altă lacrimă, ca un strop de rouă, i se prelinse din celălalt ochi şi bravul cocoş, nici una nici două ... o bău.

- Iertaţi-mi emoţia, foamea şi setea, începu el.

Alte două lacrimi picară în ţărînă, Cocoşul repetă fi^ gura, însă de data asta mîncă lacrima care semăna cu un strop de rouă şi o bău pe cea care aducea cu o mărgea, ca şi cînd ar fi vrut să demonstreze că în situaţia tragică în care se afla acum îi era totuna.

- M-am născut înainte de momentul de faţă, prinse el în sfîrşit firul autobiografiei, într-un coteţ în care domnea mizeria. (Linişte în vizuină.) O mizerie care era atît de cruntă că, închipuiţi-vă, urmele ei, oricîte spo^ ieli s-ar fi făcut, se mai văd şi astăzi. Oricîte spoieli s ar fi făcut. Părinţii mei... nişte băieţi anomm1, mei eu măcar nu i-am cunoscut, pentru că m-am născut dintr^ un ou făcut în grabă (vremurile erau tulburi), undeva în nişte paie„. un ou grăbit, un ou al nimănui !

înduioşată peste poate, Vulpea începu să se smior^ căie şi să-şi tot şteargă nasul.

- Zi mai departe, spuse ea, dar nu chiar aşa de jalnic,

fiindcă nu mai am batiste.

- Cînd a fost să mă clocesc, adică„. oul năzdrăvan, pentru că din ou simţeam eu c-o să fiu năzdrăvan, am nimerit sub o găină moţată, Dumnezeu s-o ierte, pen^ tru că, după vreo trei zile, într-o noapte„. dispare.

- Prea jalnic, spuse Vulpea. Mă podidesc lacrimile ca nişte izvoare fierbinţi. Este vreun loc pe aici, unde se poate plînge în voie ?

- Treci în debara, zise Ursul captivat, vrînd să as^ culte cit mai repede continuarea acestei poveşti extra^ ordinare a Cocoşului.

Vulpea trecu în debara, udă leoarcă de lacrimile care o podidiseră pe neaştepetate, în aşa fel incit dacă s-ar fi stors puţin, putea rămîne şi pe loc, pentru că tot făcuse baltă.

Cocoşul continuă.

- Nu vă spun cine a mîncat cloşca aceea.„ unde a dis^ părut ea peste noapte ...

- Spune, chiţcăi Bursucul.

- Mai tîrziu, făcu Cocoşul. Nae al lui Seder, stăpînul casei, bietul Bag-Seamă, cum îl porecleau sătenii, ce să facă el cu cloşca moartă în coteţ ? Adică nu moartă, dar dispărută. Du-te şi întreabă prin vecini, roagă-te de unul şi de altul, pînă cind găseşte o raţă căzută la Gaga Riţa lui Mielu. Insă raţa, deşi căzută, nu voia să stea pe ouă, ar fi stat ea dacă ouăle s-ar fi aflat într-o baltă„. cum e balta asta bunăoară (privire de reproş spre locul unde dispăruse Vulpea), dar aşa„. pe sec, ea zicea că nu clo^ ceşte. Aşa m-am pomenit pe urmă sub o giscă, alături de nişte ouă cît toate zilele, că te mirai ce minte năzdrăvană le-o fi putut concepe atît de mari. Dar ce să vezi? A treia noapte gîsca este găsită mîncată. Nu vă spun încă cine a mîncat-o.

Spune măcar cine-a găsit-o mîncată, sări Bursucul, să ne alegem şi noi cu ceva buletin de ştiri.

Nae al lui Seder, Bag-Seamă, ce să facă el ? Mai clocea în coteţul acela şi-o curcă. Am trecut cu arme cu bagaje, cum se zice, sub curcă. Această curcă a fost ~a şi o mamă a mea bună.

- Bună şi grasă, nu se putu abţine Vulpea, care trăgea cu urechea şi care se storsese după valul de lacrimi şi se întinsese la uscat într-un cuier.

- Nu m-am gindit niciodată că e mamă vitregă, re^ luă Cocoşul, pentru că sub aripa ei am avut o copilărie fericită.

- Fericită, haida-de, pe vremea aia! făcu Vulpea.

- Ce am făcut eu în copilărie, de am fost aşa de fericit, măcar că împrejurările şi situaţia generală a lui Nae al lui Seder erau de natură să ducă în fiecare clipă la o catastrafă ?

Ieşind din ou, şi pomenindu-mă sub curca pestriţă, care imediat, prin aspectul ei falnic, m-a făcut să mă gîndesc la pajura din basm, pe care o continuă, m-am luat cu păscutul firelor de iarbă, prinsul lăcustelor şi bucuria de a trăi. Impreună cu ceilalţi pui, care de curcă şi care de găină, mergeam cu mama noastră pe dealuri, intram pe vilceaua lui Cincă, vilceaua Eonii sau în partea cealaltă, pe Ţiclonul, dealul acela înalt ca un munte mic, de unde seara ne întorceam cu guşile pline şi, din vîrful dealului, zburam ca nişte păsări sălbatice în sat, oprindu-ne din zbor pe moară, ca nişte păsări do^ mestice. Pînă cind, într-o bună zi, dispare curca.

Aici Vulpea ieşi din debara, uscată şi aproape călcată de neşifonată ce era, mă rog, o cucoană cochetă şi pusă la punct, care ştie că viaţa e mult mai frumoasă cînd cucoanele arată bine.

„Crescusem destul de mărişor, chiar începusem să cint (mi se dăduse în sarcină, de către Nae, să trezesc vacile dimineaţa, ca să aibă timp să rumege şi să facă lapte pînă se scoală să le mulgă. Odată, spun tot în paranteză, am sărit gardul şi-am întîrziat, uitînd să cînt la urechea Sălbiţei şi a Ruşiţei, care, netrezite la timp şi nerumegind, dimineaţa, cînd să... degeaba. Ca să ve^ deţi ce înseamnă rumegatul şi ce rol important aveam cu în muncile agricole. Începusem să mă simt tare şi clin cauza asta am fost şi tare îndurerat la dispariţia curcii. Am plecat imediat pe urmele ei şi..."

Vulpea începu să dea semne de nelinişte :

- Fii mai scurt că uite, cumătrul Urs are treabă.

- N-am nici o treabă, ripostă însă Ursul, căruia Cocoşul îi devenise simpatic din primul moment. De^ aia sîntem puşi aici, la hibernare, să ascultăm tot ce se Yorbeşte (Ursul, în anumite momente, se considera *nu^ mit* urs, investit cu puteri speciale şi responsabilităţi, în aşa fel, incit hibernarea lui i se părea o treabă impor^ tantă, de stat degeaba).

- De-aia sintem aici, mai mormăi Ursul, privind crunt spre Vulpe, ca să stăm pînă la capăt.

Vulpea tăcu, Cocoşul bătu o dată din pinteni şi reluă povestirea mai cu foc :

„V ă anunţ că am prins-o, şi ridică gheara amenin ţă- toare

asupra Vulpii, mincînd curca - şi aici, de indig^ nare, el rosti un automatism cam nepotrivit: mama noastră a tuturor. Tot ea, aci de faţă, a fost şi călău-a (sau călaia ?) cloştilor mele precedente, a găinii şi, res^ pectiv, giştei, pentru că raţa, v-am spus, n-a vrut să stea pe ouă, pretinzind să i se pună ouăle în baltă, dacă vrem să treacă o dată pe deasupra.

N-ai dovezi, n-ai dovezi, făcu Vulpea, sigură pe sine.

Am sărit la ea şi am început lupta. A fost o luptă lungă, lungă ...

Bursucul, care ascultase foarte atent, dar în ultimele momente se cam foia şi căuta un pretext s-o întindă, prinse ocazia :

- Ies puţin, mă întorc pînă se termin5. lupta. Şi plecă;.

- Trei zile şi trei nopţi i-am ţinut piept, iar a pa^ tra zi în zori, cind eram plini de singe amîndoi şi nu^ mai zgîrieturi, Vulpea m-a prins pe picior greşit şi era să mă mănînce. Dar era prea obosită, se vărsase prea mult singe, incit copiii care erau cu vitele pe cimp, luind urma, au picat la ţanc, ba a mai sărit şi Ion Lungu cu parul şi tot ce-a putut face cumătra a fost să mă ~ducă aici tîrîş-grăpiş. Aceasta e povestea vieţii mele.

- Frumoasă poveste, zise Ursul. Mai ştii?

- Merită să i se facă dreptate, îndrăzni Vulpea să intervină. Şi-a povestit atît de frumos scurta sa viaţă, plină de fapte, incit, aţi văzut, eu am plîns, că m-a-n^ duioşat şi trebuie să le facem dreptate ăstora care ne-n^ duioşează, să le rezolvăm cererile.

Şi aici Vulpea, nemaiaşteptînd opinia Ursului, luă o poziţie judecătorească, solemnă,· tuşi şi spuse :

- Cumătre Cocoş, cererea dumitale de a fi mîncat cit mai repede ţi se aprobă.

- Care cerere? De ce să mi se aprobe? Ba să nu se aprobe, începu să se bîlbîie Cocoşul, luat brusc de sen^ tinţă.

- Ba să se aprobe, zise Ursul, pe care logica apa^ rentă a Vulpii îl indusese în eroare, ai avut o viaţă mizeră, te-ai născut într-un coteţ şi ai povestit frumos, aşa că trebuie, odată şi-odată, să le dăm una peste bot şi duşmanilor.

Cînd însă Vulpea se repezi să înfăptuiască sentinţa, Ursul, dindu-şi seama de clenciul judecătoresc pe care i-l întinsese, zise :

- Stai ! Nu se apobă, ieşi afară, măgarule, şi luă Cocoşul de-o aripă, îl îmbrînci spre ieşire (ieşirea lui), dindu-i şi-o labă în fund.

- Să nu mai vii cu cereri din astea.

Tocmai atunci îşi făcu apariţia Bursucul, care anun- ţă sosirea furnicilor.

- Le primiţi ? întrebă el.

- Cite sînt? zise ursul. Să intre.

Atunci, pe amîndouă intrările sau ieşirile, începură '>ă mişte roiuri mici de furnici de cîmp, de pădure, de casă, iar Cocoşul se văzu I).evoit să se întoarcă din drum şi să se aşeze cuminte într-un colţ, bucuros că a scăpat cu viaţă şi curios să ştie ce le mai frămîntă pe furni^ cile pe care toată lumea le calcă în picioare.

- Nu ne pasă că toată lumea ne calcă în picioare, începură furnicile în cor, realizînd toate laolaltă abia o şoaptă, nu ne pasă că toate reptilele, toţi şobolanii, toţi boii ne strivesc muşuroaiele. Ne pasă de ... Africa. ..

- Să vă pese ! rînji Bursucul, care credea că Africa e un spanac, care le lipseşte furnicilor.

- Ştiţi că termitele de acolo, reluară. iarăşi furnicile în cor, nu mănîncă decît banane şi nuci de cocos?

- De care cocoş? întrebă Cocoşul.

- E bine că puneţi din nou pe tapet problema con- diţiei tragice a termitelor, zise Ursul, după o matură chib^ zuinţă, bucuros într-un fel că responsabilitatea sa ia o tur^ nură internaţională. Ce să le facem noi?

Tocmai aceasta e întrebarea, răspunseră furnicile.

- Să le dăm spanac, se amestecă iarăşi Bursucul.

Cred că trebuie să simtă că sîntem aproape de ele, începură iarăşi furnicile în cor, întorcîndu-se cu spatele . şi ieşind din vizuină, roi după roi, călcînd strîns, cu inima fierbinte şi cu sufletul, ca şi direcţia paşilor mici, cit mai aproape de Africa.

Evacuarea vizuinei a durat cam vreo 3 luni, dar Ursul nu s-a „formalizat".

Trebuie să spun că furnicile au privit cu multă simpatie spre Cocoş, făcîndu-1 să crească în ochii Ursului, pentru că, s-a exprimat una dintre ele, e singurul aici de faţă, care putea să ne purece şi nu ne-a purecat.

Vulpea, cu coada între picioare, primind o lecţie de

umanitarism din partea harnicelor muncitoare cu gura, plecă fără să-şi ia rămas bun. Dar cînd să scoată capul din vizuină, observă la timp parul săteanului Ion Lungu, care bănuia ceva, că ea trebuie să fie pe aici prin jur, şi se întoarse.

- Ştii ce, cumetre Urs, zise ea mieros. Mi-a venit o idee la ţanc.

- Ce idee ? întrebă Ursul care, văzîndu-se aproa12e fără solicitatori, rămăsese şi fără idei.

- Să facem poezii pe rime date.

- E-he ! zise Ursul, scărpinîndu-se lingă ureche. E vreo zi mare astăzi ?

- E vineri. Post. Adică zi mare. Dar oricum, n-am mai făcut de mult poezii pe rime date şi mi-era dor de literatură.

- Literatură bună, adăugă Ursul, care avea şi cîteva caiete cu versuri şi uneori, seara, cînd se simţea într-o stare deosebită, le mai răsfoia şi le mormăia în metru antic.

- Propun următoarele rime, zise Ursul : *vizitiu, span^ chiu, destin, sublim.*

- *Destin-sublim* nu prea rimează, se amestecă şi Co^ coşul. Sînt admise şi asonanţele ?

- Ai dreptate, răspunse Ursul. Dă-mi o rimă la. .. la sublim sau la destin ?

- Copac, capac, eu propun să le introducem pe aces^ tea, zise Vulpea.

- Bun, mormăi Ursul. începem.

Toţi căzură pe ginduri. Vulpea se pare că fu prima vi^ zitată de inspiraţie, smulse ca din greşeală o pană din Cocoş, şi-o puse după ureche, bătu de cîteva ori cu laba în pămînt, ca pentru a măsura ritmul şi începu :

„Trăsura *n-are vizitiu,*
Că *a* rămas *de mult spanchiu,*
Cînd s-a izbit de un copac
Şi-acuma *doarme sub capac."*

Nu le ştiai de-acasă ? întrebă Ursul, cărnia mintea îi mergea mai încet chiar şi la versuri.

- Eu, dar drept cine mă consideraţi ?

Ursul începu să se plimbe prin vizuină, se aşeză cu capul în jos şi cu picioarele-n sus, îşi puse o com^ presă cu apă rece, pînă cînd reuşi să-şi amintească una clin poeziile lui mai

vechi :

> ,,*M-am* înţeles *c-un vizitiu* Să *nu mai* fie-aşa *spanchiu, Ca-n scurta* viaţă *cit* trăim Să *ne izbim doar de sublim".*

Frumoase versuri, n-am ce zice, zise Vulp~a roşie ele indignare, dar unde-i *copacul,* unde-i *capacul ?*

Cocoşul ceru permisiunea să citească şi el strofa lui :

- Dar mai întîi să vă explic *poetica* mea. Orice cu^ vinte aş folosi, toate trebuie să aibă un sens major, fiind o satiră la adresa Vulpii, spuse el mîndru şi indignat :

> ,,Dacă *Vulpea mai vine sub salcîmul*
> *Jn* care *donnim noi vara,*
> Şi *sub pretextul* că *se* uită *la stele*
>
> *Ne* hipnotizează *de* cădem *în gura ei,*
> O *bletem de trei ori ... huo, huo, huo".*

Stai, stai, interveni Ursul. Unde e vizitiul, unde-i.„ In mă-sa ! nu mă interesează. Eu cred că arta e să spui ce ai pe suflet, nu să baţi cîmpii cu vizitii sub^ limi. Asta e părerea mea.

- In primul rînd, nu respectaţi rimele date şi în al doilea rînd, asta nu-i poezie.

- Dovedeşte-mi că asta nu e poezie, zise Cocoşul, ştiind că poezia este ca şi nevroza astenică, dacă spui că o ai, nimeni nu te poate contrazice şi controla.

- Detest versul liber, pe care voi, ăştia mai tineri, îl tot lăbărţaţi prin reviste. Şi la urma urmei, aş putea să te dau în judecată pentru insultă. De ce mă hui^ duieşti?

- Cine te huiduieşte, sări Cocoşul. Eu nu vorbesc despre dumneata. Vulpea mea e un simbol. Poate că eu prin Vulpe înţeleg altceva. De exemplu „norul aducător de inundaţii". Am voie să critic norul, într-o poezie în^ chinată forţelor naturii ?

Bine, da' ai pomenit cuvîntul Vulpe, intervine ea blînd.

Cuvîntul acesta n-are nici o valoare luat separat, toată poezia e o metaforă şi chiar da.că aceste vorbe, luate separat, înseamnă ceva, luate împreună înseamnă altceva ori nu

mai înseamnă nimic.

Disputa literară ar fi continuat multă vreme, poate chiar în presă (fiecare îşi avea ziarul său intim, incit, dac-ai fi răscolit pădurea, dădeai de un adevărat zaca^ mînt folcloristic cult). Deci s-ar fi mai sporovăit încă, dacă n-ar fi intrat brusc şi foarte neliniştit iepurele Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, cum îi spunea toată lumea, deşi adevăratul său nume era. .. na, că l-am uitat. Pînă şi ie^ purelui îi venea acum greu să-şi mai amintească adevăratul său nume, din cauza repeziciunii cu care se întin^ sese această poreclă scornită într-o zi de cineva şi care acum îl întrecea în „ viteză peste dealuri şi cîmpii". Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă spuse într-un suflet :

- Se afumă vizuina.

- Cine s-o afume? sări Ursul. La mine nu se fu^ mează, de aceea nu veţi găsi în casa mea nici o scru^ mieră.

Atunci iepurilă povesti tremurînd, că Nea Nae Bag^ Sarnă descoperise intrarea, bănuia că acolo trebuie să se ascundă Vulpea care îi furase cocoşul de sămînţă şi că avea de gînd să procedeze energic.

- Atunci de ce te-ai mai băgat şi tu aici, bă? Tu n-ai cap? izbucni Cocoşul care avea, în secret, oarecare simpatie pentru neamul iepuresc.

N-am putut să mă opresc la vreme.

- Totul e să ştii să te opreşti la timp, rosti Ursul, în viaţă, ca şi-n literatură. Pentru că, reluă el, chiar dis^ cuţia noastră despre poezie o apucase pe un făgaş lăuntric şi trebuia să se întîmple ceva concret.

Ceva concret se întîmpla, de bună seamă, întrucît vi^ zuina începuse să capete un miros greu, ca şi cind miile de furnici, care încă o mai evacuau, s-ar fi descălţat brusc, uitîndu-şi obielele de pînză de păianjen.

Trebuia luată o hotărîre cit ai zise peşte, după expre^ sia Vulpii, care folosea mereu expresii de acestea, care puteau fi mîncate.

Cocoşul se înfierbîntase însă pe ideea versificaţiei moderne şi nu admitea o întrerupere tocmai a:um, cînd sîntem în plin avînt şi trăim un moment poetic mare.

Daţi-mi voie să vă mai spun ceva.

Nimic, ripostă Vulpea.

Cealaltă poezie, bîigui Cocoşul.

Dacă e pe rime date, dă-i drumul, îngădui Ursul, să

vedem unde-ai ajuns cu măiestria şi dacă generaţia tînără ştie să respecte vreo rigoare.

Cocoşul bătu din pinteni şi începu să recite :

"*Cînd fumul* intră-n vizuină
11.dio orişice jivină *Vrînd* să *ne* prindă *în bîrlog,* Lăsa-vom *Vulpea noi* zălog."

- Tot la Vulpe a ajuns, chicoti Bursucul.

- Ce e porcăria asta? protestă cumătra. Vrei să spui că asta e poezie ?

- Bahică ... despre vinul care se subînţelege.

- Te-am întrebat dacă e rnu nu poezie, de ce te eschivezi ?

- Nu e poezie, dar are o idee nobilă la mijloc, se încăpăţînă Co2oşul. Şi în anumite momente o idee no^ bilă îşi poate permite să facă ceva pe poezie, numai !-,ă fie clară şi profundă.

Fumul se simţea acum cu oarecare pregnanţă, ochii Ursului chiar începuseră să se umezească.

- V-am spus de atîtea ori că nu se fumează la cenaclul meu, zise el, luîndu-1 pe iepurilă de o urei.:he, dar acest gest putea fi interpretat şi ca un semn de simpatie.

- Cred că nu-i cazul să denigrăm poezia adevărată. Adică tocmai noi ! Şi Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă îşi du~e lii.buţa la obraz şi, cum stătea aşa ridicat de urs pînă aproape de tavan, domină un moment adunarea.

- Adică să versificăm toţi aforisme, prinse curaj şi Bursucul, ce-am învăţat noi de la Homer ? !

- Află că Homer a fost pus să scrie aşa, se înfurie Cocoşul, făcîndu-se roşu pe gîtul plin de mărgele.

- Da, că l-ai fi pus tu, rînji Bursucul.

- Vă mai citesc o poezie, zise Cocoşul, ca să fim mai clari.

.. Unde mergem, unde mergem ?
1\1 ergem care încotro
Eu în sens unic în toate,
De la A şi *pin-la·* 0".

Asta-mi place, că rimează. Dar eu ştiu că de la A la Z. Mă rog, fie ! Şi Ursul, care se îneca de-a binelea de fum, unde avea şi plămînii mai mari şi înghiţea mai mult deodată, ajunse la convingerea că e cazul să stă- pînească adunarea.

- Ce facem, dragi colegi ? Văd că fumul putem să-l tăiem acum cu cuţitul. Inchidem discuţia despre poezie şi trecem la proză sau la dramaturgie ? Care-ai adus proză?

Iepurilă ardea de nerăbdare să citească romanul său fluviu, pe care se gîndea să-l publice fără titlu, doar cu numele autorului „Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă", dar instinc^ tul său de artist al fugii (ca-n muzică) parcă-i şoptea că e timpul s-o ia la sănătoasa.

- Ce facem, fraţilor, intră realitatea peste noi, zise el, arătînd valurile de ceaţă care se învîrteau în jurul lor. Şi mai spuse o dată că afară nea Nae Bag-Samă în^ fundase vizuina cu paie şi dăduse foc.

- Ia te uită drăcie, zise Ursul. Ce-o fi de făcut?

- 1n curînd fumul o să ne înece pe toţi şi o să dăm buzna spre ieşire şi acolo o să ne prindă săteanul şi-o să ne omoare.

-- Pe mine nu mă omoară, că sînt de sămînţă, hătu din pinteni Cocoşul şi imediat îi veni ideea unei poezii despre germinaţia universală, pe care vru chiar s-o spună, dar fu literalmente ţinut de plisc de Vulpe care, în acel moment, trecea printr-un fel de lehamite şi faţă de arta pură şi faţă de arta cu tendinţă.

- Uite care e chestia, murim cu toţii aici în bîrlog, sau nu murim ? ! bătu Ursul cu laba în tavan. Cred că am putea scăpa numai dacă cineva dintre noi se sacri^ fică.

- Bineînţeles sacrificăm Cocoşul, găsi Vulpea pri^ lejul să se răzbune pe lipsa lui de talent literar.

- Cred că numai dacă am zidi o femeie, această vi^ zuină ar rezista veacurilor, afumată sau nu, sări imediat Iepurele care, temîndu-se că Ursul va lua apărarea Co^ coşului, ştia că al doilea în ordinea cronologică a celor sacrificaţi ar fi fost el şi de aceea voia să dea dilemei o tentă metafizică, împingînd-o spre eternul feminin. Ceea ce şi izbuti.

Cap. VI VULPEA SE SACRIFICA ÎNCA O DATA

Motto:

„Ce frumoasă eşti, *iubito, uite ce* frumoasă eşti,
cu ochii tăi *de* porumbiţă *!*
Ce *frumos* eşti, *prea iubitule.* ce plăcut eşti
Verdeaţa *este patul nostru*
Cedrii sînt grinzile caselor noastre şi chiparoşii *sînt pardoselile noastre".*

„Cîntarea cintărilor'·

- Biine, mă voi sacrifica eu încă o dată, n-avu în^ cotro Vulpea, după ce ropotele de aplauze stîrnite de propunerea lui Urechilă se stinseră. Presupun că poves^ tea cu zidirea e doar o metaforă, că doar sîntem între artişti. ..

- Doar sîntem între artişti, ce mama dracului, mor^ măi Moş Martin, care se simţea măgulit ori de cite ori era introdus şi el în tagmă.

- Eu zic aşa : să mă fac mironosiţă, deci să-mi sa^ crific talentul, buna dispoziţie, viaţa mea voioasă şi să trăiesc de-acum încolo retrasă undeva, în vreo văgăună, împăcată întru do. ..

Aici fu întreruptă de însăşi conştiinţa ei, care, dacă admitea ideea de mironosiţă, nu mergea pînă acolo incit să cadă şi în misticism.

- Do ... doresc să fiu împăcată întru ... (abia acum îşi dădu Vulpea seama că acest *întru* cere neapărat o probă de misticism, dar era prea tîrziu). O trecu năduşeala. Intru ... doamne-ajută. Şi răsuflă uşurată.

- Să te ungem mironosiţă, fu de acord Ursul. Dar cu ce?

- Cu miere, sări Bursucul. Şi ca şi cînd era de la sine-nţeles că mironosiţele nu trebuie unse decît cu miere, sări şi luă de pe poli~ o doniţă cu miere şi, cu o pensulă groasă, începu să-i ungă coada Vulpii.

Vulpea suporta spăsită.

-- Ca sacrificiul să fie primit, ar trebui şi o scurtă spovedanie din partea cumetrii, adăugă Iepurele, care nu ştiu de ce, astăzi era plin de venin şi avea şi idei la venin.

- Bine, sigur. .. o spovedanie, desigur, mormăi Ur^ sul. Dar cine întocmeşte procesul-verbal ?

- Eu, zise Cocoşul, şi îşi smulse pe loc o pană, Jn^ cepînd

s-o fluture prin aer.

- Nu m-am mai spovedit de mult, zise Vulpea, am uitat cum se face.

- Spui tot ce ai pe suflet, şi noi înregistrăm păcatele şi după aia om mai vedea. Sînt gata să te ascult, zise Ursul, luindu-şi o poziţie autoritară.

- Cu cine te-ai întîlnit ieri ? sări Bursucul. Şi ce-aţi pus la cale?

- Stai cuminte, Bursucule. Mironosiţa va spune sin^ gură ce are pe suflet, îl puse Ursul la punct.

Vulpea avea de gînd să facă o spovedanie de mintu^ ială şi de ochii lumii, dar cind începu să vm:bească, poate şi din cauză că atmosfera înăbuşitoare dinăuntru îi crease un fel de angoasă şi un soi de extaz, se pomeni autodevorindu-se cu patimă, scoţinclu-şi în văzul tutu^ ror trecutul, răscolindu-şi cotloanele sufleteşti cele mai tainice.

- N-am avut nimic sfînt, zise ea, nici măcar dumi^ nica, m-a stăpînit întotdeauna un soi de mîncărime pe limbă, că aş fi mîncat tot ce are pene, ele aceea m-am şi făcut critic literar (publicase un studiu despre spi^ ritul galic), ca să mănînc tot ce-i cu pană.

- Ce-i cu pană se scrie cu liniuţă sau *cei* într-un cuvînt? întrebă Cocoşul.

- Cum vrei, acum mi-e totuna, se înverşună Vulpea. Află că şi pe dumneata, stimate întocmitor de proces^ verbal, am vrut să te inhaţ, dar parcă numai pe dum^ neata ! Să nu credeţi că am fost numai ură. Am iubit şi eu în viaţa mea pe cineva. .. dar cum l-am iubit ?

- Ce zice? Cum l-a iubit? să arătă curios Bursu^ cul. Cum l-ai iubit, cumătră?

- Ca pe ochii din cap (Dezamăgire şi dezumflare ge^ nerală).

Ce, astea-s chestii de spovedanie, vociferă Bursucul.
Să trecem la fapte, ţipă Iepurele.
In tr-o bună dimineaţă ...
E, e, dă-i drumul !

- lntr-o bună dimineaţă, numai ce răsare soarele.

- Şi ce dacă răsare... s-a zis cu literatura, vrem adevăr, vrem reportaj ! - vociferă şi Ursul care în ca^ litate de confesor voia să afle ceva mai tare - decit răsăritul soarelui.

- Am fost o aventurieră de mare clasă, reluă Vul^ pea, intrînd pentru o clipă în miezul chestiunii, după opinia

instantanee şi în gind a Bursucului, dar nu-mi aduc aminte ce-am făcut. Incepu să se bată cu laba peste frunte, exclamînd patetic : - Ce dracu am făcut, că ceva trebuie să fi făcut cînd am fost o de-aia ? !

Colectivul de gură-cască din jur, observind că prea de mult timp căscau gura degeaba, hotărî să-i facă Vul^ pii un masaj, să-i treacă migrena şi să-şi aducă aminte de trecutul ei „ca şi cind ar fi fost azi". Vulpea fu fre^ cată uşor la timple cu propriile ei lăbuţe, pe care iepu^ rilă, sanitar benevol, le mişca tare cu grijă. Durerea aducerii-aminte parcă-i fu luată cu mina şi, la un mo^ ment dat, numai ce făcu : „A, sint o mare hoaţă ! Am fu^ rat, pe vremea cind eram la şcoală, un ou".

- Cirie fură azi un ou ... dădu să înceapă Ursul un proverb, dar se lăsă păgubaş, pentru că nu-şi mai amin^ tea sfîrşitul.

- Bîntuie o amnezie generală în vizuina asta, aruncă şi Cocoşul o vorbă, ca unul care, trebuind să scrie, ră- mînea mereu cu frazele începute.

Apoi m-am căsătorit de vreo trei ori, reluă Vulpea. Cu cine ? întrebă cineva din fum.

Nu contează !

Ba contează. Altfel stricăm mierea degeaba, şi Bursucul lăsă jos doniţa cu miere şi, refuzind s-o mai ungă mironosiţă, începu să-şi lingă ghearele.

- Primul meu soţ era dintr-o familie foarte bună şi cînd l-au închis n-au reuşit să scoată nimic de la el, clecît că era de familie foarte bună.

- Unde l-au închis? întrebă Cocoşul.

Să nu mai vorbim.

- Unde?

- In coteţ. Intrase cu nişte treburi şi numai ce-au închis uşa Am fost nevoită să dau divorţ, care nu mi s-a aprobat decît după ce am venit cu dispensă de di^ vorţ. Cînd a ieşit soţul meu, a venit c-o falcă-n cer şi cu una în pămînt la mine, mi-a furat dispensa, aşa că o vreme am trăit nelegitim pe lumea asta (Aici începe să plîngă). Al doilea soţ şi-a săpat o galerie pe sub pă- mînt, lungă, lungă şi nu l-am mai văzut.

- Cit era de lungă galeria aia ? Şi de ce-a săpat-o '! întrebă Ursul.

- Nu mă priveşte, suspină Vulpea, cert e că m-am desolidarizat şi de al doilea imediat ce am fost prinsă asupra faptului că mi-a fugit soţul. Nu era un soţ prea

destoinic. Era ranchiunos, se izola în fundul pămîntu- lui, avea prieteni şi afară şi încă din primele zile eu i-am spus să nu mai facă pe vulpoiul. Nu m-a ascultat, şi iaca unde a ajuns. Al treilea era, din n1:fericire, foarte bogat, mă ţinea numai în puf, din nefericire. Pentru că dacă mi-ar fi fost ceva mai tare, nu mă culcam pe-o ure^ che şi-l întrebam cam prin ce mijloace necurate îmi pro^ cură el, zilnic, atîta amar de puf ? (Iarăşi o rafală de la^ crimi.)

- După cite observ, sări Ursul, dumneata, cumătră, nu ai a te spovedi decît de păcatele altora. Ce-ai făcut dumneata personal sau eşti curată ca lacrima, sticlă din punct de vedere al autobiografiei ?

- N-am avut timp să-mi dezvălui caracterul meu urît. N-am fost lăsată să fur, să„.

- Să ce?

- Să-mi fac de cap, aşa cum mi-ar fi plăcut mie, aş fi vrut să fiu o stricată, scuzaţi, dar unde sînt condi^ ţiile alea ? Ştiţi cum e în pădure. Toată lumea cu ochii pe vulpe. Că de ce se poartă aşa, elegant, se întreabă unii şi alţii, poate chiar plătiţi să se întrebe de unde am eu bani să port o coadă aşa de lungă ? Dacă mă plimb cu

itind procesul ver~al: *criticu.* coada între picioare, au impresia , şi unii şi unii şi alţii, că mi-e frică, pentru că sînt plătiţi - arunc şi eu o vorbă - să aibă impresia că mi-e frică dacă mă plimb cu coada între picioare. Cred că (ei cred) am primit

vreun pacheţel de la Corb. Corbul stă pe creangă c-un pache^ ţel în cioc, eu apar sub copac, el se face că scapă pa^ eheţelul şi iată infracţiunea... pe care n-am putut s-o comit, că n-am avut condiţii. Ştiţi ce mi-ar fi aruncat Corbul în pacheţelul acela, dacă l-ar fi aruncat ?

- Caş, zise Ursul, stăpîn pe fabulă.

- Aşi!

- Paraşute, zise iepurele, c:rre uneori, fugind peste cîmp încolţit de vreun urmăritor, visa să-i pice o pa^ raşută.

Da de unde.

- Orez, zise Cocoşul.

- Găinaţ, replică hotărîtă Vulpea. Găinaţ de cioară, stimat auditoriu.

Partea asta îi plăcu şi Ursului, care deşi gîndea cin^ stit şi cu seriozitate, nu găsea întotdeauna, la repezeală, cuvintele potrivite şi cind cineva se nimerea să le spună pe înţeles şi cu simţ de răspundere, parcă-l ungea la inimă.

- Partea asta îmi plăcu, zise el, tocmai pentru ~ă dumneata, cumătră Vulpe, porneşti de la nişte chestii... adică atît de. .. vreau să spun că ... Se încurcă aşa de tare, incit se enervă şi, ca să nu-i observe emoţia prin care trecuse, o bruscă pe Vulpe.

- la mai... spune ! Spune mai departe, repetă el, coborînd de data asta tonul.

- Intr-o vreme am jucat teatru, trecu Vulpea la altă ordine de idei. Se înfiinţase într-o scorbură, nu de^ parte de Izvorul Rece, un teatru de avangardă, „La boite postale", cum îl numisem noi, comitetul de conducere, „La boite ordinaire", cum îl numeau jivinele mai bătrîne, spre a dovedi că ştiu franţuzeşte.

- Dumneata şi actriţă ! făcu Bursucul, care avea din naştere mare slăbiciune pentru actriţe, pentru mo^ clul în care ştiu ele să apară pe scenă, diafane şi imate^ riale, suave şi fragede şi *transcendentale,* îmbogăţind re- alitatea cu ceva ce nu există. Dumneata şi actriţă, scînci tot el, scăpînd pensula cu miere din mină.

- Iaca eu ~ - şi Vulpea se aşeză în coadă, care mînjită cu miere fiind, se lipi atît de tare de pămînt, că fu nevoie de puterea Ursului, pentru a o dezlipi pe actriţă de pe „scenă".

- Publicul mă adora, eram distribuită în roluri de ingenuă,

îmi plăcea să joc, dar nu-mi plăcea reperto^ riul.

.,Colcăie de talent, fandosita", îşi spuse Iepurilă, „ia te uită cum îşi mai trăieşte rolul."

- Directorul era chiar soţul meu. Cel de-al treilea. Adică nu ! Aş fi vrut eu să fie soţ, dar v-am spus că mi se furase dispensa şi am trăit cu el aşa, în spatele cortinei de pluş, nelegitimă, vreo 3 ore şi jumătate.

- Numai atît ? se întristă Ursul.

- Vreo 3 ore şi jumătate pe zi - ce, e puţin ? Pentru că el era căsătorit şi ne era teamă să nu se ridice cortina de pluş, căci oricum spectacolul nostru nu era trecut pe afiş. (Aici Vulpea îşi permise un zîmbet dis^ cret.)

- Dar voiam să vă spun că repertoriile ...

- Cumătră Vulpe, sări rugător Fără-Cap-Şi-Fără- Coadă, de ce să ne băgăm noi unde nu ne fierbe oala ?

- Las-o s-o spună, zise Bursucul, ne interesează şi problema repertoriilor. Aşa e că erau proaste?

- De ce să fie proaste? zise Vulpea. Erau bune şi gîndite cu cap, de sus de la director.

- A dres-o, se bucură Iepurele.

- V-am spus că jucam în ingenuă, rolul care se potrivea cel mai bine firii mele zburdalnice, naive, încre^ zătoare în viaţă, în bucuriile pe care ţi le poate oferi lu^ mea şi societatea, într-un cuvînt rolul care se potrivea cel mai bine firii mele ingenue. Am debutat chiar în perioada cînd se schimbaseră repertoriile şi am avut, de Ia bun început, norocul unor piese viguroase, pline de forţă dar, din păcate, antiingenue. Trebuie să spun că mi-a fost oarecum greu, cu firea şi temperamentul meu ingenuu, să intru în rolul furnioii, celei harnice din piesa cu acelaşi nume. Insă mi-am adus aminte altă piesă, cu care am avut cel mai mare succes din viaţa mea, daţi-mi voie să v-o joc.

- Are vreo pondere în spovedanie? întrebă Fără- Cap-Şi-Fără-Coadă.

- Are, pentru că se va vedea din ea caracterul meu infect, modul josnic în care am înţeles să mă achit de datoria nobilă de a juca frumos, mult şi bine.

- Nu-ţi mai pune cenuşă în cap, zise Bursucul ener^ vat, pentru că abia te-am uns cu miere, şi o să ţi se năclăiască blana, să n-o mai poţi spăla nici cu potopul, cind o mai veni.

- Dacă acesta e adevărul ! zise Vulpea spăsită şi autocritică „la sînge". Aveţi chef să vă prezint specta^ colul sau ba ?

- Dar mai sînt locurîî? întrebă naiv Ursul. Oare biletele n-au fost vîndute cu mult înainte ?

Vulpea nu catadicsi să mai răspundă la această enor^ mitate. Zise „Gong", se dădu cîţiva paşi înapoi, făcu o plecăciune şi rosti solemn : „Racul cel îndărătnic în fie^ care dimineaţă mergea înapoi. Cîţiva cetăţeni onorabili s-au sesizat şi în fiecare dimineaţă îl pîndeau să vadă cit de înapoi merge. Mergea înapoi cit putea. Atunci au luat un cleşte (aveau şi cetăţenii cleştele lor) şi l-au adus pe scenă, să-l reeduce prin muncă. Eu sînt reeducatoarea cea tînără şi frumoasă, de care racul trebuie în final să se îndrăgostească. li pun în faţă o bucată de zahăr şi-l rog, îl îmbii s-o mănînce, ca să facă pagubă poporului. Racul se dă înapoi, după aia coteşte la stînga, coteşte la dreapta, şi aşa tot înapoi ajunge la bucata de zahăr care se afla înaintea lui. Publicul e indignat. Eu iau biciul şi o oală cu apă fiartă, bag biciul în oală şi-l tri^ mit să mi-l scoată. „Aceasta este educaţia prin muncă zilnică" - trebuia să spun eu, după ce racul, roşu ca focul, ieşea din apa fiartă şi, cu biciul în cleşte, mer^ gea înainte. A fost un scandal ! S-a schimbat directorul, s-a schimbat repertoriul, am fost criticaţi pentru ten^ tinţe de teatru al cruzimii. Racul s-a dus şi s-a plîns nu ştiu unde că e privat de specificul lui şi că el, rac cin^ stit, e tot de-al nostru, cu trup şi suflet, şi dacă merge înainte sau înapoi, merge tot *aici* - şi i s-a dat drep- tate. Mie tocmai atunci soţul de-al doilea .mi-a fâcut po^ cinogul cu galeria. Ce să mai spun, la „La Boite postale~ ...

- la nu mai lălăi ! se auzi o voce.

- ... treburile se aiuriseră rău de tot, printre iepurii, căprioarele, hîrciogii, mistreţii din sală începuseră să apară, de la o vreme, nişte copoi, foarte docţi de altfel, care se dădeau în vint după teatru.

- Ce făceau ? întrebă Iepurele, cu un tremur ner^ vos vizibil în urechea stingă.

- Nu făceau nimic. Erau politicoşi, se interesau de piese, mă aplaudau şi aş putea spune chiar mă încu^ rajau.

- Toată povestea asta e foarte plicticoasă, sări Bur^ sucul, care terminase de uns cu miere. Ar fi cazul să-ţi bagi

minţile în cap, cumătră Vulpe, să nu-ţi mai baţi joc de realitate şi să te integrezi. Ţi-o spus cu toată sin^ ceritatea, acum cit mai e timp.

- Am spus toate acestea, tocmai pentru că voiam să mă spovedesc şi să-mi iau un pietroi de pe inimă. Acum nu mă mai interesează nici teatru, nici nimic, reperto^ riile am auzit că-s mai bune, se joacă numai piese ab^ surde, la care nu mai vine nimeni, dar nici nu mă mai interesează. .

- Scurt pe doi, sări Ursul de parcă i-ar fi pus ci^ neva jăratec sub tălpi. Spovedania asta se lungeşte, se diluează, n-ai spus nimic deosebit, ai jucat teatru pînă şi aici, una spui şi alta gîndeşti...

- Şi alta face, sări Iepurele.

- ... ce mai, eşti numai bună de mironosiţă. Afară, în miezul problemelor !

Ursul ridică laba şi vru s-o împingă uşurel, dar fu^ mul devenise atît de gros, incit nimeri în debara, pe care o împinse cu vreo cîţiva centimetri.

- Să nu uităm că cineva ne afumă dinafară şi în curînd o să ne asfixiem cu toţii, eu tocmai de aceea am venit să vă spun, îşi aduse aminte Iepurele.

- Vulpea trebuie să se sacrifice şi să iasă mironosiţă, zise Bursucul. Afară e aşteptată cu bita, cineva trebuie să se sacrifice.

- Mă sacrific eu încă o dată, rosti Vulpea. Şi o luă încet spre ieşire.

- Un moment, cucurigu, îşi ridică glasul Cocoşul. Am întocmit un material. Şi începu să citească procesul^ verbal, care suna cam astfel :

„Prieteni, în condiţiile în care pe jumătate din glob pică frunzele, pentru că vine toamna, iar pe jumătate din glob încep să dea mugurii din ce în ce mai nume^ roşi, semn al unei primăveri încărcate de sevă, în care forţele din adîncuri răbufnesc tot mai spornic, iar în obrajii milioanelor de găini ouătoare rîde bucuria de a oua iar, spornic. ..

- N-am spus eu aşa ceva, se indignă Vulpea.

- Linişte, se auziră voci. Asta nu-i decît introducerea, să vezi ce urmează.

- Să nu-mi puneţi mie în cîrcă introduceri ele-astea stupide, se încăpăţînă Vulpea.

Cocoşul reluă :

„In condiţiile în care în pădurea noastră mugurii nu mai pridideşc să dea, încît pe unele ramuri sînt cazuri că dau doi muguri unul peste altul, ca dovadă că to^ tuşi (privire dojenitoare spre Vulpe) în pădurea noastră s-a schimbat ceva ; în condiţiile în care fluturii colindă din floare în floare, albinele fac miere, urşii mormăie tot mai lizibil, iepurii fug şi se întorc tot mai veseli, în aceste conditii există aici la noi un element care de multă vreme" ne-a dat de gîndit, dar l-am lăsat să se desfăşoare şi s-a dovedit a fi aşa cum o arăta firea şi colţii : o fiară dăunătoare.

- Te pomeneşti c-oi fi eu, rînji Vulpea, care de mulţi ani se tot lăsa demascată, spre a face plăcere unora şi altora, pe care, după expresia ei, îi făcuse oameni. Ce-oi fi făcut? întrebă ea, în bună tradiţie ingenuă.

- Iată, zise Cocoşul, sărind cu hîrtia în gheare sus pe o stinghie şi chiorîndu-se să desluşească literele. Iată acest element descompus, care nu ne face cinste, ce a făcut şi de ce nu ne-a făcut cinste : Susnumita Vulpe se trage dintr-o familie dubioasă. S-a căsătorit cu un ele^ ment dintr-o familie dubioasă, conform proverbului bă- trînesc „Cui pe cui se scoate" sau pe latineşte : „Cui prodest pe cui prodest se scoate" şi iar pe româneşte : „Dubios la dubios trage". Insă, cum între timp se înhăitase cu un alt element, ca să scape de primul soţ, l-a

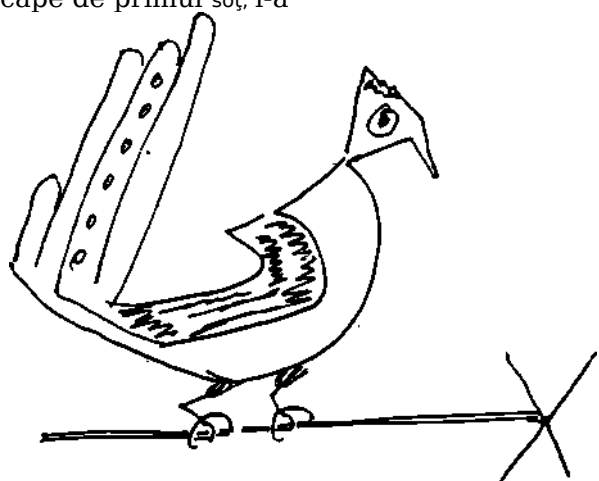

Cecoşul *pe stinghie (Stinghia* e prevăzută *cu elice)*

dus cu momele şi şosele pînă într-un coteţ, avînd ~.01Jă să lase o scrisoare anonimă, cum că în cutare zi, la ora cutare, vulpoiul cutare va fi în cutare coteţ. Elementul cu care se înhăitase, vrînd să scape la un moment dat de urmărirea Vulpii, şi-a săpat o galerie pe sub pămînt, lungă-lungă, pînă a nimerit într-o ocnă de sare, unde a rămas să facă arabescuri.

- Ce să facă? întrebă Vulpea, care acum auzea prima oară de această veste.

- Arabescuri, zise Cocoşul, din sare, la ocne, tot îi plăceau lui lucrurile de artă. După aceea Vulpea s-a dedat la tot felul de tîlhării, a făcut amară viaţa multor cloşte, chiar şi în familia mea au fost cazuri, şi ca un fel de alibi, seara juca teatru, făcînd pe ingenua la scor^ bura copoilor, de lingă Izvorul Rece.

- A cui scorbură? întrebă Vulpea, care afla iarăşi lucruri noi.

- Aşa cum ai auzit. Era un teatru în beneficiul ce^ lor care păzesc pădurea şi care, după orele de alergătură, meritau şi ei un joc cinstit, făcut cu talent, cu dragoste, care să le meargă la inimă. Insă, cumătra Vulpe a sa^ botat pur şi simplu repertoriul, umblînd după aplauze ieftine, a făcut concesii gustului îndoielnic al unei anume părţi a lighioanelor snoabe, mergînd pînă acolo incit in epoca de cel mai mare avînt al ştiinţei şi tehnicii, ea făcea *rabat de calitate.* Nici mai mult nici mai puţin. Află însă că ai jucat prost, cumătră Vulpe, eşti o actriţă la fel de proastă pe cit ţi-e caracterul de infect.

Vulpea începuse să plingă. De cite ori era demascată, se ţinea tare la introducere, era în stare să suporte cu zîmbetul pe buze încă vreo cîteva paragrafe, ba din cind în cînd chiar găsea resursele unei ironii extrem de fine, dar după vreo 10-15 minute o podidea plinsul. Asta se întimpla aproape cu exactitate în momentul cînd i se amintea de soţul al doilea: a numărat cam vreo 15 de^ mascări în care acest netot de soţ de-al doilea ii căşuna lacrimi în momentul demascării. Acum plîngea în voie, cu gura plină cum s-ar zice, ştia că multe lucruri nu sînt adevărate, ştia că şi ea are dreptul să joace un rol în societate măcar, dacă nu şi în societate şi pe scenă, ştia că are un fond bun, la urma urmei, că e şi ea o fiinţă, că iubise sincer o dată... toate acestea ii treceau prin cap, o apucase un fel de duioşie şi parcă - asta e inex^ plicabil - ar fi vrut ca această

demascare să nu se mai termine. Să ţină toată viaţa.

Insă Cocoşul trecuse deja la părţile pozitive ale ma^ rei majorităţi a vulpilor, amintise că blănile de vulpe din pădurile noastre sînt aproape tot atît de căutate ca şi cele ale vulpilor argintii şi că ori cu acest specimen, ori fără acest specimen, vulpile noastre vor şti să-şi facă datoria pînă la capăt, dar e mai bine să extragem la timp măseaua stricată, conchise el.

Vulpea era să fie dată afară din vizuină într-un en^ tuziasm general. In timp ce ea plingea şi Ursul, Iepurele, Bursucul rosteau cuvinte de îmbărbătare, se întîmplă însă un incident.

- Nu pe acolo, vă sinucideţi, păcatele mele, se auzi o voce, care Vulpii ii sună oarecum cunoscută. Era cu^ mătrul Vulpoi de-al doilea, care terminase arabescurile la ocnă şi săpase o galerie înapoi, pentru că ii plăcea munca şi o făcea cu drag. Galeria aceasta, după atîta amar de experienţă, o făcuse cu foarte multe ieşiri. „E ca un fluier, mai că-ţi vine să cinţi pe ea", se gîndea el uneori cu mîndrie. Povesti cum afară se adunaseră foarte mulţi săteni, mulţi copii care păşteau vitele, făcuseră fo^ cul chiar în gura vizuinei şi coceau dovleci şi porumbi. A ieşi pe acolo însemna să dai apă la moara duşmanu- lui, pentru că aricite neînţelegeri ar fi între ei, fiara tot fiară rămîne, iar omul tot om. Şi-i pupă pe toţi în bot.

Vulpea fu pupată la urmă şi i se păru foarte dulce. Chiar îi spuse.

- Veniţi după mine, zise Vulpoiul. Ieşim pe aici. Şi-i conduse cu băgare de seamă şi cu o părintească grijă, printr-o galerie întortocheată, timp de două săp- tămîni.

Deodată totul se lumină, aerul le năvăli în plămîni, ochii începură să le lăcrimeze.

- Ne aflăm în Peştera Gîndirii abstracte, rosti Vul^ poiul ca un ghid care, la muzeul Luvru, îţi spune mîn^ dru : „Iat-o pe Mona Lisa ! "

- Mona Lisa, de cînd voiam s-o văd şi eu, exclamă Ursul, luîndu-mi vorbele din gură.

- Ce Mană Lisă, ne aflăm în Peştera Gîndirii ab^ stracte, zise Vulpoiul.

- Da, dar uite, stalagmita aceea aduce cu ea, zise Ursul care se pricepea la artă.

- Aduce, dar de departe, nu se lasă Vulpoiul. Dar să vă

prezint această mîndrie a munţilor noştri.

Cap. VII DESCRIEREA PEŞTERII GÎNDIRII ABSTliACTE

Motto:

„Nu e exclus ca poetul (Homer n.n.) s:J. fi orbit la bătrîneţe. *Dar* că *în* tinereţq/e *sale n-a fost orb, se vede din descrierii<! sale neîntrecute ce le* dă *despre* natură, *despre* viaţa om(!nea~că şi *despre lu^ mea* întreagă. *De* aceea *bine a zis* învă- ţatul *Proklos în secolul II* după *Hristos. iar fn timpul mai nou poetul german Goethe,* că *cine zice despre Homer* că *s-a* născut *orb, e orb el* însuşi. *Proklos zice : «atitea a* văzut *cite nicicînd un muritor»."*

Ioan Grigorescu: „Istoria literatu^ rii eline", Editura librăriei *Pavel Suru,* Bucureşti, *f.a.*

- Oare unde am rămas? întrebă Ursul, oare cum se termina povestea noastră ?

- Care poveste ? zise Vulpoiul, care fiind mai nou în naraţiune putea să ia în serios toate naivităţile.

- Habar n-am pe ce lume sînt, ce caut eu în toată poliloghia asta de peşteră ?

- E peştera Gîndirii abstracte, se vîrî iarăşi Vulpo^ iul, botezată astfel de nişte ciobani, care între ei o nu^ mesc Buricul pămîntului, dar pentru că au mai trecut prin şcoli şi au mai aflat de una de alta, au botezat-o precum v-am spus. Bineînţeles, ei cînd ies din Gîndirea abstractă şi merg la oi, vor vorbi tot de Buricul pă- mîntului.

- Noi s-o numim Buricul abstract, zise Bursucul şi cu asta basta. E o splendoare de peşteră, te-am ruga.

cumetre Vulpoi, să faci bine să ne-o descrii, să ne îm^ bogăţim cunoştinţele şi să ne înălţăm spiritele.

Vulpoiul privi galeş spre Cocoş, ca şi cînd i-ar fi cerut şi lui încuviinţarea să înceapă, se linse pe bot, ca şi cînd ar fi primit această încuviinţare şi începu :

„Descrierea mea este antologică, în sensul că va fi foarte scurtă şi va fi însoţită de proiecţii, pe care le veţi vedea pe pereţi, cînd voi spune să priviţi într-o parte sau în alta. De exemplu priviţi această proiecţie în hruba de colo. Ce veţi vedea ? Un desen făcut cu cărbunele, care înfăţişează un aspect, mai bine-zis un pei^ saj cu această peşteră, aşa cum arăta ea în preistorie.

- Păi să se dea drumul la aparat, făcu Bursucul, foarte amator de peisaje din preistorie, pentru că ideea lui, pe care căuta s-o verifice de cîte ori avea prile^ jul, era aceasta : „La o preistorie frumoasă, o istorie preafrumoasă".

- Am simplificat procedeul, răspunse Vulpoiul, pri^ viţi pur şi simplu şi veţi vedea proiecţia, sau dacă vreţi şi o bună tehnică, arătaţi cu degetul.

- Degetul e un aparat preistoric sau istoric ? întrebă Vulpea, mirosind mai de aproape peisajul. Nimeni nu-i răspunse. Toţi contemplau acest desen :

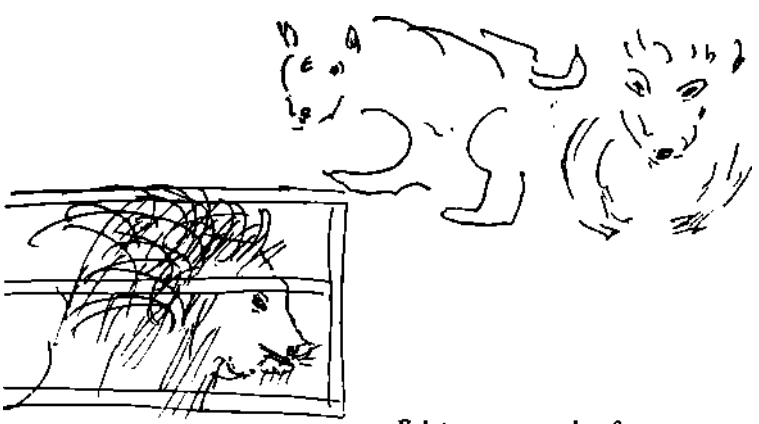

E leu sau nu e leu ?

- Colecţia noastră de oase de găină, continuă Vul^ poiul, e reprezentată prin acest colţ de mamut, pe vre^ mea aceea găinile fiind cît mamuţii...

- .„şi vulpoii cît pisoii, sări enervat Cocoşul, din^ du-şi seama de incompetenţa în materie a Vulpoiului, care nu parcursese nici măcar un sfert din literatura de specialitate.

Vulpoiul limbut amuţi pentru un moment. Vizita peş- terii continuă şi descrierea şi-o făcu fiecare în gînd, mai mult sau mai puţin antologic. Cavitatea subterană ri^ dica în faţa minţii acestor dobitoace probleme legate de originea vieţii pe pămînt, cînd a apărut, cum, de ce, ce a fost mai întîi, oul sau găina (se întreba Cocoşul), dacă primele fiinţe au apărut în mare, de ce marea le-a azvîrlit pe uscat, ce-i cu cosmosul, cosmos e numai ceea ce e sus sau şi ceea ce e jos, noi nu sîntem cosmos sau ce dracu om fi, cînd s-a făcut împărţirea pe sexe, de ce nu mai apar munţi în zilele noastre şi dacă această peş- teră mai are vreo ieşire. Fiecare în felul său îşi fră- mînta creierii să dezlege aceste mistere, şi, o clipă, Ur^ sului i se păru chiar că dezlegase vreo cinci-şase.

- Uite care e chestia, mormăi el. Viaţa a apărut din senin, moartea a apărut din viaţă, marea s-a retras sin^ gură, atît luna cît şi stelele sînt nişte plăsmuiri ale minţii umane, iar împărţirea lumii nu s-a efectuat încă.

- N-o să te contrazic, zise Cocoşul, întrucît n-ai ros^ tit toate aceste drăgălăşenii în versuri. Alta este concep^ ţia mea despre această peşteră misterioasă.

> *"Eu cred* că peştcro-i o groapă,
> *Adio* mamă, *adio* tată. *Cine* s-afundă *in trecut Nu-i mai surîcle viitorul. Atit."*

- Atît?

- Da.

Poate cel mai interesant era în gîndul lui Bursucul, care avea oarecare cunoştinţe teoretice şi privind, de pildă, o căcărează de iepure, trecu totul prin cosmogonia indiană, budistă, egipteană, spunînd că aşa trebuie să fi fost şi soarele la început, nu mai mare decît o căcă-

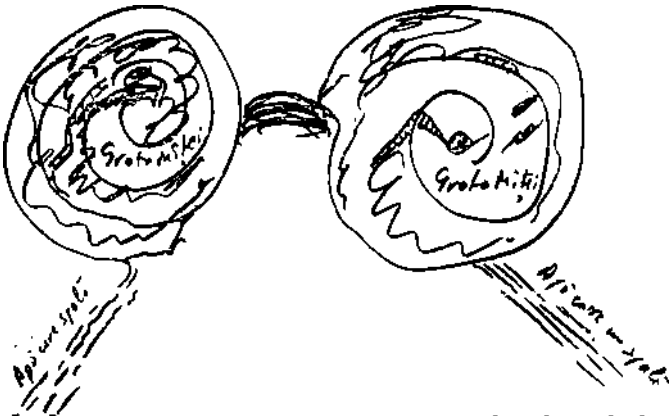

Grotă Miţei şi *Grota* Miţii îngemănate ca *o pereche de ochelari cu* care *vede muntele. Din Grota* Miţei izvorăşte o apă care spală, *din Grota* Miţii izvorăşte o apă care *nu* spală. *In schimb* apa *care nu* spală *fierbe fasolea,* pe *cînd cea* care spală *n-o fierbe.*

reză, dar scurgîndu-se timpul şi tot primind sugestii dintr-o parte şi din alta, îşi mărise nucleul şi ajunsese la faza incandescentă de azi. „Să se stingă pentru citeva ore măcar soarele, să vedeţi atunci ce consum de electri^ citate, ce bîjbîială, cite qui-pro-quo-uri, aşa cum s-au conceput copiii ăia mulţi la New York, că a fost o pană de electricitate şi după nouă luni s-au născut atîţia co^ pii, că au dărîmat toate statisticile.

- Eu nu înţeleg totuşi ce căutăm noi aici, zise Ur^ ~;ul. Dar pentru că tot am venit, eu aş vrea să mi se pună la dispoziţie ciţiva pereţi, să ilustrez o carte pentru ursu^ leţi.

- Luaţi-o pe coridorul ăsta, făoo Vulpoiul şi imediat la dreapta, apoi la stînga, apoi la dreapta, apoi înapoi, la urmă înainte, pînă cind veţi da la sala oglinzilor, cu pe^ reţii încă nezugrăviţi.

- Mulţumesc, zise Ursul şi se pierdu ca un ecou. După vreo trei zile se întoarse, murdar de cărbune şi ameţit de imagini, mulţumit că lăsase în urma lui ceva bun şi folositor societăţii. Ce lăsase ? Nişte desene care, într-o formă apropiată de înţelegerea copiilor, ilus^ trase o poveste foarte cum să-i zic, poveste, povestea ur- sului din pădure. Cu alte cuvinte, chiar povestea pe care v-am spus-o eu, nimerind peste cîţiva ani în Peş- tera Gîndirii abstracte şi minunîndu-mă de cit

de frumos ştiu urşii să-şi pună pe pereţi istoria zbuciumatei lor vieţi, mereu intre lăcomia la miere şi la zmeură şi între libertatea totală şi plină de reculegere. Cîteva desene le-am reprodus aici întocmai, expunîndu-le proiecţiei voastre cu sau fără aparat.

- Gata, zise Ursul, scuturîndu-şi labele de praful de cărbune, ne întoarcem în pădure, pădurea noastră de baştină, e timpul să ieşim la lumină, mi-a trecut hiber^ narea cît ai zice peşte.

Dar nimeni nu-i răspunse. Cocoşul, Bursucul, Vulpea şi recentul Vulpoi al II-lea se grăbiseră să se întoarcă la vizuina cea cu două ieşiri a Ursului, întrucît fiind o marţi la mijloc, trebuia să ţină şedinţa de cenaclu, unde se lua în discuţie de data aceasta creaţia pentru cei mici (pentru gîndaci, lăcuste, furnici, gărgăriţe şi aşa mai departe, pînă la pitulici). Ursul îşi dădu imediat seama că asta trebuie să fie, ştia şi cine trebuia să prezinte re^ feratul, porcul mistreţ, care la început refuzase energic, spunîncl că pe el îl doare doar de creaţia pentru cei mari, dar, mă rog, va pregăti un material la obiect, scurt şi tăios, pentru că, după părerea lui (şi aici mistreţul deodată se zbîrlise şi-şi arătase colţii), creaţia pentru gărgăriţe de pildă nu se ridică deasupra unei gargari^ seli... gargariseli. Şi chicoti. Trebuie să fi fost interesant, îşi zise Ursul, mormăind melancolic că ratase ocazia de a conduce poate cea mai interesantă şedinţă de cenaclu a talentelor sălbatice. Grăbi pasul, dar cînd să iasă din Peştera Gîndirii abstracte, făcu stînga-mprejur şi se mai repezi o dată în sala oglinzilor, unde mai adăugă un desen.

La ieşirea din peşteră, dădu cu ochii peste o poezie, care vădea cit de colo marele talent al Cocoşului :

„Există vînătăi şi-n *soare, De-aceea* cîteodată-s *nori, Noi ne-am pierdut departe-n zare Mutînd picior* după *picioare Cum ne-am pierdut de-atitea ori".*

Cap. VIII: DE **LAPTE,** LA NĂMOL

- Ce caută el, de lapte, aioi la buza iadului ? - zise, clipind şiret, Bursucul, arătînd spre un domn bine, deşi încă foarte tînăr şi porc, care - în faţa butoiului cu nămol sprijinit cu labele dinainte pe buza „iadului", se lăsa uns pe spinare cu leacul reumatismului.

Nu-l încercaseră niciodată fiorii acestei boli a seco^ lului, ci doar fiorii artei, fiind membru activ în cenaclul condus cu atîta tact de ursul cu pricina, care îşi lăsase între timp barbă. Cu pricina, pentru că e vorba de un anumit urs, un caz cu totul izolat şi cu barbă.

-- Vă gîdilă ? rînji Viezurele, care oficia însănăto- şirea grabnică a purceluşului, cu nămol creţ pe spinare.

-- Mă gîdilă, dar aşa îmi trebuie, răspunse cocoşat - grasul era cocoşat, din cauza curburii deasupra butoiului şi din cauza curburii Pămintului - Guiţ. Trăim doar în secolul sacrificiilor pe spinare.

Vru să-şi explice ideea, dar Viezurele, care termi^ nase cu spinarea, trecuse acum la faţă şi, mai din gre^ şeală, mai din politică, îi băgă pumnul în gură.

Viezurii sînt foarte perfizi şi, vorba Vulpii, „şcoală iezuită, n-ai ce le face".

Dinţii de lapte ai domnului Guiţ se înnegriseră într-o clipă şi dacă ar fi fost bolnav cu adevărat, ar fi simţit cum îi iese reumatismul din ei.

- Nămolul ăsta îţi ia durerea cu mîna, zise el, scui^ pînd discret şi ridicîndu-se, ca şi cînd ar fi dorit să ia drept martor întreaga omenire.

Era, într-adevăr, o întreagă omenire acolo - de dobitoace, şi zilele petrecute la marginea iazului, care ascundea în

fund nămol de mare (iazul fusese pe vre^ muri, susţinea Lupul, un fund de mare - şi încă ce fund ! „Acum a rămas doar un c" - îi răspunsese prompt Vulpea, arătîndu-i forma lacului, care semăna cu un c mic).

În zilele de vară, veneau aici nu atît pentru cură, cît mai ales pentru discuţia intelectuală care, sub masca noroiului, ridica dobitoacele spre cele mai înalte sfere. Aici auzise Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, prima dată, despre fuga spre roşu a galaxiei noastre. Cum îl interesa tot ce era în legătură cu fuga, se dusese într-un suflet pînă la cumătrul Urs, după informaţii suplimentare, dar acesta H mormăise ceva ambiguu, care putea să însemne în €gală măsură fuga spre roşu ori fuga spre albastru.

- Şi nu numai că ţi-o ia cu mina, continuă Cel-de^ Lapte, gesticulînd larg peste butoaie, dar te simţi dintr-o dată alt om ...

- Alt porc, rectifică Viezurele.

- Pardon. M-a luat gura pe dinainte.

Se apropie de ei bătrînul lup, care aici putea trece foarte bine drept bătrîn Lup de mare, dacă i-ar fi lip^ ~it acel minimum de modestie cu care îl înzestrase na^ tura, cu o căldăruşă de plastic, să ia şi el.

- Mai e, mai e? zimbi el fioros, adică dulce.

- La pomul lăudat să nu te duci cu sacul, răspunse cu un frumos proverb Guiţ-Guiţ.

- Să vă spun ce mi s-a întîmplat săptămîna tre^ cută, spuse Lupul, întinzîndu-se pe nisip, să-l mai ia puţin soarele, înainte de a intra în cotidianul vieţii şi înainte de a spune ce i se întimplase săptămîna trecută. Închisese ochii şi parcă dormea. Ceilalţi aşteptau cu su^ fletul la gură.

- Parcă ar fi viu, zise Guiţ, în nevinovăţia lui de lapte. Uitaţi-vă la el, ce bine face pe mortul în păpuşoi.

- Că bine zici, sări Lupul, ca şi cind pînă atunci ar fi aşteptat tonul ori legătura la telefon, pentru o convorbire interurbană. Mergeam aşa prin păpuşoi, mă gîndeam la o societate feministă, propriu-zis la o turmă de oi, după modelul american, pentru protejarea feme^ ilor, cînd - deodată - am fost întrerupt brusc din me^ ditaţia-mi.

- Mai departe, mai departe ! îl îmboldi Fără-Cap- Şi-Fără-Coadă, care nu putea să-i sufere pe cei care se grăbeau încet sau, vorba latinului, îi jucau festa.

- Păi mai departe nu există, pentru că am fost în^ trerupt brusc din meditaţia-mi, zise Lupul închizînd ia^ răşi ochii a supremă lene şi lăsîndu-se binecuvîntat de razele soarelui.

Evident, Lupul nu era un intelectual subţire, în ciuda afirmaţiei sale precum că ar mînca ideile cu lingura. Era mai degrabă un tip de acţiune, tipul directorului sau ceva similar, care îţi rezolvă problema urgent şi fără să se gîndească. Mai ales fără să se gîndească, cum bine remarcase Vulpea.

Sosi şi ea. Venea dintr-un sătuc, unde se putea face plajă în pielea goală, fiind mai izolat, măcar că mişuna de artişti. Pe ea o atrăgeau acolo actorii (vechea ei che^ mare a pădurii), care în pauza dintre două costume, mai prindeau puţin curaj la ţărmul iazului (dacă am pro^ nunţat mai înair.te cuvintul „mare" am greşit, nu tre^ buie luat totul *ad litteram,* că doar nu sîntem între oa^ meni). Prindeau curaj, poftă de viaţă, încredere şi opti^ mism, se lăsau pătrunşi de singurătate şi de frumuseţea naturii, pentru a se putea întoarce apoi, şchiopi, călcînd. adică numai cu dreptul, în clopotul scenei. Jucau sub un clopot de sticlă, zice-se. Scena e însă lumea, spusese ma^ rele filozof... na, că l-am uitat ! , de altfel numele nu are nici o importanţă. Şi cu cît te urci pe ea, cu mai multă poftă de viaţă, cu atît scena lumii e mai la ţărmul mării.

Vulpea mărturisi că nu găsise nămolul de aur pe care-l căuta şi venise şi ea aici la acesta, porcescul. Adică nămolul nostru e porcesc şi nu-i de nasul Vul^ pii, - iată o săgeată care-l duru mai mult pe Viezure decît pe Purcel. O săgeată înveninată, înmuiată în fiere.

- E bun şi al nostru, săracul, cumătră Vulpe, rosti el, cu glasul tremurînd de emoţie. - Nimeni nu te obligă să te nămoleşti şi să-ţi şifonezi blana, dacă ţi-e silă de pămîntul ăsta.

- Nici chiar aşa, nici chiar aşa, sări Fără-Cap-Şi- Fără-Coadă, care auzea doar cu o ureche toate discuţiile din ~ur şi le preluC'ra imediat electronic, cum îl convin-

sese un neamţ, că are un aparat electronic în creier, ru^ gindu-se să-i vîndă lui aparatul. „De ce dracu nu i l-am vîndut ? ! " îşi dăduse apoi cu pumnii în cap iepuraşul, din moment ce mi l-ar fi plătit în valută ? Deci nu-i cazul să ajungem aşa de departe cu discuţia, ridică el tonul, poate mai mult decît ar fi trebuit, căci toată lu^ mea din jur tresări, dar, se vede, creierul lui electronic, *computerul,* se stricase, se împuţise pe undeva (expresia tare aparţine Lupului) şi nu-i mai prelucrase bine co^ manda pe care o dăduse glasului.

- Ce răcneşti aşa, brută ! sări Lupul ca ars şi-l în^ ~:ăcă de amîndouă urechile, fluturîndu-1 o clipă pe dea^ supra butoiului. O clipă doar, pentru că în clipa următoare Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă se afla chiar în nămol, precum Diogene.

- Eşti trăznet, îi spuse Vulpea. Lupului.

- Sînt pur şi simplu un om de acţiune, răspunse acesta modest, ~i eu nu suport să se răcnească la acţiu- nile mele.

începu să numere - Unu, doi, trei, patru, cinci, şase, dacă nici pînă la nouă nu se ridică, mă declar campion, zise Lupul, care ştia să mute cu perfidie acţiunile sale, destul de brutale, în zona competiţiilor sportive.

Pe la „şapte", butoiul se răsturnă şi începu să alerge de-a dura în jurul iazului, ca una din cele şapte minuni ale lumii, minunea aceea care alerga.

- Măcar de-ar clacsona, bruta, se văicăreau cei care trehuiră să renunţe în pripă la satisfacţiile băii de soare şi .;;ă sară în lături din faţa fe11omenului, pe care Vie^ zurele îl numi pe loc „efectul Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă". Se obligă singur să-l propună discuţiei publice, să-l treacă în tratate şi aşa mai departe, fără cap şi fără coadă.

Se vărsase o mare parte din conţinut, împroşcînd în dreapta şi-n stînga lumea bună, nebună acum de spaimă şi de uimire. Spaima şi uimirea merg de obkei mînă-n mină, deşi da~ă le-am lua fie şi numai în filozofie, una a creat existenţialismul, iar cealaltă însăşi filozofia. „Ui^ mirea e începutul filozofiei", scrisese chiar Ursul pe pereţii peşterii Gîndirii abstracte, copiind un antic, dar *cu* sentimentul omului modern, care copiind nu mai. are complexul copierii, ci poate chiar, din citate scoase de ici şi de colo, „să dea în capul Bibliotecii din Alexan^ dria", cind s-o restaura, să-i ia maul. învăţînd din acest citat, Ursul se uimea întruna,

doar-doar o apuca să se vadă filozof.

Urma acum să iasă şi restul de conţinut al butoiu^ lui, adică Iepurilă. Dar timp de încă 20 de minute, co^ meta terestră continuă să dea roată fenomenului, ca şi cind un extraterestru s-ar fi coborît la nivelul nămolului nostru, să ia seama la dobitoace.

- Puneţi mina pe el, strigă Lupul. Săriţi, că l-am scăpat din mină.

El însuşi se puse în dreptul fostei traiectorii, aştep- tind acum, la a 7-a sau poate a 8-a rotaţie, să-l oprească chiar cu riscul de a fi călcat în picioare.

Butoiul însă avu o mică deviatie din cauza ultra^ violetelor şi trecu precum un bolid peste piciorul Vie^ zurelui care, răcnind cînd îl ţinea gura, intră să-şi înece amarul în iezer. „Iezer" merge cu „ viezur", se gîndi ei şi-i mai trecu durerea. Amîndouă or fi ţinînd de *sub^ strat?*

Pe baltă plutea o broască ţestoasă şi una fără, iar Viezurele, ca să se ia cu vorba şi să se producă acel fe^ n 0nwn de Nirvana din care se zice c-ar fi trăind indi^ enii, le atrase într-o discuţie lingvistică.

- De ce lingvistică şi nu linguistică ? orăcăi broasca fără, căreia îi plăcea să ia totul *ab initio.*

- *Ab,* de la... îşi clarifică sieşi o nelămurire Brosca ţestoasă şi se dădu la fund, să se concentreze mai bine.

- Puturoasa asta trăieşte 800 de ani şi încă nu ştie latineşte, se confesă Viezurele. Acum 800 de ani toţi \".:>rbeau latineşte ca popa, în afară de elementele de su[1])strat, care se înrudeau cu albaneza. Viezure, ghiuj, moş, cocoş, buză, gard ... bun !

- Iată tot ce ne-a mai rămas, spuse broscuţa, suin^ du-se pe un brusture ca pe un gard tracic.

Pe Viezure îl frăminta de mult o problemă.

Cap. IX: PROBLEMA DE LA PAGINA 13

Motto:

„Ştiinţa germană, cum *se* ştie, *este an^* terioară creaţiei *lumii* şi *va dura* după sfirşituz *lumii,* pe *care ii va* şi pregăti."

Observase că mai toate cărţile de Yulgarizare a ştiin- ţei au la pagina 13 un mic „ce". Ce fel de „ce"? Nu se poate şti, cu mijloacele limitate de investigaţie aflătoare în pădure. Aceasta era problema numită de el „de la pagina 13", pentru a o putea deosebi mai uşor de cele^ lalte probleme, de la pagina 12 sau 14, sau pur şi simplu *din* viaţă.

In viaţă îl frămînta chestiunea ajungerii cit mai jos, dat fiind că pentru jivinele care trăiesc în pămînt, cit mai jos înseamnă, într-un fel, cit mai sus. Voia adică să ajungă la rădăcina limbii comune indo-europene. Era un lingvist în adevăratul înţeles al cuvîntului, dispus să vadă în orice ţigancă florărească „manglind" ghiocei din codrul verde, primăvara, o indiancă de la Gange, care deţine o mulţime de secrete şi nu numai de ordin lingvis^ tic. Se ştie că „a mangli", într-un dialect din imensa Indie, înseamnă a fura - furare, conjugarea I-a activă.

Furia sa se îndrepta mai ales împotriva unor nepu^ tincioşi care nu sînt în stare să împingă mai departe etimologia. Există o mulţime de cuvinte a căror origine etimologică este pusă sub semnul întrebării. Aceste cu^ vinte chiar îl împinseseră pînă acolo incit să se împriete^ nească (poftim, tocmai el !) cu copoiul, dacă vreţi cu *c* mare, Copoiul nostru transformîndu-şi de mult .porecla

în renume. 1n seama lui cădea (ca o pleaşcă, şi veţi ve^ {:leo. .nai tirziu de ce) mirosul ceJ. reavăn al pădurii.

Nu era un tip prost. Avea fruntea îngustă, din cauză că era pururi încruntat întru găsirea soluţiilor care, cea mai mare parte din ele, nu se puteau dispensa de în^ cruntare.

Urechile îi erau - fleşcăită dreapta, pentru induce^ rea în eroare, ascuţită ca o lamă de brici (cu care se bărbierea la fund maimuţoiul - bîrfa nevinovată a Vulpii) :;tînga. Nările - ca de copoi. Infundate, din păcate, din cauza gripei asiatice, adusă din America de Fără-Cap-Şi- Fără-Coadă (Copoiul era sigur de aceasta, dar încă nu pusese laba pe el, curios să vadă pînă unde se va în^ tinde molima).

Deci Viezurele şi intransigentul paznic al mirosurilor erau prieteni la cataramă şi se întîlneau la fix în pro^ bleme de limbă. Copoiul îl trăgea de limbă pe Viezure, iar acesta îi răspundea cu etimologii nesigure.

- Ce părere ai de bătrînul nostru *ghiuj ?* întreba el, referindu-se la Urs, care-l călcase o dată pe coadă. - Mai trăieşte cu zmeură ?

Un melc deraiat la intrarea în peştera *gindirii abstract*

- Dacă ură de la zmeură ar fi suferit procesul de contragere a vocalelor i şi *î* de-a lungul veacurilor, am avea de-a face cu un cuvînt turanic.„

- Turanic?

- Da, cu *h,* Thuranic.

„Du-te-n vizuina ta de dobitoc sinistru", gîndea Co^ poiul, dar cu voce tare spunea :

- Ai vreo idee de ce-şi suge ăsta laba? Ar putea fi aici vorba de vreo perversiune ? Sau, pur şi simplu, conţine în sus-numita labă nişte bunuri materiale ne^ declarate.

- *Perversiune?* Vrei să spui *inversiune,* pentru că e vorba nu de un act, ci de o comunicare a unei dis^ poziţii, fireşti ori nefireşti, asta nu intră în competenţa noastră. Deci, fiind vorba de o comunicare, o putem numi cu un cuvînt academic *acta,* numai că fiind în ace^ laşi timp şi o inversiune, ajungem la *atca,* a cărei origine se pierde în negura veacmilor.

„Astuia o să-i scot limba pur şi simplu", se gîndi Copoiul, văzîndu-1 pe Viezure în iazul cu broaştele, în timp *ce* venea şi el, tiptil-tiptil, să-şi facă cura.

Pentru domnia-sa, baia de nămol era o adevărată mină de mirosuri infecte, urme ale unei străvechi de^ gradări şi putrefacţii, care-l puneau într-o stare de iri^ tare continuă şi, dacă ar fi avut o putere. .. dar n-are rost să mai continuăm pe această pistă, pentru că n-avea cine ştie *ce* putere. Era mai mult un inspector, un băgător de seamă, care vine, vede, înghite în sec şi se duce cu Dumnezeu ... !,în Paştele mă-si", cum îl blagosloveau în urmă Iepurele, Vulpea, Lupul, Ursul şi cine se mai întîmpla.

Se aşează lîngă Vulpe, după ce-i sărută dreapta ori stînga (întotdeauna se fîstîcea, nu ştiu de ce, în prezenţa acestei Cucoane) şi o întrebă de sănătate.

- Mulţumesc, îmi merge bine, răspunse Vulpea, căs- riindu-se să fie amabilă - şi chiar dac-aş crăpa aici pe loc, cred că tot bine ar fi pentru dumneavoastră.

- Ei, aşa e viaţa, se făcu noul venit că nu observă aluzia. - Cîteodată mai bine, cîteodată mai rău.

- Da, totul e să plouă, zise Broasca-fără, părăsind brusturele şi venind pe mal. Ea era bucuroasă să dis^ cute cu oricine, pentru că vorbind mult de felul său, suferea grozav cînd n-avea parteneri. Aşa că intra în orice fel de discuţii, ca-n brînză.

- Pe la fund se zvoneşte că aşa o să fie, o să plouă, continuă ea, căci altfel, dacă mai continuă aşa, se usucă şi nămolul pe noi - dădu cu lăbuţa pe blana Vulpii şi, ca şi cînd s-ar fi ars pe o

plită încinsă, o băgă repede în gură. - Şi dac-o să crape, înseamnă că nici nămol n-o să mai avem la discreţie.

- Te referi la fundul ?„. întrebă Copoiul, încrun^ tînd bruma lui de frunte a problema de la pagina 13„.

- „.iazului, spuse repede Broscuţa, fost fund de mare, fost fund de lac„.

- „.şi viitor fund de puţ, rînji Vulpea.

- Adică din lac în puţ ? încruntă iarăşi Copoiul aceeaşi frunte, făcînd-o pe Vulpe să-şi amintească de lama de brici şi aşa mai departe.

- Din lac în putină, zise Vulpea, sărind în sus toc^ mai la timp pentru a evita butoiul care, în mişcarea sa de rotaţie, ajunsese acum în dreptul lor şi era s-o calce s-o facă praf.

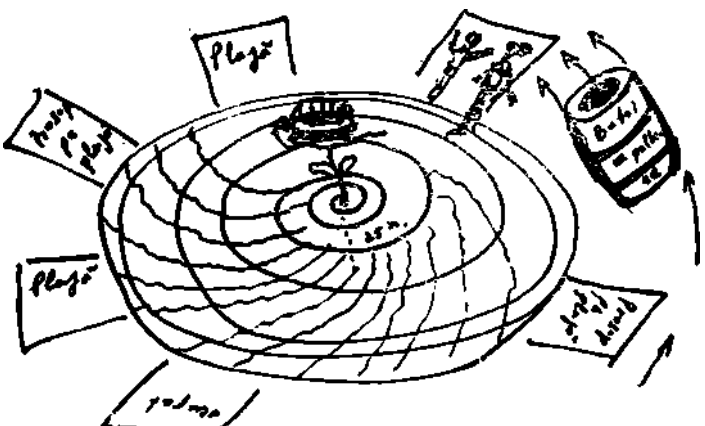

Iazul se adună *într-o floare* de nufăr, *pe* care stă o broască ţes- toasă *cu* cufăr

Butoiaşul cu nămol în care Lupul îl azvirlise pe Ie^ puraş, într-un moment de sfîntă indignare care, pe vre^ mea romanilor, făcea versuri iar acum are finalităţi mai concrete, descrisese ca nimica zece-douăsprezece ocoale şi, dacă mai continua aşa, savanţii şi specialiştii de la nămol îşi puneau întrebarea dacă n-o să rămînă un fel de satelit artificial al porţiunii respective. Fie că doagele erau dintr-o esenţă deosebită, din cele din care se confecţionează poate şi bumerangurile, fie că nămolul era radioactiv, ori pur şi simplu dintr-un aluat special. fie că Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă, care reprezenta nucleul butoiului, sîmburele său raţional,

era un fel de Diogene care, scufundat într-un lichid de-al nostru, descoperea fără să vrea o nouă lege a lui Arhimede. .. făcînd din doi antici deştepţi unul modern, poate ceva mai mediocru. Iată tot atîtea ipoteze care răsăriseră spontan în capul privitorilor, în timp ce butoiaşul, trecind la o palmă de cumătra Vulpe, sărind ca prin minune peste Purcelul^ de-lapte (porc să fii), lua turnanta la capătul iezerului.

Cap. X : GUIŢ îN PERSPECTIVA UNEI JUMĂTĂŢI DE AN DE NECREZUT

.,.)tii *ce somn adînc te prinde ? Un somn de n-ai* treabă".

(Pe o cruce)

- Am putea să oprim butoiul şi acum, *momental,* cum zice prietenul nostru Viezurele, crezîndu-se ironic şi instruit sub coteţ, dar îl mai lăsăm în drumul său, să se dezvolte după legi proprii.

Lupul căscă. Spunind acestea, căscă, acum de fapt căsca pentru prima oară şi fiindcă De-Lapte (italieniştii îi spuneau „De Sanchis") rămăsese şi el cu gura căscată, fără a căsca, ci doar într-o mare uimire, că uite domnule, cum sîntem înconjuraţi, asaltaţi de butoaie, care de fapt nu e decît acelaşi butoi - îl apucă de rit, inchizîndu-i-1 etanş şi-l trase lingă el. Să-i spună o poveste.

Purceluşul, oricum l-ai întoarce, nu era el cel pe care să-l incînţi cu basme. Aflase că Lupul povesteşte frumos, era un fel ele Lup-Gură de Aur. Avea şi nişte dinţi puşi - dar nu-i prea ardea de miraculosul din cu^ legerea de basme a domniei sale.

- Lasă astea, ciuleşte-ţi urechile, zise cumătrul, parcă ghicindu-i gindurile. li luă laba de pe rit şi pur^ celuşul, respirînd liber, îşi dădu seama că Lupul în^ tr-adevăr iţi ghicea gindurile, dar numai prin contact direct.

- Să vedem dacă acum simte cum l-am trimis în ale lui, ii scăpără bietului purceluş prin minte. ..

- Ba a mă-ti ! - urlă Lupul tare, incit toţi întoar^ seră capul şi se traseră mai aproape, ştiind că Lupul avea de făcut o oomunicare.

- .. .Iţi voi spune pe scurt viaţa ta completă, de acum şi pînă în şase luni, reluă el pe un ton de confi^ denţă răstită, ca şi cînd Purceluşul ar fi mai avut cu^ rajul să-l atingă cu gîndul - ca să nu mai fii aşa de încrezător în oameni.

- Un atac la adresa umanităţii ? O?! făcu Vulpea, ca să facă şi ea ceva, un „o", o vocală deschisă.

- Din punctul de vedere al animalului, omul e un dobitoc sinistru, spuse Lupul pe un alt ton, mai blajin, apăsînd însă pe cuvîntul sinistru aşa de tare, incit Pur^ celuşul simţi că se sufocă, de parcă iarăşi i s-ar fi pus laba pe răsuflătoare.

- Acum eşti purceluş. Punct. Mîine vei fi porc. Poi^ mîine - opinci. Punct.

- De ce punct? întrebă Purceluşul, ca şi cînd pro^ blema ortografierii destinului său l-ar fi şocat cel mai mult.

- Pentru că de-aia, lumea merge înainte, p~ opinci de porc. Cu opinci de porc, iar peste şase luni tu vei încălţa fiara care iţi va da cu toporul în cap, îţi va mînca slăninuţa, costiţele ...

- Afumate?

- Nu mă mai întrerupe, că nu-ţi mai răspund la prostii, spuse Lupul cu cruzimea-i caracteristică.

De-Lapte auzise într-adevăr într-o zi, la troacă, vor^ bindu-se de costiţe afumate, dar nu-şi pusese problema provenienţei sinistre (într-adevăr acum înţelegea de ce Lupul accentua acest cuvînt). crezuse că e vorba de *cu totul altceva.*

- Nu se poate ! se revoltă el de-a binelea. Nu ac^ cept una ca asta. Şi ca un semn de neacceptare, se duse şi se băgă în nămol.

Lupul îl scoase de-o ureche, zicîndu-i :

- Dar cine te întreabă?

- De fapt nici nu e de rîs, spuse cineva, măcar că nimeni nu rîdea, pentru că, animale cu experienţă, ie^ şite de mult - vorba aceea - din lapte, cunoşteau ce va să zică viaţa, cunoşteau ce va să zică să fii porc.

- Ce rău *fac* porcii? Cu ce ne sînt ei vinovaţi, de-i tratăm cu atîta asprime ? zise Iepurele, scoţind pentru o clipă capul din butoiul care, în drumul său nestăvilit spre înainte, tocmai trecea prin dreptul grupului, în ac^ cepţiunea matematică (teoria grupului), şi de ce ?

Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă scosese poate capul afară, scosese

poate coada, sau pur şi simplu îşi spusese cu^ vîntul acolo, înăuntru în universul său, adevărul este că se auzise această frază, *la un moment dat,* şi că şi iepurii ar simpatiza cumva, e drept, de departe şi în fugă, cu soarta celor de lapte.

- Ziceai că-mi spui o poveste, nene ? întreabă Pur^ celuşul şi se uită rugător în ochii „injectaţi de sînge" ai cumătrului.

- Ţi-am şi spus-o, am terminat. Punct. Du-te de te spală. Şi-i întoarse spatele, mergînd să-i facă un com^ pliment-două Vulpii, cu care era, de vreo cîteva zile, de cînd începuseră căldurile, *en froid.*

Nu ştiu pentru ce se certaseră, poate că nici nu se certaseră, adevărul este că se răcis:eră oarecum şi nevoia unor complimente plutea în aer.

- Trei complimente ţi-oi face, zise Lupul, care îm^ pingea metoda cercetării ştiinţifice pînă şi în relaţiile sale cele mai delicate.

- Imi pari schimbată - unu. In bine - doi. Şi acum care e al treilea ?

- E, e ! făcu Vulpea, acum să te văd dind dovezi de imaginaţie. Pentru tine e cel mai greu cînd nu vorbeşti cu colţii.

- Să nu zici vorbă mare, tăcu Lupul, căruia îi ve^ nea să-şi dea cu pumnii în cap că apucase să spună nu^ mărul complimentelor, înainte de a le ticlui de acasă şi de a le număra.

- Deci te-ai schimbat, reluă el. In bine, să zicem. Şi trei... na, că nu ştiu ce-mi vine să-i fac boului ·de porc, care mi-a stors imaginea şi puterea de observaţie pînă într-atîta.

- Şi dacă o să-ţi spun că nu m-am schimbat, spuse Vulpea, cu o urmă de zîmbet, cum ştia ea să zimbească lăsînd urme sufleteşti, mai pică un compliment şi o să ai de căutat două în loc de unu, aşa că grăbeşte-te.

- Pe scurt, ţin foarte mult la tine, spuse Lupul şi căzu la picioarele ei, cu creierii, ca să zicem aşa, zob de atîta încordare cavalerească.

- Asta este cel mai frumos omagiu, replică Vulpea, cu tandreţe, ştia să fie şi tandră, acolo la nămol. Şi iată că lucrurile iau o altă întorsătură„ Să ştii că m-ai înfiorat cu povestea ta, vreau să

spun cu povestea porcului. Ştii că pe vremuri porcii se prefăceau în Feţi-Frumoşi? Spune-mi că eşti un porc şi o să-ţi spun Făt Frumos - şi ăsta e complimentul numărul unu pe care îl ai de la mine astăzi.

- Ei, alte vremuri, alte perspective, făcu Lupul evaziv. Adevărul e că mie îmi este milă de dobitoacele mărunte şi am crezut că e de competenţa mea de ma^ estru al cruzimii, cum mi se spune în unele cercuri, să atrag atenţia că şi alţii sînt cruzi, înfiorători, şi mănîncă carne de pa.re, în ciuda cacofoniei.

Discutară o vreme despre moarte. Lupul stătea în^ tins la picioarele cumetrei, aceasta îi aducea mereu ci^ tate din existenţialişti, de unde reieşea că nu numai Purceluşul de lapte dar şi Ursul, Bursucul, Vulpea, Lu^ pul, Omul, cu o mic şi *o* mare, Dumnezeu, cu *d* mic şi *d* mare, toţi, dar absolut toţi, sînt pe marginea prăpastiei, că sub ei nu e decît abisul, iar în abis nu e nimic şi că - la urma urmei - cel mai fericit e tot Purceluşul. Pentru că peste un număr oarecare de luni vine un oa^ recare Nea Oarecare, îi bagă cuţitul în beregată„. ~i ce mai aşteptaţi ?

Vulpea se sculă brusc, merse la De Laptis şi-l pupă dulce pe amîndoi ochişorii, fără ca acesta să aibă măcar timpul să-şi revină. Fără ca acesta să-şi mai revină vreodată. Stocul ei de tandreţe fiind oarecum consumat pe ziua de astăzi, se adresă rece cumătrului Lup, care zăcea acolo întins, parcă ar mai fi aşteptat ceva :

- Scoală, ce-ai rămas aşa ? Ori ăi fi beteag ? !

„Nu-i pentru cine se găteşte, e pentru cine se nime^ reşte", îşi zise Lupul. „Iată o zi plină de ev2nim:mte. Astăzi toate îmi merg pe jos". Vruse să spună desigur, „pe dos", dar în ultimul moment atenuase, nu ştiu de ce, constatarea.

Se uită la soare, soarele se uită la el, unuia îi era foame, altuia îi era cald.

Cap. XI LUMEA VREA POVEŞTI

Motto:

„Trebuie aflat tărfmul *de unde cei ple^ caţi nu se mai întorc.* Către *acest Spirit al începutului* mă *indrept, de unde a izbucnit* străvechea

- Spune-mi unde rămăsesem, zise Ursul, uitîndu-se pe fereastră, unde lumea i se preznta filtrată, în primul rînd prin perdelele de nylon, ca un ciur (ori sită) pen^ tru lumină, apoi prin geamul dublu şi, în ultimul rînd, prin jaluzelele care preluau direct de afară realitatea şi-i dădeau drumul să intre în casă, în dungi.

Tot se vedea ceva. Nişte plopi (- Au tăiat toţi pomii ăia, bestiile, ai văzut?! Fac carieră pe dedesubt.) îşi ri^ dicau, rari, vîrfurile verzi, ca nişte feştile (na, că ai feştelit-o, gîndi Vulpea, feştilele sînt galbene), dar in^ tenţionat verzi (Îhî !), să dea foc cerului primăvăratec.

De cind şi-o fi pus Ursul perdeluţe la vizuină? se va întreba, pe bună dreptate, cititorul nostru, care n-a aflat de aşa-numitul procedeu al dării peste cap şi al transformării radicale din iepure în leu, din urs în dom^ nul Ursu.

Nici chiar Ursu, acest simpatic, deşi cam greoi şi cam mătăhălos responsabil silvic la Ocolul pămîntului Nr. 1, nu remarcase decit tîrziu faptul că se afla în paştele mă-si pe altă treaptă, cum ii reproşase de la obraz cu^ mătra Vulpe, rămasă pînă una-alta, din cauza unor in^ terpretări tendenţioase, în blana ei şi arzînd de necaz să se vadă şi ea odată în rînd cu oamenii.

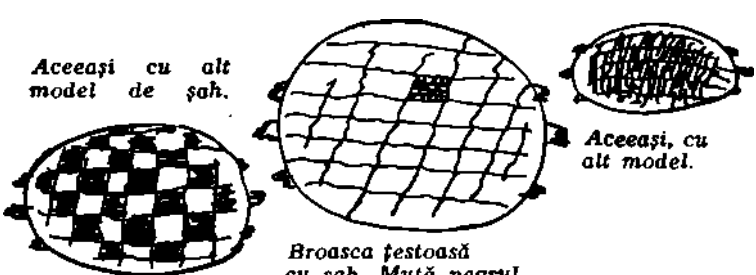

Ei nu-i reuşea mişcarea. Făcea dimineaţa, în vizuma, gimnastică spaniolă (de ce spaniolă şi nu suedeză ? va rămîne un mister, pe care îl vom nota, spre a se ţine minte, cu cifra 3 arab = ultimul mister), se apuca ea cu mîinile de nişte rădăcini care semănau cu nişte drugi de fier, ridica haltere ş.a.m.d., dar nu-i reuşea. Mişca- rea.

Uite ce avans a luat nenorocitul ăla ! se gîndea ea, văzîndu-1 pe Urs întorcîndu-se în fiecare zi acasă, azi cu o perdeluţă, mîine cu o jaluzea.

Dar toată pasărea pe limba ei piere, încerca ea să se liniştească şi ~cotea limba la umilul funcţionar al oco^ lului (era totuşi un umil funcţionar), fără ca acesta sa bănuiască măcar că stimeşte atîtea invidii.

Ursu nici nu bănuia într-adevăr că a fost odată un dobitoc. Odată ca niciodată, dar tot a fost - şi subiectul acestei acţiuni fusese chiar el.

Acum era ocupat cu problemele. Se iviseră şi ele, în sfirşit, îngropîndu-1 într-o hîrţogăraie care făcea biroul său să semene, la o anumită oră a zilei, cu o adevărată vizuină. La acele ore ale zilei, el se oprea dintr-o dată din scris, îşi băga tocul în gură, constatînd că „nici cer^ neala nu mai e aceeaşi". Hiberna.

Problemele care-l trezeau imediat la realitate erau legate de tot ceea ce o pădure modernă reclamă de la un om ca el. Metri cubi de cherestea. Acum de cite ori vedea copacii, nu-i măsura decit în metri cubi : frumos stejar, doi metri cubi, ia te uită ce mai fag, unu şi ju^ mătate.

Ţinerea în friu a animalelor sălbatice, care fie că se înmulţeau „peste capul meu", cum obişnuia să spună la şedinţe, fie că dispăreau fără urmă, apoi demarcarea unor zone defrişabile ori a unor zone de vînătoare, iar în legătură cu această ultimă problemă, ochii cit cepele la vînătorii voluntari, care - în lipsa mistreţilor ori a urşilor - se împuşcau intre ei „prin imprudenţă" la cea mai mică mişcare în tufiş - iată ce gust amar avea acum cerneala uscată pe buzele harnicului ocolist.

Trăia într-o cabană. Era oarecum izolat de centru - de oîte ori pronunţa cuvîntul „centru", expresia feţei sale căpăta o anumită gravitate, ca şi cînd ar fi spus „cen^ trul pămîntului" - şi toate dispoziţiile le primea prin poştă. Şi aici ar fi

fost o problemă - că întîrziau dis^ poziţiile cu scrisori cu tot, din cauză că ... vom pune în^ tîi trei puncte. .. şi iar trei pnncte, tovarăşul Fără-Cap- Şi-Fără-Coadă (vai, iar am ajuns la ăsta, săracul !). care era şi poştaş, dar şi responsabil cu conţinutul, în^ trucît, cum spunea el, „eu nu pot duce în circă mate^ rial inflamabil, într-un loc ca pădurea, unde la cea mai mică scînteie, orice frunză ... "

Aşa că deschidea pur şi simplu scrisorile şi le căuta de chibrituri.

De citit nu ştia să citească, avînd o origine atît de sănătoasă, incit nici prin cap nu-i trecuse familiei Ie^ pure, din care se trăgea cu mîndrie, să înveţe altceva decît cultura părnîntului, pe care o descifrau, ca şi asi^ rienii ori babilonienii, prin semne.

Aşa erau condiţiile atunci, Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă n-avea nici o vină, era un element harnic, săritor şi cu dragoste de avutul obştesc.

La această oră, Iepurilă (să-i spunem totuşi pe numele cunoscut şi copiilor) se oprise pe o buturugă şi lingea o scrisoare, să o închidă la loc.

O desfăcuse cu ceainicul (nu mai e nici un secret) şi nu găsise, spre uimirea lui, decît o foaie mîzgălită, prin care se comunica d-lui Ursu să facă bine şi să în^ semne copacii de lingă vîlceaua cu izvorul, în vederea tăierii. Totodată să cerceteze cel mai bun teren care ar fi putut fi defrişat (adică . făcut colnic) în vederea unui drum forestier. Adică tot banalităţi.

Iepurilă închise scrisoarea şi se duse şi o aruncă în scorbură.

La ora 3 urma să treacă Ursu să-şi ridice poşta.

O ridica dobitocul „cu o macara", aşa poreclise Vul^ pea mina sa greoaie, dreapta, fostă labă, fost fund de mare (nu, ăsta era lacul. Ptiu, automatism nenorocit!).

Ajungînd la birou cu corespondenţa, ca de obicei, cînd venea, la birou, o puse în mapă, o deschise şi în^ cepu să citească un roman poliţist, care era alături.

Probleme de serviciu, gîndi el plictisit. Ia să vedem noi ce mai fac ăştia.

Cap. XII: **NEVINOVAT CA O** PANSELUŢA

„Tu eşti ăla", ia te uită ce motto ! La cine o fi făcînd aluzie ?

Lui Ursu îi plăceau romanele doldora de acţiune, iar nu leşinăturile prozei de azi, cu probleme de conştiinţă chipurile, cînd conştiinţa omului a ajuns la os, chipurile.

Omului de către om... adică nu... ori ce voiam să spun?

Sună telefonul. Ţirîitul prelung al acestui instrument de tortură, demn de a figura în camera groazei din în^ chisoarea de la Haga, alături de săbiile tăioase, dintre care una era de lemn, şi asta însemna iertarea care ţi se acorda în ultimul minut, dar niciodată nu erai sigur pe care a pus mina călăul şi uneori nici după aceea nu te lămureai prea bine. Deci sunînd, zbîrnîind, trîmbiţînd, dind alarma, telefonul, acest instrument de tortură (se reia fraza) îi limpezi gindurile despre romanul poliţist.

Omului de către om nu-i e cald. (Construcţia păstra vizibile urme animale, rudimentare, bestiale chiar, dar aşa se întîmplă cu cei care au mai trăit o viaţă). Ce demonstrează oare întreaga acţiune dintr-un roman pal^ pitant - uite - aşa îi bate inima romanului poliţist, că ar trebui să-l îndopi cu extraveral, asociat cu valium, la fiecare pagină - decît că un om fuge după un alt om şi chiar dacă n-ar urmări decît să-i facă vînt, acestuia tot i-ar fi rece. Nu, nu ne jucăm cu cuvintele, intrăm în miezul problemelor, ca-n brînză. Neam de ciobani. Aceşti

De *fericire mai, mai* că zbura
şi *atunci zina* cea *rea* o *pri^*
ponea de o pioneză

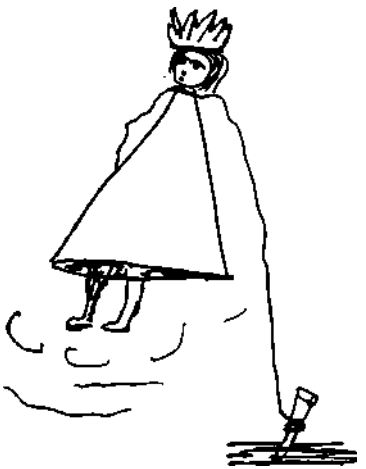

bătăuşi scoţieni (acţiunea se petrecea la Edinburgh, in castelul ăla din deal, Ursu parcă-l şi vedea, înconjurat de ziduri, măreţ etc. Nu fusese pe acolo, dar atîţia ochi ai minţii avea şi el, incit să înţeleagă un roman poliţist de-a fine al capo.)

Despre ce era vorba ? Cine era nevinovat ca o - cum i-am spus ? - panseluţă ?

Ursu şi-aruncă ochii pe scrisoare, se uită la ştampilă, văzu că era de-acum două luni : - poa' să mai întîrzie o leacă.

Criminalul, Dom'le. El nu făcuse nimic, era urmărit din principiu şi acest principiu al său, din care se trăgeau toate, erau panseluţele, pe care le iubea de moarte. Din cauza acestei metafore, „a iubi de moarte pe cineva", pe care el o construise prin paralelism cu „a urî de moarte", declanşase o întreagă acţiune poliţistă la Edin^ burgh, cu cîini şi poliţişti, ţinuţi de stat, pe mîncare şi pe bere - primii numai pe mîncare, ultimii şi pe bere.

Pe scurt. Smith (Ursu pronunţa, scriem pe romă^ neşte Smith, cu vîrful limbii între dinţi, mai precis în^ tre dinthi, şi înainte de a începe un roman poliţist, pro^ nunţa fiecare nume propriu de cel puţin 100 de ori în timpul serviciului).

Iar sună telefonul, de data aceasta mai scurt. Ce dracu', au treabă cu mine ? With mihne. Without mine, aşa-i că vă duceţi de ripă, fir-aţi ai dracului ? ! Ocara îi scăpase

pur şi simplu printre dinţi, dinthi, dar nu mai putu să-şi continue cugetarea despre romanul poliţist, care, după el, reprezenta secolul al XXI-lea în proză, atunci nu vom fi decît ori toţi poliţişti în lecturi, ori toţi victime ale prozei de analiză.

Deschise scrisoarea.

În faptul zilei
sau
Început de cocoş

Cap. XIII : ALT CAPITOL

Scrisoarea conţinea un roman poliţist. Cum apăruse acest roman poliţist în plicul care 3-4 pagini înainte (controlaţi, vă rog !) conţinea o adresă ministerială, âe serviciu, mister, mister. Mister? Încruntă Ursu sprîn^ cenele, aruncîndu-şi ochii pe titlu, care era şi nu era promiţător : „Victimele exploatării".

Era un roman poliţist de-al nostru, publicat într-o colecţie verificată şi totuşi Ursu, fiind singur cu con^ ştiinţa sa încărcată, nu-şi înghiţi un hohot de rîs : hî, hi, hî, hî, ca un lătrat de cîine non pnliţist, dulău de stînă, frecat de lupi, care dă cu o~hii de o jigodie de viezure.

- Astea-s bune să ştergi sticla lămpii cu ele, în ne^ grul obscurantism de altădată. Dar tot o citesc.

Scuipă în palme, ca unul care se apucă de tăiat lem^ ne şi începu să crape conţinutul cărţii, cu privirea, care conţinut pîrîia la cea mai mică atingere şi-i suna - aşa pîrîind - oarecum cunoscut.

Acţiunea, evident, se petrecea la Turnu-Măgurele. Cititorul era plimbat, uite-aşa, de la prncuror la vînză- toarea de la chioşcul de ziare, de aci pe moşia lui State Istrate, care se lăţea văzînd cu ochii, iar această lăţime era urmărită, centimetru cu centimetru, de organele în drept, puse pe urmele exploatatorului şi mirosindu-le cu înverşunare. Puţeau. Urmele. Puţeau de la o po7ta. Dar cu toate acestea, moşia se lăţea, lui State Istrdte îi creştea burta, organele prinseseră 1,m fir, iar în vitele de pe izlaz intrase o molimă.

Dar care erau victimele exploatării? se întrebă Ursu, văzîndu-se, încetul cu încetul, prins în reţeaua fină -?i măiestrită, ţesută de personaje bine conturate, care aveau legături mai mult decît dubioase cu instituţii sus^ pecte.

Pe primul loc se afla, bineînţeles, spionajul englez, cu interesele lui străine, pe al doilea loc mina Canadei (mînă-n mină cu Statele Unite, că nu le era greu) şi uite-aşa oamenii slăbeau, lui State Istrate îi creştea burta, comisia de anchetă alerga ca o haită de ogari (era să le zic prepelicari, pe stil vechi) şi... parcă văd c-or să mă pupe-n fund toţi, zise Ursu, că eu acum închid cartea. C-am ghicit cine e vinovatul. Asta-i autor serios, care să-ţi servească chiar din titlu, ca-n palmă, totul ? Ce fel de autor serios e ăsta, care face din exploatare su^ biect de roman poliţist, cînd noi stim că aceasta trebuie să ne fie ceva sfînt, adică lupta împotriva ei, sfîntă, iar nu terfelită printr-o literatură de a şaptea mină.

Unde-i figura luminoasă a ţăranului ajuns la mahala, care încearcă să ridice mahalaua la nivelul, ori al sa^ tului curat, ori al centrului (cum s-o fi numit centrul în Turnu-Măgurele, Corso ori cum?). .. că vă iau acum de guler pe toţi şi... Ursu ridică cu furie cartea şi-o azvirli în capul Vulpii, care tocmai intrase, într-o problemă de serviciu, şi aştepta de două minute ca tovarăşul Ursu să-şi termine monologul interior.

Il cunoştea oarecum bine şi ştia cînd monologa el interior şi cînd exterior.

Pardon, zise ea tăios.

Pardon, zise el surprins. Am vrut s-o arunc pe-ai-laltă.

Romanele astea poliţiste, continuă Ursu, luînd-o în mină pe Agatha Christie şi trăgînd în piept mirosul de carte străină (de mirosit, mirosea frumos, putoarea!) - nu fac decît să-ţi întărească convingerea intimă că ale noastre sînt mai bune, incomparabil mai bune şi mai instructive.

- Taci, zise Vulpea. Şi dădu să-i pună mina pe gură, drept care el ii sărută poUUicos mina şi continuă, poftind-o să ia loc.

- Să mă explic. In Anglia, să zicem, a murit un om, a fost găsit împuşcat, nemţii zic „erschossen", pe străzile Londrei, şi pe chestia asta se face atîta tevatură, se urmăreşte criminalul pas cu pas prin diverse localităţi oarecum pitoreşti, să zicem Veneţia, New-York, zi-i să-i zic, Roma,

Honolulu, cu descrieri de peisaj absolut de prisos şi neinteresante, se cheltuiesc atîţia bani, valută, însoţindu-l prin avioane, vapoare, metrouri, cînd ar fi putut să-l aresteze chiar acolo, în primul... ăla, jos acolo, un fel de vizuină ...

-· Pub.

- Aşa, pub, nu pot să ţin minte toate tîmpeniile astea, unde criminalul, cu mina pătată de sînge, s-a dus să mănînce un sandwich, şi ei ştiu asta (că nu-i prost nici Intelligence Service-ul).

- Că nu degeaba-i spune Intelligence. Dar Servisul se vede că nu-i chiar aşa ireproşabil, spuse Vulpea, care nu voia să-l contrazică pe Urs direct, fiindu-i net supe^ rior („Neaţă Superioru" ii spunea ea uneori, in mo^ mente de intimitate).

- Deci să pună mina pe el cînd e cu sandwich-ul între fălci, să-i sară sandwich-ul dintre fălci, să-i sară fisa din telefonul public de la care criminalul voia să anunţe gaşca sa că totul e 0.K. şi să termine povestea, de la care eu unul nu mai am nimic de învăţat. De-aia citesc, pentru comparaţie, şi trebuie să-ţi mărturisesc deschis, comparaţia e întotdeauna în favoarea elemen^ tului sănătos. Ai citit „V ictimele exploatării", zise el pe tonul cel mai firesc, ca şi cum Vulpea acum ar fi in^ trat.

- Nu.

- Citeşte-o, o a1 m mină. Să vezi cum o să-ţi înalţe sufletul. Ce vînt te aduce prin ocolul nostru ?

Din cauză că era puţin ro5cată, domnişoarei lordă- chescu Anişoara i se spunea Vulpea, ceea ce pe ea nu o supăra, ba chiar încuraja porecla, avînd o părere cit se poate de bună despre vulpi în genere, cit şi despre cele care le poartă, cum se exprima ea.

Mare lucru să nu fi fost într-o viaţă anterioară chiar vulpe, zimbea dînsa, arătindu-şi - vorba poetului - şiragul de perle strălucitor şi fără să ştie că adevăr grăia şi adevăr zimbea, arătîndu-şi şiragul de perle strălucitor.

Cum ajunse Vulpea din birou în dormitor, iată -un dublu mister, sau ca să spunem mai exact un mister conjugat, cel din romanul nostru cu cel din romanul lor, ca o dovadă în plus că viaţa ia ce e bun şi de ici şi de colo.

In primul roman, eroina principală nu ceda decît parţial

(o pupătură), victimele exploatării neavind forţa să meargă mai departe.

Dincolo, cintăreaţa din pub-ul „ Trandafirul cu ghimpi" avea mai puţini ghimpi decit s-ar crede, iar pe^ talele ii erau în floare. Aşa că ar fi fost păcat să nu dea ea telefonul acela şi să nu vină iubitul ei s-o salveze de la viol, exact la ţanc şi asta în folosul propriu.

Deci una peste alta, pînă acum ce a fost a fost, li^ teratură. Acum să vedem viaţa.

Aşa gindea Ursu, servindu-o pe roşcată (era acum parcă mai roşcată ca oricind) cu dulceaţă de zmeură.

- Da' frişcă n-ai? zise Vulpea, cu un ton langu^ ros, privindu-l drept în ochii tnari, ca de bou, dar sti^ clind acum de o lumină verde-albastră ca a iezerului noaptea, bătut de vînt.

- Ba da, zise Ursu scoţîndu-şi haina.

- E cald, zise ea, sărind să i-o pună pe umeraş.

Umeraşul trebuia agăţat sus, de cuiul bătut în dulap şi Vulpea, cu un instinct sigur, puse un scaun, se sui pe el şi-l agăţă. E vorba de umeraş, dar cum stătea acolo, urcată spre pisc i se văzuseră deodată picioarele, lungi, frumoase, care lui Ursu ii aduseră în conştiinţă revelaţia a ceea ce înseamnă „piciorul de femeie, Domnule" ca şi cind, pînă atunci, acolo în pădure n-ar fi văzut decit picioare de lemn.

- Să nu cazi, zise el şi sări s-o ajute să coboare.

- Mulţumesc, la vale merg şi singură, zise ea, pu- nîndu-i totuşi o mină pe umăr şi Ursu se simţi ars în acel loc, ca şi cind ar fi fost minat şi ar fi aşteptat din clipă în clipă să sară în cer.

Se duse la frigider, aduse frişca, o mîncară în linişte, neştiind nici unul nici altul nici ce să zică, nici ce-o să facă în momentele următoare.

E fată mare, nu e fată mare, se gîndea Ursu, care avea totuşi o funcţie de răspundere. Să-i cer mina, bine^ înţeles formal, ca să nu creadă că aşa, hodoronc-tronc, să nu-i cer nimic, să-i cer totuşi ceva ? Dar ce ? Nu mă va lua drept un naiv? Mai aşteptăm.

Vulpea se simţea foarte degajată, sau cel puţin se silea să dea această impresie, ţinea oarecum la Neaţă Superioru', avea el un farmec grosolan, ca mobila aia ne^ cioplită care începe acum să se caute, şi uneori simţea în ea acea pornire umanitară, că uite, dacă dă cu mina pe el, îl lustruieşte cit ai zice peşte.

Dar parcă poţi să-i lustruieşti pe toţi neciopliţii ! ?

Ea ar fi fost dispusă să facă dulgherie, dacă ar fi făcut cu omul ei, pe care să-l ia de bărbat, dar nu aşa, te duci în pădure şi începi să tragi cu rindeaua în dreapta şi-n stînga.

„Ce-o fi în capul lui?", gîml.ea.

„Ce-o fi în capul ei?", gîndea Ursu.

El se temea mai mult de ce-o fi în capul ei, decît ea de ce-o fi în capul lui. Tocmai pentru că el ştia ce are în cap, nu e timpul să-i facem acum inventarul, şi bănuia că ea, cu acel inefabil feminin, care, uneori, se transformă într-un mijloc de investigaţie irevocabil, ca laserul - pardon, ce frază - Vulpii îi alunecase uşor fusta de pe genunchi, zisese „pardon" şi logica Ursului îşi pierdu şirul de mătănii.

Căci parcă făcea mătănii Vulpii din gîndurile lui de stareţ, care vede cite-o femeie prin Vechiul ori prin Noul Testament şi e copleşit de viaţă, ca o cetate părăsită, de bălării.

Simţi pentru un moment o pornire mistică să-i cadă în genunchi... şi ce dracu' să-i facă el? Căzu.

Cap. XIV : DACĂ SÎNT CÎT DE CÎT DECONECTANT

Motto:
„Inainte drum îngust".

(Semn de circulaţie)

- Dacă sînt, cit de cit, decontectant, îşi începu el rugăciunea, cum pretinzi (Vulpea doar nu pretinsese nimic), atunci lasă-mă să fiu şi pentru mine, să mă odihnesc aici, la acelaşi nivel cu tălpile tale care, pentru mine, înseamnă, ţi-o jur, locul unde mi se pare că cerul se-atinge cu pămîntul.

- Să te-aud vorbind aşa, aş pica lată, chicoti Vul^ pea, dar nu mai mult decit trebuie, pentru a nu întoarce

sublimul Ursului în reversul său.

„Care-o fi reversul Ursului ?" se-ntrebă ea în gînd, continuind însă, cu glas tare : - Contil;rnă.

- Fac prea mult abur, cind mă gîndesc la tine. Şi-nchipuieşte-ţi, întotdeauna fac duş, cald, dar nicio^ dată pereţii nu se aburesc în halul acesta (acela) ca atunci cînd gîndurile noastre se întîlnesc, pe cînd eu fac baie, după 8 ore de muncă, şi mă gîndesc la tine, de cum pă- şesc în cele 8 ore de odihnă, de neodihnă, tu ne-liniş- tea mea, ne-preţuita mea, ne-vasta mea, ne-a mea.

- E cald aici, la 01izontul tău, tălpile, locul unde cerul mi se pare că se-ntîlneşte cu pămîntul şi calcă pe el.

- De ce nu calcă mai des? nu se putu abţine Vulpea, care primise numai declaraţii ca de la egal la egal, şi niciodată nimeni nu se coborîse pînă acolo, in^ cit chiar să-i sărute pulpele, cum făcea Ursu acum, pre^ tinzînd că-l luase gura pe dinainte.

- Ridică-te şi fii demn, zise ea, de secolul nostru, că sîntem egali în toate cele, inclusiv în intensitatea pe care atît femeia, cit şi bărbatul o imprimă dragostei şi respectului mutual.

E clar că nu se găsesc cuvinte pentru astfel de trăiri, care sint - vorba lui Napoleon ... - „pe cont propriu" - am închis citatul, adică sublimul se amestecă bine cu grotescul şi fiecare face cum îi place.

Vulpea se dezbrăcă singură.

Mîinile Ursului acţionau ca braţele lipsite de inte^ ligenţă ale unui robot, conectat la o tensiune prea mare. Pe ce punea mina, încheia : se jucase un timp cu fer^ moarul într-un du-te vino-ncoace, care te făcea să te gîndeşti la o uşă turnantă pe care nu iese şi nu intră ni^ meni, mototolea, dădea să niveleze, să calce pe loc, în^ tr-un cuvînt încurcau lucrurile şi lucruşoarele.

Şi apoi dînsa pune atîta graţie - căci făcuse nu^ dism, vă amintiţi, la iaz, dar nu cred că vă amintiţi dvs., ci bunicii dvs. căci pe vremea aceea personajele noastre erau la cură, fiecare în animalul respectiv - şi rămăsese cu gestul dezbrăcatului normal şi sincer, care func^ ţiona acum aproape ca un tic. Nervos. Căci şi ea era fe^ meie - de fapt fată mare, dar şi fetele mari sînt tot femei pînă la un

punct. .. şi ce voiam să spun? Nu ştiu de ce ne alunecă gîndurile, cind încercăm să ne aducem şi noi contribuţia noastră, cit de cit, modestă, la desci^ frarea manuscriselor de la Marea Moartă, vreau să spun cind încercăm să dăm cu presupusul despre eternul fe^ minin. Există mai mulţi magneţi aici decît dincolo. Adică orice gingaşă fiinţă, încălţată pe tocuri cit mai înalte - vedeţi că au apărut nişte pantofi cu talpă de plută cam de vreo 20 de centimetri, care defavorizează pe toate cucoanele tinere, ridicîndu-le talia cit mai aproape de nivelul privirilor - şi iarăşi ne-am încurcat. Care tocuri... nu, o luăm altfel.

Există un pol magnetic, pe care îl ştie oricine a tre^ cut prin şcoală, dar numai acela, şi-mi vine în minte o expresie de necaz a unui amărît de funcţionar : „Dom^ nule, n-am eu liceul, că acum aş ieşi din Cultură" - care pol e vax, scuzaţi-mi cuvintul, nemţeşte înseamnă ceară, dar nu-i ceara m cazul nostru, e vax pe lingă magneţii care există la purtătoarele de fustă demne de acest nume. Că sînt şi de-alea nedemne, iar acestea nu sînt magne^ tice, ia plimbă acul busolei pe lingă ele, c-o să doarmă dus.

- Eşti magnetică, spuse el, privind-o de sus pînă jos, goală şi, ca să zicem aşa, nouă-nouţă. Ştii cu cine semeni?

Vulpii i se uscase gura şi nu răspunse. Nici nu ştia cu cine seamănă în acele momente cruciale din viaţa sa, căci de aici „vor începe marile cruciade în viaţa mea". gîndi fără rost şi nu-şi auzi gîndul, din cauza zgomotu^ lui pe care-l făcu Ursul, cotrobăind printr-un dulap şi întorcîndu-se cu o reproducere a Evei lui Cranach.

Cranach are multe Eve, fotografia o reprezenta pe una dintre ele, frumoasă, cu sinii ca două tărtăcuţe, printre care curgea rîul părului blond şi atît.

- Ea e în alb-negru, eu sînt color, replică Vulpea.

Ursul rămase cu fotografia în mînă, cu mina în aer şi cu domnişoara, a cărei respiraţie îi trecea vîjîind pe la urechi, la un pas-putere de el.

Dar nu putea face acest pas-putere nici mort, cu tot magnetismul de care vorbise adineauri. Căuta o expli^ caţie, privind rătăcit încolo şi-ncoace şi îşi aminti o frază dintr-un roman, pe care o spuse chiar în original : „Die vorbereitung ist nicht fertig" - nu-i pregătirea făcută de ajuns, trebuia să mai stea în genunchi, să-şi ia avînt, să se-

ncălzească ori să răcnească, dar graba cu care vi^ zitatoarea nocturnă (de fapt era în plină zi, dar el ve^ dea negrunaintea ochilor) ii devansase „pornirile fi^ reşti ale unei inimi care ştie să bată cu putere". ..

Dar uite că acum nu mai ştia.

- Eu n-am văzut bărbaţi goi decît pe ţărmul mării, trecînd aşa, pîş-pîş, pe nisipul fierbinte, soare, briză, far^ mec nespus, spuse Vulpea, mai mult ca pentru sine, dar destul de tare ca să fie şi pentru cine are urechi de auzit.

- Vezi că zidurile au urechi, zise Ursul, care era totuşi în timpul serviciului şi de aceea poate nu-i ve^ nea să calce regulamentul.

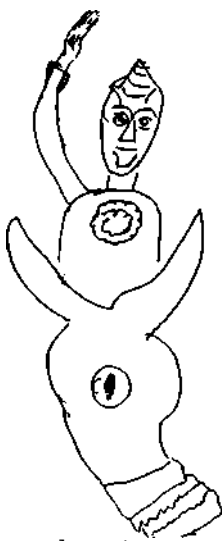

In gură de şarpe, t.'ă *salut*

- Ai fi primul, dacă ţi-ar da prin cap să-mi imiţi „comportarea uşoară" cum numiţi voi, bădăranii de băr- baţi, curajul pe care îl avem noi, cînd ne luăm inima în dinţi şi vrem să picurăm în sufletele voastre muncite acel dram de fericire personală ş.a.m.d.

-- Bine, o ameninţă. Dar să ştii că nu te iubesc.

- Fără insulte, măgarule. Şi te rog să te întorci cu spatele.

Se îmbrăcă la fel de repede, în timp ce Ursul se dez^ brăcă, întors cu spatele.

Termină cam în acelaşi timp şi atunci cineva bătu la uşă.

- Intră, zise Vulpea.

Şi în dormitor îşi făcu apariţia Comisia. Comisia, spuse Vulpea pe tonul cel mai natural. Femeile găsind inepuizabile resurse sufleteşti de a face faţă oricăror si^ tuaţii, pe care viaţa le ridică în faţa lor, situaţii com^ plexe şi mai puţin complexe, situaţii vechi şi noi, si^ tuaţii limită chiar. Pe cînd bărbaţii, pot să stea cu cio- rapu-n mină pe puţin 5 minute, umplîndu-se de ridicol, aşa cum făcu Ursu, care - gol puşcă - tot încerca să se-ncalţe cu un ciorap de damă, cel de rezervă, care - nu ştiu cum - ieşise din poşetă şi „nu-l mai încăpea".

„Ce fel de comisie, ce fel de comisie", murmura Ursu, neştiind unde s-o plaseze teoretic, ca şi cînd aceasta ar fi fost, acum, problema cea mai arzătoare.

Cap. XV : ACOPERIŢI CADAVRUL

Motto:

„Tanţa manţa

Şade pe tănţoi bănţot
Da tănţoi bănţoi
Nu şade pe tanţa manţa.

Titităşcă plişcă

Se pune pe titirtşcoi plişcoi *Dar* titirişcoi plişcoi
Nu se pune pe titirtşcă plişcll.

Stingă motîngă

Duce pe stîngoi motfngot
Dar stingoi motingoi
Nu duce pe stingă motingă"

(ynyoA1q J~ etmJO\O;J
: d.l'90'.) JOJl.U)}

- Acoperiţi cadavrul, se auzi o voce la corn (cum ai spune "la microfon"), foarte puternică şi cu reverbe^ raţii pe spaţiu metafizic. Ursu înţelese „scandalul", „aco^ periţi scandalul", tocmai din cauza ecourilor multiple ale cornului şi dădu să se bage sub pătură.

Abia sub pătura învăluitoare şi blindă, aproape ca o fustă, Ursu înţelese adevăratul sens al cuvintelor şi putu să ia seama chiar şi la sursa sonoră, ca să zicem aşa, care, dincolo de cornul de bou, provenea de la cu^ mătrul Lup, care era şeful comisiei.

Se vedea că el e şeful şi numai el, deşi mai erau acolo cumătrul Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă (ne permitem să-i spunem şi lui tot cumătru), care păşise puţin îna- inte, în virtutea spaimei pe care i-o pricinuise glasul de tunet al Lupului, Bursucul şi

chiar Cocoşul. Comisia dobitoacelor mijlocii, după cum se vede, şi dacă mai aruncăm o privire, cum făcu acum Vulpea, un comitet mixt, alcătuit din animale sălbatice şi domestice, Coco^ şul reprezentind domesticul.

Bursucul scoase din servietă un ziar şi acoperi rima, pe care o adusese pe o tavă, ca pe un catafalc. Fusese călcată o rimă la marginea drumului forestier, accident de circulaţie, se întocmise procesul-verbal respectiv şi, ca fenomenul să nu se mai repete, o idee spontană făcu să ia naştere această adunare de împuterniciţi, care să discute problema la nivelul „responsabilului de ramură" al pădurii, prea stimatul inginer, agronom, horticultor, curvar (ca şi cind ar fi o meserie), Vulpache Ursu. Toate acestea le spuse calm Lupul, bineînţeles fără a specifica ultima meserie, pe care ne-am permis să i-o atribuim, deşi ea nu era trecută în nomenclator, pe ştat, şi îl rugă respectuos pe dumnealui să decidă.

- Şi mai este o problemă, adăugă Fără-Cap-Şi-Fără- Coadă. De o bună bucată de vreme, din pădurea noastră au dispărut Ursul şi Vulpea.

- Se zice că s-ar fi transformat în oameni, cintă Cocoşul a treia oară, căci el doar a treia oară era auzit, din principiu, şi toţi începură să şuşotească şi să ridă, ba chiar ·să-şi facă sfinta cruce, intrucit vărsarea ani^ malului în om se produsese de mult, pe o anumită treaptă şi Darwin nu ne mai dă voie să admitem astfel de mi^ nuni - şi asta încă de la 1859 cind a apărut „Originea speciilor" - în zilele noastre, cînd numai munca l-a transformat pe om. In ce, nu se mai specifică. „Poate în robot", gîndi Vulpea luind seama împricinaţilor care, se pare, nu observaseră, ori se făcuseră că nu bagă de seamă, micul roman de dragoste, strict autentic, care se frunzărise (termenul mi se pare potrivit, căci ne aflăm totuşi în pădure) acolo, cu puţin timp înainte de veni^ rea lor.

Ii pofti să ia loc pe scaun. Stătură jos.

- Ce facem cu ei? întrebă ea.

- Afară ! ţipă Ursu, urlă mai bine zis. - Cum au îndrăznit? Să aştepte afară cinci minute.

E penibil să te dea cineva afară din birou şi cu atit mai penibil să fii dat afară din dormitor. Dar comisia mixtă nu sesiză nota joasă, înţelese exact ce trebuia, adică să mai aştepte o

vreme afară, şi ieşiră frumuşel toţi, în frunte cu Lupul.

In pragul uşii, Coco'şul, pus în situaţia de a vedea cadavrul prea de aproape, nu-şi putu opri un instinct rău şi inghiţi rima.

O să rămină numai problema a doua, se gîndi el, cu părere de rău şi mustrări de conştiinţă - şi, vorba aceea, ziarul. Vru să mai spună ceva, dar simţi că se îneacă - şi corpul delict îşi reluă locul sub anunţul mortuar, care suna aşa : „O rimă în etate de 3 săptămîni .şi în lungime de 10 cm şi-a găsit moartea într-un groaz^ nic accident de circulaţie, fiind călcată în picioare". Gata anwiţul, gata şi ieşirea nepofti.ţilor, uşa se trînti singură, ca un sentiment al complicităţii şi inginerul etc. etc. Vulpache Ursu şi - ce era Vulpea? - funcţionară - deci şi funcţionara Ursula Vulpe se văzură faţă în faţă. Singuri. Sigur că ea îşi mai spunea şi Anişoara Iordă- chescu dar nu strică pentru o femeie să aibă mai multe nume şi, vorba aceea, o singură vîrstă.

Realizau un unghi drept, cum stăteau ea în picioare şi el întins sub pătura de păr de capră. Cele 90° care făceau unghiul drept ar trebui să facă şi dreptate, se gîndi Vulpea geometric. Şi începu :

- Urîciosule, derbedeule, dobitocule, prost ca tine n-am mai pomenit, cap de lemn, să baţi în el mai des, să nu i se întîmple ceva. Eşti un nesuferit, nu merită să strice natura orzul pe gîşte. Mocofanule, tontălăule, blegule - şi încă vreo cîteva perle ca acestea, demne de o lady.

Ursu pretinse că nu înţelege aluziile şi o rugă să nu mai stea aşa împopoţonată în faţa lui, să vină şi să-şi pună un pic capul pe pernă, să ia exemplul lui, căci el - de cînd stătea aşa, la orizontală - se calmase şi alt^ fel vedea acum problema feminină, una dintre cele mai mari probleme ale secolului nostru.

Tonul calm e:u care el debitase ac':!ste reflecţii, cit şi faptul că Vulpea, dindu-şi drumul la gură, se desbrăcase, îi trecuse minia, făcură ca în mica încăpere să se insta- leze un climat de pace, tihnă ş.a.m.d. Ceva foarte plăcut plutea în aer, poate mireasma verii în toi, nu mai demult decît aseară avusese loc o furtună, se frînseseră crengi cu duiumul, de parcă o turmă de elefanţi de aer · trecuseră la nivelul vîrfurilor, înfulecînd muguri de frunze, cuiburi, călcînd şi dejghinînd şi acum în natură domnea liniştea de după furtună.

Vulpea spuse că da, vine, dacă îi spune (repetiţiile de dragoste nu-s dăunătoare, ba fac chiar bine) că o iu^ beşte, la

corn.

- Spune-mi că mă iubeşti, la corn, zise ea textual.

- Du-te de adu cornul, se învoi Vulpache şi nu-mi mai spune dom'le Ursu şi zi-mi pe nume, Vulpache, ori - dacă vrei - Pache. Iar eu o să-ţi spun ţie, de la Ursula„. cum Ursula calului să-ţi zic? Vai de mine, ce nume urît ! Cum ţi se spune ţie acasă ?

- Anişoara, se roşi Ursula.

- Bine, Anişoara, du-te de adu cornul.

Aceasta ieşi, îl luă din labele Lupului, care înfuleca o halcă de miel, în aşteptarea celor cinci minute, şi se întoarse. ln dormitor răsună cea mai frumoasă chemare de dragoste, adică un simplu şi firesc „te iubesc", pe care urechile Ursulei, nu, Anişoarei, au putut s-o audă vreodată.

- Mai spune o dată, ca să nu cred că visez, zise ea. - Ah, mă-nnebunesc după glasul de corn !

- De-aia o •Să-mi pui coarne, glumi Pache, de cite ori vei auzi sunînd cine ştie unde acest instrument vînă- toresc.

Vulpea se făcu mică lingă el.

Avea pielea fină, dar foarte fină, formată din celule clasantiia, cum se gîndi Pache, şi foarte nervoase şi sensibile, că oriunde puneai mina, ea pretindea că o doare şi zicea „Au !"

Ii povesti gluma care-i venise în minte, cu ardelea^ nul care, în noaptea nunţii, la întrebările repetate ale mirelui că „te doare, Floareo?", aceasta răspunsese, la fel de repetat, „Mă doare", ardeleanul se ridicase şi bătuse la vecin : „Bade Gheorghe, vino dumneata şi culcă-te cu nevastă-mea, că mie mi-e milă".

- Vai, delicios banc, spuse Ursula, deşi, în gîndul ei, nu-l consideră un spirit de salon, nu găsea aici cine ştie ce rafinament. - Şi mai departe? întrebă ea. - A venit ăla?

- N-am timp să-mi aduc aminte, zise el şi ochii i se tulburară, gîndurile i se făcură una cu frumosul jgheab dintre sinii ei, care erau mult mai aţiţători decît ai Evei lui Cranach şi se tot învirteau acolo, gîndurile, hătind - cum s-ar zice - apa în piuă.

- Eu de acum încolo îmi voi pierde conştiinţa, îi şopti el, nu voi mai fi responsabil pe aoţiunile mele.

- Dar pe capacitatea de muncă sper că da, spuse ea, căci

şi eu simt că-mi pierd capul, obrăznicătură mică.

Il încercui „din toate părţile" cu braţele şi dintr-o dată Pache se pomeni ieşind pe horn, aruncat în slava cerului, culese cîteva floricele la întîmplare, de printre nori, şi se întoarse pe gaura cheii, să le aducă iubitei sale, care ţinea W1 ochi închis şi altul întredeschis, zicea că zboară şi că s-ar afla în acel observator astronomic, construit de incaşi, cu milenii în urmă, prin ale cărui orificii, în tavanul boltit, se vedeau stelele mai puţin luminoase, aşa cum citise nu demult într-o carte. Acum le număra, una două, trei... cincisprezece - stelele, le dădea nume latineşti şi pretindea că nu mai are vid, eter, pentru toate şi că ar fi cazul să depăşească galaxia.

Avură loc numeroase cutremure, furtuni cu descărcări electrice. Pache, pe măsură ce obo:>ea, se odihnea. Pretindea că a dat peste adevărata odihnă activă, o numi pe Anişoara „odihna mea activă", „domnişoara Dumi^ nică". Ea spunea că mai bine vrea să moară, decît să-i dea drumul din braţele ei - ca să nu fie „ambiguă" expresia -, îl numi „mon cher ambigu", ba chiar „ma chair ambigue" şi-l mai trimise o dată după floricele şi iar se văzu Pache în chip de zgripţor, călare pe mătură în văzduh şi cînd se întoarse, obosit, transpirat, mur^ dar de funinginea de pe horn, căzu moale alături de fru^ moasa inimii lui, din pădurea mai mult sau mai puţin adormită, îngăimînd trist : - s-a terminat.

Era o jale cosmică în această mărturisire, dar asta era situaţia, şi cerul şi pămîntul îşi epuizaseră întreaga fantezie şi putere de creaţie, în primele flori pe care el i le oferise iubitei şi acum gata, natura întreagă „se făcea că plouă".

Anişoara nu fusese fată mare, din cauză că, explica ea acum destul de degajat, cind era de 12 ani începuse să practice ciclismul şi sportul acesta are şi un neajuns, în cazul fetelor ; plinsese, se dăduse cu capul de pereţi, de ghidon, plînse şi acum puţin, numai aducindu-şi aminte, apoi se linişti ca prin farmec şi-l întrebă ce părere o să aibă el despre ea.

- Ei, na ! făcu Pache.

Şi cu toate că Vulpea aştepta frazele, el se încăpă- ţînă să mai zică o dată „Ei, na, şi tu acum ! "

El spuse să-l ierte că s-a purtat ca un porc, tocmai într-

un moment cind dobitoacele stau la uşă.

Nu chiar toate dobitoacele, de fapt, pentru că Bursu^ cul rămăsese înăuntru şi privise, fără să înţeleagă, şi abia acum, tuşind de trei ori, le-a atras atenţia asupra sa.

- Bine, vin imediat, spuse Ursu. - Aşteaptă dum^ neata afară.

El mai rămase puţin, să-i explice Anişoarei următoarea idee : „Ar trebui să ne fie ruşine să facem amor nu numai de faţă cu animalele mici sau mari (unii s-au culcat adeseori în grajd şi s-au iubit sub privirea mai multor perechi de boi îngăduitori) - dar chiar şi faţă de obiectele înconjurătoare. Trebuie să ne fie ruşine, de exemplu, de pat, de pernă, un alt exemplu concret, de pătură, de covor.

- Da' de ce ? spuse ea, scuturată de un frison în care se amesteca risul şi plînsul, într-un fel de co:::ktail, pe care-l tot înghiţea şi nu reuşea, cind acesta este lu^ crul cel mai dumnezeiesc pe care ni l-a lăsat natura, pe care ni-l oferă viaţa şi noi nu ştim să-l preţuim.

- Numai poeţii nu sînt porci pe lumea asta, se în^ verşună ea, şi ştiu să mai aşeze dragostea adevărată mai presus de orice instinct trivial.

- Se-mplinesc patru ani de cînd îmi spui poveşti, rosti ea (asta ă propos de ce ? mirarea lui). - Iată cum e capabil un sentiment curat să concentreze timpul, să te scoată din timp, să te-ntoarcă în timp, să pierzi tim^ pul şi să regăseşti timpul şi ai crede că nu au fost decît 5 minute, atît cit le-ai spus dobitoacelor acelora să aştepte afară. - Ce hotărîre o să iei cu rima ?

- Te-aş ruga să nu te amesteci în problemele mele de serviciu, spuse el. - Depinde cine a călcat-o în pi^ cioare. E drept că rime sînt destule, dar cum dezvolta^ rea pescuitului o să ne oblige să mărim producţia, nu cred că trebuie să tolerăm accidentele de pe toate dru^ murile.

- Se zice că rimele se trag din nişte şerpi fan tas^ tici, zburători, un fel de cosmonauţi, care ar fi vizitat înaintea potopului pămîntul (era încă sub impresia căr- ţii citite) şi că - ce te uiţi aşa la mine, că-mi pierd şi- rul, dar nici nu te întoarce cu spatele - numai ele ne-ar putea furniza cheia spaţiilor interastrale, dacă ne-ar spune cum pot ele să se dezvolte din inele. A propos, cînd luăm verighetele?

Pache se făcu a nu auzi şi, aranjîndu-şi cravata, trecu în birou.

ŢOIURI ŞI VENTUZE

(Versuri în două volume)

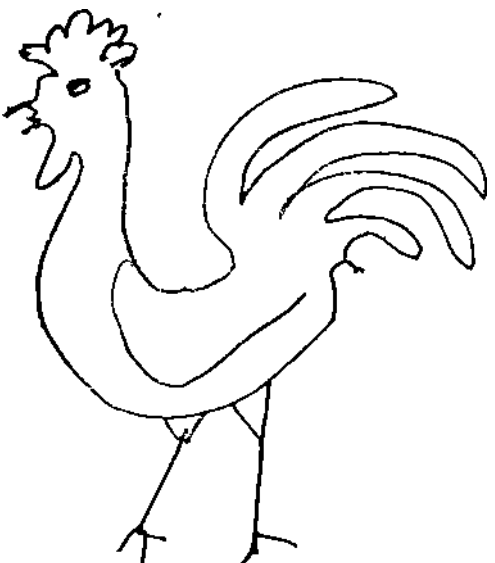

VOJ.UI\IU.L I

ŢOIURI†

Motto:

„Adevărul e că trăim amînfnd *tot ceea ce poate fi aminat ; poate* că toţi ştim, fn *adincul* fiinţei *noastre,* că *sîntem nemu^ ritori* şi cd, *mai devreme sau mai tirziu, fiecare dintre noi va face totul* şi *va* şti *totul."*

Jorge Luis Bor1es

† *A* nu se citi „Tuiuri". Primul volum din "Ţoiurl şi ventuze•, despre care cititorul ştie din subtiUul romanului nostru (Vezi cartea pe care o ai în mină: „Vizuina v1z1unii, roman într-o doară" etc). Ivite ca din senin, aceste versuri, înrudite cu mana cerească, pun o frînă lirică unui roman atît de avîntat, cu scopul, de a-l da peste cap şi a-l determina să se transforme. Cine va sări vreun vers, o strofă sau chiar - ferească dumnezeu - o poezie întreagă să n-aibă .pretenţia că ne-a înţeles. Şi pedeapsa, pe lumea cealaltă (lumea cealaltă este tot asta, privită din par^ tea cealaltă, nu există decît cuvîntul „cealaltă", lumea fiind una ca şi lunea) va fi aceasta : ne va transcrie versul, strofa sau po^ ezia, împreună cu întreaga operă, de cite 7 125 (de la facerea lumii), fără a primi drepturi de autor. Şi, pierzînd vechimea de cititor, nu va mai beneficia nici de pensie conf. paragrafului 13 şi fărădelegii săvîrşite, ridicîndu-i-se totodată părul măciucă în cap şi permisul.

Nota autorului, combinată cu acatistul păgubaşului. (Colaj)

Balaurul *cu* şapte *capete (un* cap şi-o *coadii)*

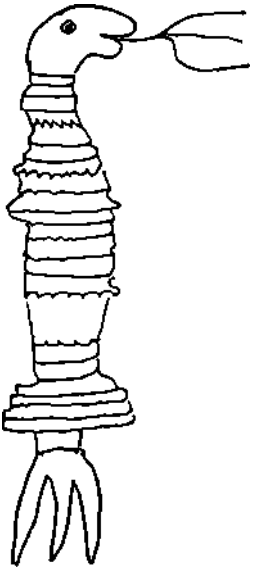

NU CUNOSC

Nu cunosc un cer sub limbă, O,
deasupra cerul gurii !
Cine cozile îşi plimbă
Cu păunii, p-alţii, surii?

Agăţată taina moare

La trei palme de bemolii...
Unde dai şi ce răsare !
Mores - tempora - o, molii !

De mă pui, nu stau, n-am cumpăt,
Cumpănă-ntre nu şi jimblă.
Cu buricul coastei cum pot
Pip!i o vorbă simplă ?

COMPOZITIE

Frecatul labelor de muscă Stîrneşte un
curent uşor, Un zgomotşor pierdut,
confuz că Poţi să-l atribui de motor,

Care-a trecut, în goană iute,
Intre aripile de zei,
Dindu-le citeva volute
Şi-un hrinci prin gaura de chei.

Să fie-n orice casă unul, în scrumieră
sau în gînd,
Că ştie numai dumai dracul bunul,
Cit ne dorim un zeu, flămînd !

Atîtea motoraşe-n casă,
Atîta energie val...
Mă lasă, din oblinc, mă lasă Să scot
ceva, să trag la mal.

Ml

Mi se-ntruna, mi se-ncotro Mi te duce mi s-ar culce Jncotro căci eu nu potro Să mai mă dezvăț de dulce.

De dulcele, de ulcele, Dedulcite-n dulcigaie, Pe-un picior de rai, de raie,
De raiale de rîiele.

Deraiare-n dedesupturi. Şi mai am dacă mă scuturi.

CRIMĂ

Eu voi ruina acest păduche Dindu-i să
bea fără motiv, Mă voi culca-nadins pe-o
muche, Pe-un muche, -n pat
contemplativ.

La urmă-mi voi spăla buricul
Al degetului mare doară
De la piciorul drept buricul Pe care-l
am la subţioară.

Şi-l voi ruina definitiv, Iar patului i-oi
trage-un tiv.

ISPITĂ

Fac pe porcul să-mi semneze,
Din cauza multelor lui influenţe, De pe la brinza de pe la breze Să-mi iscălească nişte indecenţe.

Dulci dintr-un mod dulceagul
Cum din ceapă la orceagul La borceagul şi mai hăt. înapoi la Îndărăt.

Marele-ndărăt, mai marele De-a-ndoaselea
dar de-a-n-picioarele De-a-n-picioarele
dar de-a buşilea De-a îngerii şi de-a căpuşilea.

CU OCHI

Brăcinarele vederii
Rupu-le în zori de zi
Ierii şi alalteierii

Cine dracu i-o păzi

Că rămîn în pielea goală Cin' mă uit cu ochiul gol N-am prosop mă-ncing c-o coală Şi c-un gînd clăbuc mă spăl.

MIRATURĂ

Ne creşte păr în nări atunci,
Cînd dormim prost, dormim pe hrinci.
Atunci clnd ne trezim pe stînci,
Ne creşte păr în nări adînci.

De ce, de cum, de căci, de care ? lntîi fiindcă ne e foame.
A doua - că e de mirare.
A noua că ne e de coarne.
A unsprezecea - nu e came.

URME

Urme pe burtă dimineaţa Cînd apar cu
schiurile pe ea şi te dai pe burtă cu
gheaţa De aluneci teleleu pe telelea.

Ce de jivine au fost azi noapte
Pe aici, uite urmele, fa !
Sînt un vînător care vinează lapte,
Ochind cu puşca-n ţîţa ta.

DIALOG

Zise luna : „Hai sictir,
Că eu nu-s de tibişir,
Cum ai vrea tu să mă faci, Să mă-mparţi între gîndaci".

însă porcul, care-o rimă, Spuse : „Lună, na o rimă, Tragi de ea şi trag de ea, Om afla jumătatea.

Astea-s trageri noi, de tir". Luna iarăşi : „Hai sictir".
Porcul : „Şi tu eşti tot scroafă, Dar miroşi ca o garoafă".

MAUL

Şade tocul meu înfipt in
O ureche cu mustaţă,
Do re mi hap sin fa sin Sub aripa lui
săgeaţă.

Fum pe coaste jos în gang, Dintr-un mi şi mi se pare, Trei zmeoaice-mi ţineau hangul Mult mai sus de cingătoare.

Cu o clamă, cu un troscot,
Mă agăţ, mai pun, mai scot, Mai socot de-un cot, de-un troscot, Şi mai pot de vreau un pot.

ESTE

E un sîmbur oareşcare
Şi în mic, da şi în mare,
Şi la munte şi la şes,

Cînd mai rar şi cind mai des.

Nu se află, dimpotrivă, Doar în crema de colivă, Nu un sîmbure, ci două, Nu mai sînt - şi de-aia plouă!

Îndoitul bold de undiţi,
De-1 înghiţi
Nu mă inviţi.
Nu te pune cu fitilu Miluieşte-l ! Milu !
Milu !

CîNTEC

Strecuratu-i o problemă Sus la
munte la izvor. Caşul are munţi într-
insul Şi-o pădure şi-un topor.

Eu brazi nu măninc, se zice, Dar
îmi place să-i jupoi.
Şi să fac din coajă bice
Şi să mîn munţii-napoi.

DE CE?

De ce murişi, ariciule netot, Azi e
duminică şi-nchis peste tot Şi-o să răcești la
uşa raiului De dorul mălaiului.

Şi licuricii-n ţepi, pînă diseară, Or să se
stingă toţi şi-or să piară, Degeaba-mi plecaşi
aşa cu alai Şi-n gură c-un pai.

PUSTIU

Păsările cerului mă tot hrăneau Şi eu făceam mofturi la firimituri De la o vreme nu mai veneau Păsările cerului de prin păduri.

Am miorlăit eu, am miorlăit, Ele - fugite, - cerul pustiu. ..
De ce pierirăţi ? Unde-aţi pierit ? Dar cerul tace şi eu nu ştiu.

Cap. XVI O LĂMURIRE SAU MORMAILA SE CLARIFICA

Motto:

„Din cercetarea pe care am făcut-o în „Evo^ luţia criticii literare" asupra „Esteticei integrale"' reiese cu evidenţă că, după o analiză de trei^ zeci de pagini aplicată cu cele mai savante metode poeziei de cîteva strofe „Somnoroase păsărele", d. M. Dragomirescu dovedeşte că n-a înţeles sensul ei elementar. In zeci de pagini d. Dragomirescu s-a străduit să. arate anume că Eminescu a urat „păsărelelor" „Noapte bună", că a zis „florilor" „dormi în pace" („Dorm şi florile-n grădină, Dormi în pace" era, dealtfel, o imposibilitate gramaticală) şi „lebedei" „să-i fie îngerii aproape, somnul dulce" - cu alte cuvinte n-a înţeles că „noaptea bună", „fie-ţi îngerii aproape, somnul dulce" se adresează iubitei şi nu păsărelelor, florilor şi lebedei (le^ bădă cu îngeri la căpătîi), că toate tablourile naturii n-au nici o valoare în sine, ci numai va^ loarea de sugestie prin raportare la fiinţa iubită asupra căreia poetul ar voi să reverse toată liniştea naturii.'

E. Lovinescu : „Ştiinţa literaturii" şi „somnoroase păsărele".

Cap. XVII ACUMA, ADINEAORI

Motto:

„Eu, căruia fmi *place* viaţa *de* ţarii, *salut pe Euscus,* căruia *nu-i place decit via/a de* oraş!"

Horaţiu

- Aveai dreptate că nu ţin minte.

Amîndoi se căzneau să-şi aducă aminte ce-i spusese el să ţină minte cu puţin timp înainte şi ea afirmase că nici nu mai încape îndoială, are nodul gata făcut, dar uite că la o adică, luată din scurt, se vede că totul se eva^ porase din căpşorul colcăind de idei pînă mai adineaori, cu tot gordianul. Se evaporase cu nod gordian cu tot.

Se pusese problema să aibă şi ei o ieşire de-o noapte, undeva, unde scîrţîie şina, cînd trece tramvaiul, unde cineva bate încontinuu într-o tinichea şi fumul se înalţă şi se înalţă ... Adică la oraş.

- O să mă mai ţii mult aici în pădure ? zise Vul^ pea, căreia îi reveneau, încetul cu încetul, pretenţiile mici şi mari, de toată mina, pretenţiile *complete* ale unei femei aflate în deplasare şi dînd peste un urs care pre^ tinde că vizuina lui poate concura uşor cu centrul lumii.

El spusese că nu poate. N-avea dezlegare. Şi Vulpea parcă-l şi văzu legat de fiecare copac din acea pădure, cu fire împletite în şase, ca un păianjen luat prizonier de propria-i plasă, un păianjen care e, în acelaşi timp, printr-o ciudăţenie a soartei, şi muscă. Se vînează şi se prinde întruna, alunecînd pe firele sale împletite în trei. Vulpea mai lăsă ceva.

Aceea cu ochii verzi îi căşunase o stare albastră, dacă ne putem exprima astfel, îi dăduse acea transparenţă de

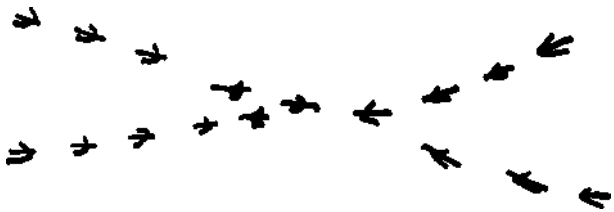

Se duc cocorii, *vin cocorii*

tt'1--tt ***ttt*** **t+tt**.

Cade iarba, creşte *iarba*

mare aflată la munte (vezi Coasta Dalmată), cînd totul vibrează şi poţi zări prin tine, departe în zare. Asta e o formă nouă de privire generală, pe care foarte· puţini o au şi Vulpea se considera o privilegiată. Ea făcuse pasul de la verde la albastru şi se simţea liniştită. Nu i-o putea însă ierta Ursului *pe-aia,* misterioasa din borcanul cu spirt al sufletului Ursului - pentru că ea-l văzuse în^ totdeauna pe Urs ca pe un mare colecţionar de amoruri, pe care le ţinea în spirt, undeva, într-o încăpere a ini^ mii sale şi, din cînd în cînd, le studia cu lupa sau cu ochiul liber.

Ursul îşi puse o altă cravată. O scoase şi pe aceasta, o privi lung, pe Vulpe, nu cravata, şi-şi descheie nasturele de la git.

- E prea cald azi pentru cravată, zise. Simţea căldura Vulpii aproape, ca un calorifer de tren, care pînă atunci fusese dat la moderat şi dintr-o dată cineva se sculase şi-l

dăduse la maximum.

Se apropie de ea cu gîndul să-i pună termometrul şi mina parcă-i rămase lipită acolo pe frunte, unde cre^ zuse, pentru o clipă, că ar putea da presupusa fierbin^ ţeală.

- Dă-i în p. mă-si ! Se dezbrăcă urgent. Nu se ştie, la cine se referea insulta grosolană. La copacii de care el fusese legat şi iată că se eliberase, la oraşul aflat departe, înecat în fum şi-n zgomot, la oamenii care-i puneau pie^ dici la fiecare pas, incit dac-ar fi fost să se ia după ele, ar fi trebuit să meargă în brînci, ca acuma. Da, la oameni, căci oamenii sînt răi şi noi uităm că din cauza lor nu putem vedea lumea, care e frumoasă.

- Ce frumos ! zise Vulpea. (Vru să continue : e afară).

- Ce frumoasă eşti, îi spuse Ursul pe şleau, pri^ vind-o gol, adică goală, de sus pînă jos, în timp ce ea înţelese că de sus spre jos.

Se iubiră, dar nu aşa, cit ai zice peşte, fără pic de poezie, ceva animalic şi trecător, ci cu încetineala di^ buitului, acea febră veşnică, pe care o are marea pe alocuri, prin părţile încă necercetate, o iubire celebră, dintre două fiinţe modeste, care - în lipsă de istorici - îşi scriu analele pe propria piele, dar cu litere de aur.

- Cind bate ăla, n-aud nimic, zise ea. Afară se auzise o bătaie în lege.

- In ce ? întrebă Ursul.

- Aia e, că n-aud cînd bate ăla, răspunse ea. De ce ziceai că mă iubeşti ? Spune-i să tacă.

Declaraţia Ursului era verbală şi împănată cu nevino^ vate onomatopee - aici îl trăda firea lui de pădurar. Branşa, ca să zicem aşa.

Ii mărturisi că n-o să răspundă la telefon, în caz că va suna cu semnal.

Desigur nu mai exista una ca dînsa (într-adevăr tele^ fonul sună cu semnal şi într-adevăr nu răspunse, de unde se vedea că e un om de caracter, că nu fumează, nu bea şi nu se ţine de femei).

Ea nu semăna cu nici o altă femeie. Ursul nu mai cunoscuse, e drept, altă femeie, dar nu-şi putea scoate din cap ideea că ea ar putea semăna cu o alta pînă-n- *tr-atîta.*

Totul era din ce în ce mai fantastic, şi nu numai că Vulpea îi arătă că, dacă vrea, poate face dintr-un om un

dumnezeu, dar asta e prea sus. Din ţînţar armăsar, dar asta e prea jos. Aşa îl sălta şi îl lăsa, nu-l slăbea din comparaţii, ci - dacă vrea ea - e capabilă să-l pună cu botul pe labe şi să-l facă să-i declare întruna că o iubeşte, stereotip, ca o placă de patefon uzată.

Ceea ce Ursul şi declara, simţindu-se într-al nouălea cer, ba chiar numărîndu-le şi ieşindu-i unsprezece.

Cine a lăsat iubirea, n-a fost un gîlmă, cu g mic, un tîmpit, un tontălău, ci însăşi natura mamă, şi-acum ar trebui să le punem pe toate la feminin - o gîlmă, o tîmpită, o tG>antă. Dar uite că nu mai avem timp.

In braţele Evei, nici măcar Adam - se pare că el a fost primul acolo - Ursul parcă-şi pierduse memoria într-o ceaţă groasă, mai mult aburi, emanaţi de-o gîfî^ ială pe care nu şi-o cunoştea, - nu s-a simţit mai lipsit de logică şi mai fericit tocmai din cauza asta, căci logica ne împiedică de a ne lua partea noastră de fericire, cum se complăcea Ursul în braţele, dar asta e puţin spus, menghina braţelor acestei copile pline de forţă, pe care o punea în slujba omului.

Trecu un an.

- Ce te uiţi aşa, zise Vulpea, a cărei menghină slăbea încetul cu încetul, simţind în muşchi acea oboseală de zahăr în ceaşca de ceai, cind se toarnă apă clocotită **deasupra** şi zahărul se moleşeşte şi totul devine dulce şi peste măsură de diluat.

Ii promisese să-l ţină aşa şapte ani.

- Grase? întrebă Ursul, cu gîndul în altă parte.

Şi el devenise altul, nu ştia bine ce fel de altul, nu avusese timp să se cunoască, transformarea se făcuse parcă prea repede, ii scîrţîiau oasele cînd se dezlipi de sufletul Vulpii, pe care - nu ştiu de ce - îl vedea ca o scoică, aruncată în mare numai la un minut după ce îl primise pe el înăuntru. Drept pernă. Şi mai ales osul frunţii, cind se gîndea cit e de obosit.

Nu-şi găsea un ciorap. Afară se înseninase, o lumină lăptoasă filtrată prin cei 2-3 nouraşi, care se plimbau pe cer în acest scop, făcea să strălucească doar un sin^ gur ciorap, cel găsit, în care Ursul, cu totul aiurit din mo^ tive necunoscute, încerca în zadar să bage mîna şi nu i se potrivea la călcîi.

- Nu ăla, ălălalt, spuse Vulpea şi Ursul înţelese că se încălţase greşit.

- Dacă şi tu eşti ca o sugativă ! zise el. De unde să mai am atîta forţă, după atîta înălţare. Recunoştea implicit că-l înălţase în

grad, în proprii lui ochi mai cres^ cuse cu un grad de bărbăţie şi credinţă (asta era o de^ coraţie pe care el n-o merita în partea a doua).

- Dă-ţi cu apă pe ochi, îl sfătui ea şi Ursul plecă la izvor, aşa cum era, într-un singur ciorap, căci izvo^ rul nu era departe.

Cîntau păsărelele, care îl iubeau, în felul lor, cîntat, îl alintau cu cîntecele lor, Ursul recnnoscu că pentru el cîntă atît de frumos şi se umflă în pene, iar de undeva apăru un colibi, care-i făcu o demonstraţie nemaipome^ nită : zbură prin faţa lui ca o săgeată şi după aceea se dădu înapoi. ca şi cînd ar fi pus în funcţiune un mar^ che-ariere ajustat pentru păsări, apoi mai execută un zbor lateral stînga şi unul lateral dreapta. Execută un fel de cruce perfectă şi Ursul stătu să studieze conturu^ rile acestei cruci, rămase în aer, după ce pasărea minus^ culă se pierdu în zarea albastră şi interpretă toată în^ tîmplarea cu un proverb încercat de vreme : fă crucea mare că dracul e bătrîn. Se închină mare.

Cînd ajunse lingă şipotul florii (sau floarei ?) dădu să se dezbrace pînă la brîu şi abia atunci· observă că ple~ case din braţele iubitei glonţ, adică gol puşcă.

- Simţeam eu că-mi lipseşte o doagă, zise el şi se acoperi cit ai zice peşte cu nişte foi de brusture, aşa cum fac pieile-roşii, cînd le e ruşine, spre bătrîneţe. Se spălă pînă la brîu, băgîndu-şi capul sub cascada de argint viu şi simţind cu fiece picătură o înviorare cum nici la armată nu fusese capabil să simtă, cînd se sculau la 4 şi făceau toţi înviorarea în sunete de goarnă. Apa cînta ca goarna, pînă la brîu era înviorat, mai jos parcă îi era ruşine să se spele, să nu-l vadă cineva, Doamne fereşte, gol în mijlocul naturii. lşi luă inima în dinţi, înlătură brusturul şi se săpuni bine cu săpunul-calului. Era o buruiană ce creştea prin preajmă şi care, ştia el din co^ pilărie, era bună pentru rapăn - rapănul porcilor, şi cu asta s-ar freca dacă ar iubi curăţenia şi ordinea sufle^ tească. Căci după această baie, Ursul îşi simţi şi sufle^ tul în ordine.

- Unde-o fi, domo:ule? se întrebă Vulpea, care aş- tepta un copil. Nu ştia precis cam la cit timp trebuie să aştepţi copilul, voia să vină Ursul, să se consulte în pri^ vinţa aceasta, pentru că ea, sinceră să fie, parcă simţea ceva, ceva ... un copil să fie, ori altă dihanie ? Una de pe strada ei adusese pe lume un porumbel, nici mai mult nici mai

puţin, e drept că se născuse la 8 luni, dar era porumbel toată ziua, la maternitate trecuse din mină în mină pe la toţi do2torii şi surorile, gungurindu-le şi privindu-i cu ochişorii ca mărgelele, iar cînd să se în^ toarcă la mama sa, să-l mai privească o dată, zburase. Pînă la urmă ea n-a recunoscut c-a fost porumbel, a zis c-a pierdut sarcina din motive misterioase. Fusese o sarcină negativă probabil, îşi dăduse cu părerea cartie^ rul, foarte iniţiat în probleme de sarcini şi de fizică atomică. De atunci respectiva mămică n-avea ochi să mai vadă păsări, n-avea ochi să mai vadă bărbaţi, stătea sin^ gură cuc şi ofta.

Vulpea ar fi vrut să fie băiat. Un Lăiat din flori are oricum o altă şansă în viaţă decît o fată din flori. Se gîndi cu groază că nu e legitimă, şi clacă respectivul are proasta inspiraţie de a nu se mai întoarce de la baie, rămîne a.şa, cu plodul în braţe, fără tată, fără mamă (el, plodul), căci nici ea nu ştia dacă o să aibă curajul să nu-l abandoneze. Nu, nu-l va abandona, căci acesta era copilul ci, era sigură de asta.

- Mişcă, nu mişcă, încercă pe o foaie de romaniţă, găsită într-o carte, presată, pe care o deschisese la întîmplare, să-şi mai omoare timpul. Cartea era într-o Umbă necunoscută, noroc că romaniţa era cunoscută şi după petalele ei reieşea că a mişcat. Nu-i venea să se scoale. Abia acum simţi un dor mai presus de ea de a-l vedea pe omul de care îşi legase viaţa p?ntru totdea- una acolo, departe, în inima unei păduri seculare, dar cu tot confortul modern, şi cu posibilităţi de avansare. EL

Intră el. Era altul. Vulpea cu greu îl recunoscu, pentru că îl văzuse întotdeauna îmbrăcat, iar cînd se despuiase, fusese prea aproape de ea ca să ia seama.

- Bărbaţii ar trebui să umble goi şi femeile îmbrăcate, spuse ea, nici nu ştii cît le stă de bine : unii aşa, alţii altminterea.

Partea a li-a

VIZUINA VIZIUNII

Cap. XVIII PLîNSUL

Motto:

„Strigă- *Dobra*
Din M oldoi:a
S-o p:i::ească *de* găini
Că *n-are* frică *de ciini*

M-a trimis doamna de sus
La cea de jos
Să-i *dea* peşte fără *os."*

- Acuma sînt animale sau oameni ? Oameni sşu fiare ? Curiozitatea noastră e legitimă, ca autor, sîntem în legitimă apărare să ştim, cum se numeşte asta ? să ştim starea ... fizică a personajelor noastre, pentru a re^ vedea modul în care ne vor ataca şi cum să ne apărăm.

- Ce te uiţi aşa la mine? Nu pot găsi pe loc răspunsul la o problemă de metafizică, omul a fo~t din toate timpurile şi om şi animal, iar animalul a fost în toate timpurile şi animal şi neom.

- Mi-e frică să mă mai uit la tine, zise Vulpea, cră- pînd puţin uşa cu o secure, cu care crăpase nişte butuci.

Şi nu ştiu de ce îi era e_i frică, în momentul acela, cînd ea avea, ca să spunem aşa, pîinea şi cuţitul. In ca^ zul concret, grahamul şi securea, căci ţinea regim să nu se îngraşe, iar Ursul era cu ochii pe carte, un Larousse de data aceasta, căutînd să dea de rost cuvtntului „le^ gic". Ce e legic, ce nu e legic şi de ce nu e legic ce nu e ... cum să evităm cuvîntul „legic", cînd chiar în La^ rousse Ursul îl găsi de vreo cincisprezece ori, cînd le- gic, cînd nelegic, în funcţie de dezvoltarea legică şi ne^ legică a naturii, istoriei, dustinelor etc.

Era legic destinul lui ? Inchise Larousse-ul cu o forţă atît de mare, incit mai multe foi se lipiră între ele, Crornwell intrînd în Cranach şi ieşind prin partea cea^ laltă învingător - şi se uită la Vulpe atît de crunt, in^ cit ea scăpă securea din mină. Imediat îi scăpă şi gra^ hamul.

- De ce mi-ai spart uşa? întrebă el cu furie reţi- nută, aşa cum un călăreţ belgian ştie să-şi reţină calul său pintenog la un metru înaintea obstacolului cu gard şi băltoacă, pentru a-l face să sară cit mai bine gardul şi cit mai departe, ca să nu calce în băltoacă (etc., etc.), (asta tot în legătură cu călăreţul belgian), tot aşa acesta ... ia să vedem noi fraza de la început ... da, Ursul îşi reţinu minia, strîngînd-o din zăbale şi pinteni şi sări de ri^ dică grahamul.

S-au văzut cazuri similare între soţi, pot cita zeci de exemple de pe strada Turturica-n cuib, cind soţii, dind dovadă de un tact supraomenesc, transformă elec^ tricitatea produsă de nervii pricinuiţi de soţie în ener^ gie mecanică şi comit politeţuri la care nici nu te-ai aştepta. Ea îi zice "măgarule", el îi ridică batista. Ea nu-l scoate din albia de porci, şi el pleacă după lapte *(mai* corect ar fi .,nu l-a scos bine din albia de porci, că el a şi plecat după lapte") ş.a.m.d.

- Unde mi-ai trimis nevasta? întrebă el, înghiţind în sec. <Pîinea o ţinea în mină).

- E-n concediu.

- Ce caută ea în concediu, cind toată lumea mun- ceşte ca să urnim societatea mereu mai înainte?

- Societatea merge de la sine, chiar şi fără s-o ur^ neşti tu cu nevastă-ta. îi răspunse Vulpea, jil:mită pro^ fund în simţul ei politic. Şi-ai face mai bine să nu mai <'itesti atita, că-ţi strici ochii (în i;?lasul ei picură un strop de miere) şi nu mă mai vezi bine (alt strop). De la o vreme. *<Alt* strop). Incoace ! (Alt strop).

Ursul o lăsă să-şi verse borcanul (nu, cupa : dar mierea se ţine în cupă ? Nu, borcanul), dar se-ndulci pe parcurs, aşa incit efectul picăturii se dovedi miraculos, picătura mică sapă şi piatra, cum spune şi proverbul.

- Fă-mi o maximă, zise Vulpea, aranjîndu-şi fru^ mos părul, care-i mirosea a răcoare de peşteră (dacă o să ajungeţi vreodată în vreo peşteră, o să vedeţi cit de adînc am cunoscut eu viaţa şi de unde mi-am luat me^ taforele).

Care era maxima aia a noastră ?

- Nu se poate spune.

- Totuşi aş vrea să ştiu.

- A iubi. Maximă luată din viaţă, cu morală sau fără morală, după cume şi omul.

Vulpea era o astfel de fire, sau, dacă vreţi, de natură, de constituţie, era ea însăşi firea, natura, constituţia umană, incit o privire bună din ochii celui la care ţinea cit de cit şi cînd şi cînd, făcea mai mult decît un potop de complimente după principiul : nun potop de compli^ mente şi după aia potopul".

Îl aşează pe Urs la masă, îl ospătă, îl ridică de la masă, că îl ospătase prea mult şi se ridica greu, îl piep^ tănă, îl căută în cap şi îl adormi.

Ursul avu un vis.

Vulpea avu un copil.

Ce vreţi, mai întîi visul sau mai întîi copilul ?

Mai întîi copilul. Nu, mai întîi visul să fie c::i o pre^ gătire, căci spune Shakespeare : „sîntem creaţi din ace^ eaşi materie ca şi visul şi scurta noastră viaţă e încon^ '.urată de somn".

· Cobora *cu* o frînghie, făcută din lapte, laptele de ia trei vaci albe împletit cu laptele de la trei vaci negre, deci o frînghie împletită în şase, vărgată (laptele va^ cilor albe era puţin mai întunecat la culoare) către o altă lume, să zicem mai bună şi mai dreaptă, mai dreaptă oricum, fiindcă funia era dreaptă şi el mergea drept în jos. Stîncă în dreapta, stîncă în stînga, sus cerul cu ste^ lele şi cu vacile, jos lumea cealaltă, mai dreaptă, mai bună, dar încă nevăzută de nimeni şi el se tot lăsa pe vine şi la urmă iar îşi dezdoia genunchii, ca şi cum ar fi încercat să atingă fundul prăpastiei. Cobora în sal^ turi. Unde merg eu aşa, în salturi calitative? se întrebă deodată, oprindu-se din coborîş, să-şi pună această în^ trebare, şi de ce sînt singur pe lumea asta ? 11 înecă plînsul, văzînd cit e de singur şi văzînd stîncă în stînga, stîncă în dreapta, sus cerul cu stelele şi cu vacil-:!, jos lumea cealaltă, mai bună, mai dreaptă. Plingea din ce în ce mai tare şi cobora din ce în ce mai iute. Funia din lapte se mai subţiase, pesemne că sus era secetă, ori că jos nu mai era nevoie de o funiP. aşa de groasă de mătase de lapte.

Deodată o lacrimă ii căzu pe funie şi laptele se în^ doi cu plîns de om singur, pornit în jos. O altă lacrimă căzu pe-o floare de colţ, încă mai erau flori de colţ pe la colţuri, o culese şi porni mai departe, în jos.

Şi merse aşa în jos pînă se plictisi. Şi de mers, şi de jos, ~i de vis, căci piatră în dreapta, piatră în stînga, în sus cerul cu stelele ~i cu vacile, în jos o lume mai dreaptă, mai bună, ii venea să se dea cu capul de pereţi şi chiar avea unde să-şi dea cu capul, căci în dreapta stîncă, în stînga stîncă, sus cerul cu stelele şi cu vacile, jos o lume mai dreaptă, mai bună.

Floarea i-o voi duce Vulpii, gîndi şi-odată tris^ tetea i se transformă în bucurie, bucuria în fericire, fe^ ri~irea în extaz şi cu energia acestor treceri de la o stare la alta, porni şi mai vîrtos în jos.

Incep să rimez, îşi dădu el seama, înseamnă că mă apropii de o lume mai dreaptă, mai bună. Dar cum va fi lumea aceasta mai dreaptă şi mai bună fără Vulpe şi fără nevastă-mea ? Mă întorc.

Incepu să se caţere, prinzîndu-se de funie. cu gîn^ dul cînd la Vulpe, cind la Ica, atunci cînd obosea de una, se gîndea la alta, după aia, obosind de amîndouă, îşi dădu drumul în jos, ştiind că acolo îl aşteaptă o lume mai dreaptă, mai bună, şi fără Vulpe, şi fără Ica.

Peisajul neschimbat : în dreapta, în stînga, în sus, în jos, şi cînd se plictisi de coborît, începu iar să urce, dar acum ce se vedea jos ? Cerul, cu stelele şi cu va^ cile, şi ce se vedea sus ? O lume mai dreaptă şi mai bună.

- Ce mama dracului, am ameţit? se izbi el cu palma peste frunte, se frecă la ochi şi-n timpul ăsta, luîndu-şi mina de pe frunte, mai lunecă vreo cîţiva km. pe funia de lapte, în jos, unde se vedea cerul cu stelele şi cu vacile.

O luă în sus. O luă în jos. Incepu să plîngă. Plînsul îndoia cu apj funia de lapte, care din împletitura în şase se transforma în împletitură în doisprezece, dar nu mai era calitatea aia şi bîţ în sus, bîţ în jos, stîncă în dreapta, stîncă în stînga, nu se mai putea hotărî încotro s-o apuce, de unde plecase şi încotro se îndrepta, îi ieşi- seră din minte şi Ica şi Vulpea, îşi ieşise el însuşi din minte, adică nu se mai gîndea la el decit ca la un per^ sonaj străin, la care s-ar fi gîndit mai de mult şi ceea ce era clar, era că simţea cum trece viaţa. Nici mai dreaptă, nici mai bună, trecea pur şi simplu, acolo, cam pe la mijloc, cînd el urca, şi cobora, stătea şi plîngea.

Un ţipăt neobişnuit îl făcu să se oprească din plîns şi Vulpea,

care stătea pe marginea patului, îi zise :

- Poftim copilul !

- Ce, a şi venit comanda? se miră Ursul, care în- ţelesese : „poftim grătarul".

Dar îşi aduse aminte că nu comandase nici o frip^ tură şi că era undeva într-un puţ monoton, extrem de monoton, piatră nu numai în dreapta şi în stînga, dar şi în faţă şi în spate, şi cum trecuseră aşa nouă luni de vis, de lumea asta, de lumea ailaltă, de stele, de vaci, de lapte, de miere ?

- Faptul e consumat, zise Vulpea, acum avem şi noi un copil al nostru, scoală somnorilă şi gindeşte-te cum să-l botezăm.

Cap. XIX: NU GUSTA GLUMA

Motto:

„Şi *cine va strica* această tocmeală, să *fie blestemat* de *318* p!irinţi, şi să lăcu- iască *cu Iuda* şi *cu Arie."*

(Dintr-un testament vechi)

Degeaba, pentru că el nu numai că nu gustă gluma şi n-o recunoscu drept glumă de calitate superioară, s-o ia între degete şi să-i încerce "apele", cum fac femeile cu mătăsurile şi bărbaţii cu mătăsurile femeilor, dar n-o mai recunoscu nici pe ea, nici ca femeie, nici ca iu^ bită, nici ca nimic.

- Ce cauţi dumneata aici, zise el pe un ton neu^ tru, elveţian. De unde pînă unde o necunoscută despuiată în patul meu ? spuse ca pentru sine, ca şi cînd acum lua pentru prima dată cunoştinţă cu corpul delict, ca să zi^ cem aşa, al unei infracţiuni, săvîrşite cu secole in urmă, poate chiar în rai şi ajuns (corpul delict), proaspăt şi nealterat, prin nu ştiu ce mister al firii, în patul de campanie al unui bărbat sobru, inteligent şi cinic, care îşi pavoazase modesta încăpere cu fotografii ale unor vedete smulse din Playboy (primea Playboy-ul regulat, într-o scorbură), dar care nu cunoscuse încă misterul fe^ minin în carne şi oase.

- Eşti din carne şi din oase ? întrebă, ca să zică ceva.

- Cum să ies ? răspunse ea buimăcită, neînţelegînd bine, - căci eu sînt numai spirit.

- Imbracă-1, pune ceva pe el şi piei ! ordonă, sim^ ţind că dioptriile pe care le avea în plus dispar şi-i aduc imaginea prea în ochi, i-o bagă în pupilă şi are două femei în ochi, dintr-o dată, una mai frumoasă decît alta, începu să se frece la ochi, acoperind-o cînd pe una cînd pe alta, ea făcu vreo mişcare greşită, el îşi pierdu echi^ librul şi căzu,

lovindu-se cu tîmpla de marginea patului.

Să nu ne aşteptăm la vreo lovitură morală, îşi spuse, căci nu e cazul. Se sculă, luă boarfele damei şi i le puse în braţe.

- Nu admit farse de felul acesta, adăugă, iarăşi elveţian, neutru, dar dintr-o altă perioadă a neutralită- ţii elveţiene, să zicem cea din I-ul război.

- Cine v-a trimis aici ~i pe ce bază ? Aveţi vreo hîrtie?

Vulpea avea multe hîrtii în poşetă, dar poşeta era agăţată de speteaza unui scaun, tocmai la capătul celălalt al lumii, cum i se pă:-u ei, ~i i-ar fi fost im^ posibil să parcurgă distanţa pat-capăt lume dus-întors în halul în care se afla, de despuiere materială şi mo^ rală. Da, şi morală ! Căci după ce îl iubise din tot rnfle^ tul, dăruindu-i-se cu frenezia purităţii, *ce* mai la deal la vale, iată că viaţa îşi dezvelea dintr-o dată altă cută şi altă cucută.

- La orice mă aşteptam, numai la cucută nu, zise ea tare, pentru că oricum trebuia să ia o atitudine ver^ balâ.

- Mă întorc cu spatele şi număr pînă la 101, zise Ur^ sul. 1, 2, 3, continuă el repede, dacă pînă atunci n-ai ieşit pe uşa asta, îi arătă uşa, 5, 6, 7, chem miliţia şi convoc colectivul oamenilor muncii, comitetul de bloc şi toate celelalte, 12, 13, 14, şi să vedem atunci pe unde veţi scoate cămaşa.

- Furoul, ceru Vulpea. Dă-mi măcar atît, atît cer d<> la tine, de la dumneata, de la Domnia-Voastră. Constată din glas, în timp ce vorbea, că intimitatea începuse să-i îngheţe şi că într-adevăr se afla în faţa unui om străin, nevăzut, necunoscut, nepipăit care-ar fi surprins-o în baie, ca pe un nud de Renoir, proaspătă şi îmbăiată şi, ceva în plus, un farmec abia sugerat la Renoir, dar în cazul ei dus pînă la capăt, cu o pensulă măiastră, dar de care tipul din faţă nu voia să ţină seama, fiind el tămîie în materie de pictură.

- N-are ureche muzicală pentru pictură, mă ~i aş- teptam aici, în pădure. Sări ca o vietate sălbăticită brusc de atita incultură, se îmbrăcă iute şi cu lacrimi în ochi şi ieşi, tocmai cind el, care dăduse tot timpul din buze, rostea 99, 100, 101.

- Zdranc ! se auzi uşa în urma lui 101. După care însă o prea frumoasă doamnă, la care, p2ste farmecele naturale, se mai adăugau acelea pe care arta machiajului, a p2dicurei şi a coafezei ştie să le scoată în ochii privi^ torului

dezinteresat să zicem, îşi făcu apariţia în c~- mera Ursului ~i rosti această frază celebră :

Să ştii c-o să fiu totuşi mamă!

Făcu stinga-mprejur, frumoasa doamnă pretinsă vi^ itoare mamă, după aprecierea bărbatului sobru, inteli^ gent şi cinic, care nu înţelegea o iotă din toată această mişcare de trupe, şi dispăru în hăţişuri. Pot fi şi ale vieţii.

Timp de zece ani, Ursul nu mai auzi nimic de ea şi r.umai din cinel în cînd această frază celebră, „să ştii că o să fiu mamă" îl filfiia uşor prin conştiinţă, pe care el o scria cu tre\ de i, crezînd că are mai multă, ca un flu^ tura? cu aripioarele înc:"trcate de polen, care iţi intră în birou, pe fereastra deschisă, se aşează pe o carte şi iese pe aceeaşi fereastră deschisă, lăsind pe carte 3-4 fi^ ricele galbene de p:>len de traista-ciobanului. Numele latinesc nu ne vine acum în minte, deşi ar trebui să-l scriem şi pe a-:esta în paranteză, pentru că cititorul care nu găseşte numele latinesc al florilor în paranteză ar putea să încurce trn'.sta-ciobanului cu ciuboţica-cucului. Căci el după latineşte se ghidează. Ştiu că acesta este cazul meu, dar să nu divagăm.

Şi de ce mi-o fi spus ea tocmai mie ce mi-a spus în acea apariţie de o secundă sau două ? se tot întreabă Ursul timp de zece ani. Fac pariu c-a şi devenit mamă şi dacă-mi spunea atunci c-o să devină şi mamă-ma~·e era şi mai bine, pentru că uite cum trece vremea ...

Se afla în acelaşi cuib sin~uratec din pădure, tocmai rezolvase o hîrtie, adică o semnase şi o aruncase la coş, în camera alăturată patul era desfăcut, păstrind încă urmele unui trup cald şi rece (de ce nu ?), cînd uşa se deschise iarăşi şi, cu o siguranţă de zile mari, păşi înăuntru aceeaşi făptură.

- Ai terminat de numărat? zise ea în loc de bu^ nă-ziua.

- Numărat, care numărat, ce numărat ? Ce sînt eu, abac? începu Ursul să se bîlbîie, pentru că această in^ trare în scenă, atît de neprevăzută, a unui personaj atit de bine conturat, îi plăcu ca teatru (toţi vrem să intre femei peste noi în teatru, cînd sîntem singuri), dar nu ca viaţă şi realitate. Un văl parcă i se luă de pe ochi, de pe dioptrii.

- Aaa, dumneavoastră sînteţi aceea cu mama, zise el. Dar vă rog, luaţi loc, doamnă.

- Nu, eu sînt cu mama, se auzi un glas cristalin din

curte şi uşa se deschise din nou, mai mult se pră- buşi şi-n cameră ţîşni cu o viteză cosmică un puşti, înarmat pînă-n dinţi cu arc, tolbă, sabie, tun, rachetă. Răsturnind scaune şi sărind peste birou, învălui inamicul din trei fente şi-i sări în spate.

- Tată ! Tăticule !

Se afla realmente în spatele lui şi acum se străduia să-şi ţină echilibrul pe umerii Ursului, care - şi de ru^ şine şi de greutate - simţea că intră în pămînt.

Cap. : XX PÎNĂ LA GLEZNE

Motto :

„Intr-un triunghi dreptunghic suma pătratelor catetelor este egală cu pătratul ipotenuzei."

Teorema lui Pitagora

Intră. Pînă la glezne, pînă la brîu, pînă la umeri, nimerise probabil un loc mlăștinos, acolo îl apucase rușinea și greutatea și dumneaei fu cea care îți strigă odrasla (— dă-te jos odată, dacă nu vrei să rămîi fără pensie alimentară !) și-l trase ti pe el în sus de-o ureche, adu- cîndu-1 la linia de plutire, ca să zicem așa, pe scaun.

— Nu intri în pămînt, pînă nu asculți povestea vieții mele, țipă ea. Nu vei scăpa nici mort de povestea vieții mele.

Pe vremuri, Ursul ascultase povestea vieții Șehereza- dei, i-o povestise chiar ea, de fapt una care-i ținea locul pe acolo prin pădure, pădurea virgină, și știa că pentru astfel de baliverne îți trebuie o mie și una de nopți pe puțin și să fii măcar calif. Cînd îi povestea Șehere- zada II, își aminti că îi punea în cap un turban, făcut din- tr-un prosop de baie și îl apăra de muște cu o scobitoare, lucru de care fugeau cel mai mult muștele de prin partea aceea a locului, vrăjitul.

— Pe puncte, mormăi el. Noaptea I-a. Cu cine te-ai culcat ? Noaptea a Il-a. Unde erai la 3 ? Noaptea a IX-a... Să nu-mi vinzi mie gogoși, că-ți știu noaptea a IX-a pe dinafară ca pe simfonie și-n afară de asta, eu am

nevastă.

- Vino-ncoa, fă ! E aici una care. .. mi-e ruşine să-ţi spun, pretinde că, mă rog, sînt soţul ei şi-aşa mai de^ parte ... copilul...

Puse mina pe copil şi-l privi in ochi. Ochii lui, ca şi cînd s-ar fi uitat într-o oglindă şi şi-ar fi văzut ochii identici dar mai mici din cauza distanţei.

Din odaia alăturată îşi făcu apariţia un corn ... (un ce ? se miră Vulpea), după aceea celălalt, *cu* greutate. ca şi cind n-ar fi încăput pe uşă şi... un bot, un cap, şi în sfîrşit, restul unei viţele, nostimă în felul ei, dar parcă prea simplă pentru ceea ce denumise el.

- Nevasta mea, repetă Ursul, făcind prezentările. care nu erau de prisos, şi doamna în muştar (Vulpea purta o rochie muştar, foarte frumoasă) şi copilul care pre^ tinde că ar fi al colectivului nostru, adică eu, ea ... Ur^ sul se înecă. Domnul inginer‡, mai bine se îneca în mlaştina aia de la început, de o mie şi una de nopţi, căci ar fi scăpat de situaţia penibilă de a avea faţă in faţă nevasta şi amanta, de care el nu-şi aducea aminte. (Ca să fim sinceri, nici de una nici de alta).

- A, e bine că e şi doamna aici, cheam-o, te rog. făcu Vulpea, să audă şi dînsa, cind va sosi o să-i cer chiar voie să ne tutuim, ce pramatie ţine la aşternut. Şi dă dobitoaca asta afară, spuse ea autoritar, că nu sîn^ tem la iesle.

- Străino, spuse Viţica, cu glas de om, mai bine zis de femeie vrăjită, nu uita că eşti în casa mea şi legile ospitalităţii mă obligă să te întreb, în primul rînd, dacă nu vrei o cafea. Sau un ceai ? Ceai sau cafea, ce prefe^ raţi ? Serviţi cu noi o dulceaţă ?

Glasul potolit dar ferm o puse pe femeia cea fru^ moasă la locul ei. Se frecă la ochi, şi el şi ea, pînă le dădură lacrimile. Viţica era tot acolo cu cafeaua în mm a .

- Plîngeţi aici, în ceaşca asta, zise ea, şi după ce beţi, s-o întoarceţi cu fundul în sus, să vă ghicesc eu cu cine aţi făcut copilul.

- Ce-ai văzut, domnule, la ea? spuse Vulpea cu oarecare calm, după ce sorbi caimacul. fnaltă, curăţică, dar ...

---

‡ Cind mă-sa s-a făcut şi ăsta inginer ? !

- Viţică, găsi puştiul rima. Şi eu ştiu de unde pro^ vine încurcătura, de la Circ'e. Căci abia l-am citit pe Homer şi ştiu cum prefăcea aia, cu varga-i fermecată, oamenii în animale. Pe dînsa o fi uitat-o aşa, şi dacă tata îmi dă voie, voi porni în căutarea frumoasei cotoroanţe, să vedem pe unde se întinde cu Ulisse. ..

- Vai, ce-i vocabularul ăsta, puiule? Ţi-am spus eu să nu te mai joci cu toate puşlamalele.

- Homer, mamă, babacul! Şi nici nu merită să vor^ beşti frumos despre curva aia boită, că uite în ce hal aduce o parte din populaţie ! Unde mi-e arcul, unde-mi sînt săgeţile ? puştiul le găsi imediat, arcul era pe umăr, săgeţile în tolbă şi plecă.

TRIUNGHIUL

- Acum am rămas noi, triunghiul, zise Ursul, ca să zică şi el ceva.

Vulpea oftă adînc şi un val de compătimire o cu^ prinse văzînd cu cine îşi irosise atîta amar de viaţă, omul după care ea suspinase ~i a cărui fotografie o ţinea pe mînecă, lingă batistă.

- Am văzut astăzi doi cai, zise ea, amîndoi albi, frumoşi, şi fiecare era dus de căpăstru de cite un Apro^ dul Purice. A propos, călăreşti ?

- Pe vremuri, se lăsă Ursul furat de amintiri. Cînd făceam primara, trebuia să călărim toţi calul primaru^ lui, la dirigenţie, dirigintă fiind chiar primăreasa.

- Şi ce simţi? Aşa-i că te dor pulpele? continuă Vulpea, ca şi cînd acesta ar fi fost firul normal al lu^ crurilor care trebuiau lămurite.

- Şi pulpele şi... In orice caz e foarte obositor să călăreşti, chiar dacă e poetic, îţi aminteşti versul lui Rilke : nReiten, reiten, reiten, Durch den Nacht, Durch den Tag, Reiten, reiten, reiten"?

- Asta seamănă chiar a strofă întreagă, spuse ne^ vastă-sa. Oricum, e foarte frumos. Incepu să-şi lingă un genunchi şi acum Vulpea observă că Viţica sclipea toată, nu degeaba primul ei gînd după „viţică" fusese „curăţică".

„De ce-or fi fugind unii atita după curăţenie, dom^ nule?" cugetă ea, „cind sint în jur atîtea femei care, vorba

a~cea, nu aşteaptă decit o privire". Işi aduse aminte de ea şi iar mai trase o bură de plîns. Plîngea cu la^ crimi mici, ca prin ceaţă.

Ursul o privi lung şi iar îi plăcu. Ii plăcea cam din două în două minute, după cronometru.

„Ce-o fi cu mine ?" îşi zise el. „Nu cumva decad moral?"

Incepu s-o bîrfească pe nevastă-sa. Mai întîi aşa, pe departe, spunînd că nu e suficient de econoamă şi-i toacă toţi banii ca pe frunze, după aceea împungînd-o de-a dreptul cu cite o ironie a la vache qui rit, cu iro^ nie pe brînză, atrăgîndu-i atenţia Vulpii să se uite bine la ea, a început să se îngraşe, chiar dacă se cintăreşte în fiecare zi, pentru că are o poftă de mîncare de re^ giment.

- Las' că nu-i chiar aşa. Ştii că n-am mai pus gura pe pîine de două luni, interveni Viţica. Dar aşa este or^ ganismul meu, metabolismul, ce mănînc aia e, se trans^ formă în proteine. Zimbi ruşinată oarecum şi nu mai părea chiar atît de înlănţuită de vraja Circesei. Era chiar simpatică.

Oricum, un animal sănătos, fu silită Vulpea să re^ cunoască. Eu sînt prea intelectualizată, prea livrescă, pe ici pe colo, prea îmi merg la inimă unele versuri, ca acelea ale lui Rilke, care m-au făcut praf, măcar că nu ştiu bine ce înseamnă. Intotdeauna o femeie din topor va lua-o înaintea unei femei din toporişcă, îşi continuă ea raţionamentul, şi asta pe bază de neşlefuire, pentru că bărbaţii vor să aibă *ei* ce şlefui, să aibă sentimentul că le dai material de lucru, pe cînd dacă te duci aşa, platinată şi numai lac, alunecă pe tine cu privirea şi se opresc cine ştie unde. Să luăm cazul lui ăla, care ţine în casă un caz patologic, nici mai mult nici mai puţin. Cum intră pe uşă, îl ia la palme, zice : „Săftoiule, acum se vine ?! Unde-i caşcavalul, unde-i cornul, unde-i La Fontaine?. .. ", n-o fi spunînd ea chiar aşa, dar mă rog, aceasta e logica nodului în papură şi jap, jap ! şi mai dă şi cu genunchiul. Asta da soţ, s-a lăcomit la material, dar oricum prea mult material, o să aibă ce şlefui şi pe lumea cealaltă. Altfel, ca bărbat, nu era de aruncat. Se uită cium Ursul îşi tot frămînta degetele şi se juca iar cu verigheta, pe care ba o scotea şi da s-o vîre în buzu^ nar, ba o punea la loc, cînd i se părea că Viţica face ochii mari, mai mari decît erau ai ei în realitate, sub pretext c-o scosese s-o lustruiască.

- Ei, n-am avut noroc, oftă el. Toţi colegii mei de facultate

au nişte soţii trăznet, chiar tu eşti nimic pe lîngă ele, scuzaţi, dar nu asta voiam să spun, şi de ce ? Pentru că au avut noroc, au fost născuţi într-o zodie omenoasă.

Ii făcu apoi teoria vîrstelor, uitînd cu totul de pre^ zenţa uneia dintre ele şi spunînd că vîrstele rotunde, care sînt cu soţ, sînt de bine, cele fără soţ nu sînt de bine. La 20 de ani te simţi zeu, toată lumea e a ta, la 30 de ani e marea răscruce, nimic nu-ţi mai place, la 40 de ani iar ţi-ai găsit un echilibru pe coordonată, la 50 de ani iar cîş, ş.a.m-d. El se însurase la 30 de ani şi acum îşi dădea seama că se căsătorise cu o răstignire. Sublinie cuvîntul şi-şi scoase nişte ţepi invizibili din podul palmei.

Cap. XXI : VERDE DE PE OCHI

Motto:

(...) Numai eu singur
Cintarea să *le-aud, dar voi pe mine*
Vîrtos să mă legaţi *întîi cu funii*
Incinse de catarg, să *stau acolo*
Lipit de el, dar oblu în picioare.
Iar de vă *rog* şi *cer* să mă desfaceţi *Voi* şi *mai mult* în lanţuri să mă *strîn^* geţi."

Homei-

- O fi îndrăgostit, zice F^2C^2 [§] (mai făcuse un pas înainte spre concentrare), de-aia nu-l găsim noi nici în gaură de şarpe. Şi se zice că dragostea îl schimbă pe om, îl face animal şi invers, face dintr-un urs şi o vulpe doi oameni. Din ziua aceea am observat eu că îmi fuge imaginea, adăugă Iepurilă. Ce e cind iţi fuge imaginea? Eşti miop ori presbit ?

- Eşti iepure, zise Codin şi ştiu pînă şi imaginile că iepurii sînt buni de picior şi la tavă. Dar nu-nţeleg cum l-a schimbat ea pe el. Ce fel de urs era?

Stăteau acolo p~ arătură, aşteptînd parcă muncile agricole, pe sus zburau cocori care se întorceau din ţă- rile calde, trecind apoi prin ţările călduţe şi ajungind la noi, odată cu prima Babă. Căci între timp venise 1 martie şi prima Babă bătea, cum s-ar spune, la uşă cu mărţişorul.

Şi Codin şi F^2C^2 spuseră că nu-l primesc. Că n-au unde băga acul.

De sus pică o pană de cocor. Codin o luă în gură.

- E caldă, zise el. A scris cu ea pînă mai adineaori. Nu mă las, pînă nu descifrez ce-a scris c-ocorul acolo sus pe cer. Cred că aşa vom descoperi vizuina cu pri^ cina. Sărea

§ Cum va fi numit începînd cu capitolul..„ cînd va mai face cîţiva paşi.

în sus de bucurie, cu pana în gură, după aia o luă glonţ spre Nord-Vest, urmat la mică distanţă de prietenul său.

Ajunseră în pădure exact în momentul în care Ursul îi spunea Vulpii că are verde pe ochi şi că a venit pri^ măvara.

- Asta-i un compliment, întrebă Vulp2a, pe care mi-l faci mie ori naturii ?

- La amîndouă, că amîndouă sînteţi mame. Dar unde-o fi copilul nostru ?

- Ei, lasă-l că se joacă pe afară, zise Vulpea. Ştii că arăţi mult mai bine acum. Atunci erai prea slab, prea timid şi nici nu ştiai să stai la fereastră ca acum şi să te uiţi cum vine primăvara.

- Erau condiţii grele pe vremea aia, zise domnul inginer, salariul era mic. Slăbeam din zi în zi cu o can^ titate egală cu greutatea vorbelor pe care nu le puteam spune. Ţin minte că mă îndrăgostisem de una şi n-am putut să-i spun direct nimic. Am ţinut-o doi ani tot în lucruri vagi, c-o să plouă, că tramvaiele nu mai fac aşa zgomot, ea de la care chioşc îşi cumpără ziarul (tre^ buia s-o întreb şi eu cite ceva, că dacă n-o întrebi nimic, o femeie zice că n-o iubeşti), ea-mi răspundea cu ace^ eaşi monedă, pînă cînd ajunseserăm pur ~i simplu să ne urîm de atita plictiseală.

- Cum o chema, cum arăta şi unde lucrează acum ? puse Vulpea trei întrebări deodată, ca să arate că altele sint condiţiile acum şi poţi să-ţi mai deschizi baierele sufletului.

- Ei, n-are nici o importanţă, făcu inginerul, mer^ gind la fereastră şi îndreptindu-şi nodul la cravata care o luase puţin spre stînga. Era o cravată nouă, bleuma^ rine, pe care i-o făcuse cadou, de ziua lui, o fată de la Centru, de care el se îndrăgostise, fără însă să-i mărturisească, iar ea, de cite ori îl vedea venind cu proble^ mele pădurii la Centru, cu servieta aceea neagră, în care purta o ciocolată pînă se topea şi se lipea, îi spunea :

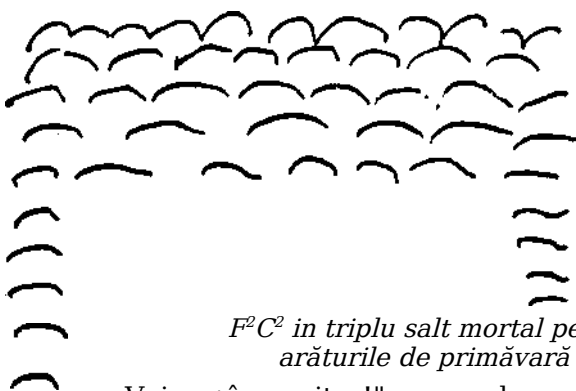

F^2C^2 in triplu salt mortal peste arăturile de primăvară

„ Vai, eşti îngrozitor!". Aşa se alesese cu o cravată şi n-o pusese <lecit astăzi pentru că ţinea la fata aceea şi nu voia să se uzeze gestul ei de tandreţe, iar astăzi îşi luase

inima în dinţi, se gîndise la ea dis-de-dimineaţă şi-şi pusese ştreangul de gît - dacă e să poarte cravată, măcar s-o poarte din dragoste !

S-o înşele sau să n-o înşele ?

Vulpea era acolo, fata la Centru, nevastă-sa în ca^ mera alăturată - o situaţie cit se poate de delicată şi, pe cit se părea, fără ieşire. Există situaţii cînd trebuie să fii fericit cu orice preţ, chiar dacă-ţi jigneşti aproa^ pele ~i eşti obligat să calci nişte precepte morale, pe care, luat la rece, nici prin cap nu ţi-ar trece că le-ai putea călca, şi încă vesel. Cum să-şi înşele el viţica ? Ea se auzise o vreme dereticînd prin camera cealaltă, strînsese patul, mîncase un braţ de lucernă şi acum ru^ mega tihnit, tihnită, ştiind că bărbatul ei are audienţe, lucrează şi n-o să fie gata <lecit peste două ceasuri, cînd va năvăli cu părul vîlvoi, spunînd că-i e foame şi că ăştia de la întreprindere s-au pus să-i scoată peri albi.

Dragă, de cite ori ţi-am spus să laşi afară mize^ riile de la serviciu, cînd vii acasă, pentru că de-aia există casă proprietate personală şi de-aia există serviciu pro^ prietate impersonală, acolo eşti impersonal, aici plăteşti rate, nu amesteca grija zilei de mîine, la birou, cu bu^ curia de azi, acasă. Deci asta era teoria pe care i-o făcea soţia ; cu calmul ei prnverbial şi pe care el nu reuşea să şi-l însuşească.

- Mai vrei o cafea sau trecem la whisky? zise Ur^ sul, hotărît, în sfîrşit, să treacă mai departe. La ceva tare, mai tare decît cafeaua, care - de la o vrem~ - parcă i se părea tot moale. Cu vîrsta, parcă şi cafeaua tare devine mai moale, şi nu ştiu cum, simţea întot^ deauna, după a doua ceaşcă, un junghi nenorocit în şale, care-i amintea de omul cavernelor şi că, vrînd-nevrînd, trebuia să se prezinte la un doctor, să-şi ia grija aceea de la plămîni. Pentru că din două una : ori are o ne- vralgie intercostală, care i s-a fixat acolo de mic, poate din timpul cutremurului din '40, cînd s-au zguduit toate, ori a făcut tuberculoză şi trebuie să se caute - acum i se pare că nu se mai moare de tuberculoză chiar aşa, una-două, ca pe vremea lui Thomas Mann, dar oricum trebuie să se caute şi deocamdată numai *cu* un păhărel de whisky o mai scotea la capăt cu junghiul. Şi tusea. Că tuşise din cauza unei gripe, ca să dea afară micro^ bii, pe

cale bucală.

- Şi muzică ? întrebă el. Ce disc îţi place ? De^ bussy ? Fie şi Debussy şi dezbracă-te.

Vulpea se uită lung la el, dacă nu cumva aiurează. Da, ca orice femeie, voia să se convingă că individul din faţa ei are gînduri serioase. Pe Debussy nu-l mai încercase niciodată şi murea de curiozitate, dar nu ştia cît de uzată e placa şi dacă aparatul e un Grundig sau e japonez.

In cameră începură să se audă, înaintea melodiei în^ văluitoare, nişte tic-tac-uri de metronom - prostul obi^ cei al inginerului, mort după tehnică, de a cronometra dezbrăcatul şi ceasul adevărului.

- Acum zece ani parcă erai altfel, zise tot el, vă- zînd că ea întîrzie *cu* o mină împiedicată într-un nasture de la bluză şi cu alta în şold.

- Nu, hotărî ea, nu pot. Aş vrea să vorbesc întîi cu mama.

- Faci spiritism? se miră el, dindu-i drumul lui Debussy pe o turaţie greşită şi trecîndu-1 apoi de la 33 la 78. Parcă acum zece ani era moartă.

- Sînt părinţii mei, fac *ce* vreau *cu* ei !

Se-aşează pe scaun iar şi aşteptă o declaraţie.

Ursul îşi spuse că ora marii declaraţii a venit.

- Ce-ar fi să-mi iubesc eu puţin meleagurile natale în persoana acestei aprinse garoafe, atît de potrivită cu focul inimii pe care o simţea năpădită de petale ş.a.m.d. Cu fiecare femeie frumoasă ne iubim puţin şi patria, nu-i aşa ? şi *cu* cit mi multe femei, şi *cu* cît mai frumoase, cu atît iubirea ta devine aproape una cu poporul.

- Patriotul mamei, bine că te-am intilnit ! se sculă Vulpea de pe scaun veselă şi-ntr-o altă dispoziţie, cu totul alta, mult mai aproape de ştrengării şi, pentru că tot se ridicase, veni şi-l sărută.

- La nasturele ăsta am rămas, zise ea, arătindu-i-1 pe al lui de la cămaşă, sub nodul care-l chinuise atita.

Cap. XXII : ODIHNIHNĂ

- Acum să mă odihnihnesc. .. vezi că sînt şi surdă, zise Vulpea. Ai auzit cum am zis „odihnihnă"? Rîse fru^ mos. Doamne, ce-o fi cu mine ? Se schimbă vremea.

- E şi primăvară, admise Ursul. Moleşeala neastîm^ părată şi zglobie a femeii, în timp ce mirosea o zam^ bilă, constatînd abia acum, la virsta asta, că zambilele sînt violete, cînd nu sînt roz şi că violetele (zambilele), sînt de fapt un ciorchine de clopoţei cu cupa dinţată, cu grijă de giuvaer şi cu limba pistilului sunind : „A venit primăvara, hai la albine!"

Fusese frumos. De patru ori mersese la baie să se trezească în apă rece, împleticindu-se printre săpun, dacă se poate spune aşa, căci săpunul aluneca mereu, ca o fiinţă vie şi împleticea, îl împleticea.

Vai, Vulpea nu fusese niciodată atît de - atenţie ! şi chiar putem spune aşa : atenţie! şi asta trebuie luată ca un superlativ. Cînd era elev, colegii de şcoală făceau liste cu fetele de la şcoala de fete care au sex-appeal (- Vorbeşti serios? Eu te cred, zise Vulpea, ghicindu-i parcă gîndurile, dar nu pe acestea, pe celelalte).

- Sigur că da, îşi continuă Ursul gîndul interior, iar unele se dovedeau că au mai mult sex-appeal decit le trebuie, în timp ce altele nu au deloc. Listele treceau din mină în mină, fiecare o bifa pe cea care îi plăcea cel mai mult şi le ştergea pe celelalte, după care erau băgate într-o urnă (listele) făcută la catedră şi, la numărătoare, ieşea întotdeauna una şchioapă. Nici acum in^ ginerul nu reuşise să descifreze

enigma şchioapei, re^ gina atracţiozităţii acelor ani de adolescenţă şi înflăcărare. Probabil exista o doză de perversiune, cuvîntul e prea tare, sau cam aşa ceva printre colegii săi, sau pur şi simplu unii, mereu aceiaşi, îşi băteau joc de candi^ datele la postul de zînă. Dar nici cele mai frumoase de la nfete", erau trei, vă spun şi cum le cheamă, dacă vă interesează : Carmen Mărgărit, Saintpierre Luminiţa şi Danciu Miranda, aceasta din urmă cu ceva ţigănesc în vinele strămoşilor, trecind de multe ori înaintea Saint^ pierrei, oricum toate la un loc formînd un buchet de €senţe tari, să nu te mai înmoi o viaţă, însă ... nici una din ele, conchise Ursul, stînd o clipă într-un picior, ca şi cum s-ar fi ferit să nu fa~ă un pas greşit, nu s-ar fi putut compara cu Vulpea, care-i picase în braţe şi aşa se dusese cu ea jos, pînă în iad, pînă la Talpa Iadului, unde luaseră foc, ea mai întîi, el după aceea şi arseseră curat şi dumnezeieşte, că şi. dra.:ii se închinau şi făcuseră coadă să toarne gaz. Pălălaia era prea frumoasă.

De patru ori. Vulpii nu-i ie~ea din minte această ci^ fră, să-i zicem fatidică, deşi pînă la 7 ar mai fi ceva, dar orie~ cifră poate fi fatidică la urma urmei şi a fatidi^ cului. Işi puse pulloverul galben, spălat în polen, pullo^ ver adus de cineva din Danemarca, şi se uită şi ea la Saintpierre. Văzînd însă mult mai mulţi clopoţei decit Ursul, mai prozaic prin firea lucrurilor.

li plăcea la nebunie violetul, această culoare a vînă- tăilor firii, din dragoste, şi a unei anumite categorii de cardinali, de unde aşa-zisul violet-cardinal, altceva decit roşu-cardinal.

Nu văzuse nici un cardinal violet. Şi de asemenea nici un cardinal roşu. Să fie ăsta un cardinal, se gîndi ea, măsurîndu- 1 p~ individ de sus pînă jos, de parcă acum l-ar fi zărit pentru prima dată, că prea face pe sfîntul.

Ursul se întinsese la picioarele ei şi pretindea că se odihn€şte, că-şi mai trage sufletul, că e frînt de obo^ seală, că aşa ar bea un păhărel, mă rog, tertipuri băr- băteşti, ca să nu se afle în treabă. Că în 102 să pună mina să muncească 8 ore, Vulpea îl judeca acum casnic, şi să aducă toţi banii acasă, ~l zice : - Vai, mor şi stă tolănit pe la picioarele damelor. Acum e la picioarele ei, legitima - putem spune şi legitimă apărare, că doar cine să-l apere, dacă nu ea ? ar putea la fel de bine să se topească şi la picioarele alteia, din moment ce s-a creat precedent şi din moment ce-i place. Se vedea pe el

că-i place, dragostea, şi că ar servi-o, vorba aceea, cu lingura, cu polonicul.

In odaie intrară, fără a bătea la uşă, ori bătuseră, dar nu se auzise, ei pretindeau c-au spart uşa, Fără-Cap- Şi-Fără-Coadă şi Codin. Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă era un om cu cap, şi fără coadă, e drept, de vreo 30 de ani, ras proaspăt, cu ochelari şi cu o servietă care parcă făcea parte din persoana sa juridică.

Codin era Codin, aşa cum l-am lăsat în capitolul pre^ cedent, un cîine-cîine. Şi Fără-Cap-Şi-Fără-Coadă fu^ sese - vă amintiţi - un iepure dar, plecînd ei spre Urs şi alergînd aşa, brambura peste cîmp, unul iepure, altul cline, iar cîmpul - cîmp, cel iepure nu ştiu cum se împiedicase, se dăduse de trei ori peste cap şi în lo^ cul lui apăruse acest domn, acest tovarăş, acest om, om în toată firea, care purta în mină o servietă şi venise urmat de un cîine.

- Bine că te găsesc, spuse F^2C^2, îţi mai dă omul de urmă. Se repezi la Urs, îl ridică de pe pat şi-l îmbră- ţişă zgomotos, pupîndu-1 pe un obraz şi p2 celălalt, fră- ţeşte, iar cînd îi dădu drumul, Ursul, moale, căzu pe Vulpe·.

- Pardon, zise Vulpea, cine sînteţi dvs. ? Şi cum daţi buzna aşa, peste o familie închegată ? Făceam copii şi n-am isprăvit, aşa că te rog să ieşi afară, domnule, continuă ea, ştiind că astfel c.le indivizi trebuie luaţi tare de la început, ca să înveţe bunele maniere. Ori pot să stau cum vreau în casa mea, p2ntru care plătesc rate, după cele 8 ore de serviciu, plus înghesuiala din tramvai, plus cozile la avion (se înfiinţase un program de zbor de agrement şi Vulpei îi plăcea aşa de mult să zboare, incit mereu o vedeai la coadă la bilete, dar asta era dreptul ei, căci serviciul şi celelalte obligaţii şi le îndeplinea mai mult decît satisfăcător).

- Deci afară, porcule !

Musafirul îşi păstrase, din viaţa lui anterioară, acea timiditate, că dacă te uiţi mai lung la el, o ia la fugă. Se simţi jignit, atins la coarda sensibilă a încălcării unui principiu sfînt al prieteniei, scoase cureaua pentru că uitase lesa (lesa mă-si, iar o uitase nu ştiu pe unde), legă cîinele lup, care răsturnase flori, făcuse pipi în cele pa^ tru colţuri şi pe toate picioarele scaunelor, mincase un roman poliţist, linsese mina Vulpii pină la cot, îl pu^ pase şi el pe Urs, sărise pe birou şi lătrase din belşug la un tablou de pe perete, care-i înfăţ~a pe cei doi, dăduse iama pe la bucătărie, suflind în

piper, sare, infule^ cind o chiftea şi acum, cind să-i pună cureaua de git, mirîia - semn că se simte bine acolo, să-l lase în pace.

Iepuraş reuşi să-l lege şi ieşi cu el tiriş.

Cap. XXIII : EU îŢI DAU TIMBRE ŞI TU TE PORŢI URîT ! ,

Motto:

„Casca de protecţie *este absolut indispen^* sabilă *cînd* lucrăm pe *schele."*

(Dintr-un tratat de protecţia muncii)

- Putem sta o jumătate de oră ?
- Sigur că da.

Erau amîndoi pe o creangă. Ursul îmbrăcat în gal^ ben, culoarea polenului de floarea-soarelui, din care iese cea mai bună miere, miere de flori de salcîm (aşa cre^ dea el, că totul se face prin permutări de *n* obiecte, luate cite unul) şi ea într-o bluză vernil (vernil, dracu' ştie ce culoare are !) ieşiţi amîndoi, şi Ursul şi Vulpea, la un cintec de pasăre. Ieşiţi şi urcaţi mai sus decît se^ menii lor, pe o creangă, alăturea cu drumul. Se întîmpla^ seră multe prin preajmă şi în timp. Ce.

- In timp ce?
- Vreau să spun în timp şi în spaţiu.

Peste drum apăruse un podeţ, făcut din ţevi, prin care se transporta vînt, nu gînd, vînt, de pe o cîmpie mănoasă la nişte mori de vînt, răsărite undeva ca prin minune, cu mai multe veacuri în urmă, demolate odată cu revoluţia morăritului (ah, locomotiva cu aburi !) şi acum remontate, şurub cu şurub, pentru turişti. Cum însă locul îşi schimbase înfăţişarea sau, mai bine zis, vîntul de altădată, rămas în gol, după ce dispăruseră aripile şi se semănase, în locul instalaţiilor primitive, iarbă, plecase în căutare de alte mori şi ocolea acum locul. Peste podeţ se putea trece şi cu piciorul, mergînd pe ţevi. Cite unul, dintr-un exces turistic, se mai apleca şi punea urechea să vadă dincotro bate vîntul. Niciodată turiştii străini nu

izbuteau să afle cu precizie din ce parte bate vîntul, chiar dacă, în ultima vreme, trimi^ teau anume cite un om de-al lor, deghizat în fotograf amator, şi îl puneau să supravegheze ţevile 24 de ore din 24. Pentru că - acesta e adevărul - prin ţevile respective, vintul mergea şi aşa, şi aşa. Cînd aşa, şi cînd aşa, după o inspiraţie diabolică, diabolică în ochii străinilor, dar după un plan foarte sb;1plu al constructorilor, care proiectaseră în aşa fel susnumitele ţevi din susnu^ mitul pod, incit să nu ştie nici d în ce direcţie va trece vintul prin ele. Pentru că, şi aici raţionamentul era bun, într-o zi s-ar putea să avem nevoie de vînt pe cîmpie şi în alta să avem nevoie de vînt la morile de vînt. Acum, cum o da Dumnezeu !

Fotografii amatori erau înnebuniţi.

- Ce-i cu drăciile astea? zise Ursul, observind abia acum mănunchiul de ţevi arcuite peste drumul de că- ruţe.

Un pod, zise Vulpea, mai la curent *cu* tehnica modernă.

Şi cine trece pe acolo ?

- Vîntul. Şi turiştii.

- Bine că nu l-au făcut degeaba. Hai şi noi.

O luă în braţe, dădu să coboare din pom pe drumul cunoscut şi cu dexteritatea proprie urşilor, cum avea însă braţele ocupate, o privi în o~hi, cu braţele ocupate, şi se aruncă în gol.

- Să nu cazi pe mine, că te omor ! ţipă Vulpea, dar partenerul, care urmase un curs de protecţia muncii, o ridică deasupra capului şi se lăsă lin în iarbă. După care o depuse cu mare gingăşie alături, între două floricele, un clopoţel şi alt clopoţel.

Cînd ajunseră la cîţiva paşi de pod, o maşină frînă brusc şi din ea coborîră mai întîi doi tipi îmbrăcaţi în costume naţionale, apoi unul în blugi, apoi vreo şapte inşi prevăzuţi cu magnetofoane, aparate de fotografiat, de filmat (cum or fi încăput atîţia într-un autoturism cu număr străin, dar cu litera oraşului Vălenii de Munte)? şi întrebară scurt, în cor :

- Unde e ? Unde l-au dus ?

- Pe cine? întrebă Ursul, care avea momente de mare naivitate.

- Nu putem spune, pentru că se-aude, spuse unul cu nas lung şi voce' răguşită. Pricepi?

- De, ştiu şi eu, făcu Ursul, nevrînd să-şi dea pe faţă nedumerirea, ca unul care nu citea chiar in fiecare zi ziarele şi se teme să nu fie prins şi interpretat. Ştiu eu ce să vă spun ?

- Domnule, am vorbit adineaori cu el, adică pînă mai ieri, şi dintr-o dată s-a întrerupt, spuse acela~i ins cu nasul mare şi glasul răguşit.

- S-o fi mutat, interveni Vulpea, care cam bănuia despre ce e vorba. L-aţi căutat pe acasă ?

- Da, casa e goală, fără mobilă, fără telefon, doar cu o masă, la care era instalat un tip care, cînd am în^ trebat de el, a spus că nu ştie, că e greşeală şi că să nu-l deranjăm, că el îşi lucrează proiectul de diplomă.

- Despre cine e vorba? întrebă Ursul, enervat că Vulpea ştie mai multe decît el.

- Despre unul de la Căminul cultural, care stătea pe aici, probabil că voiau să-l înregistreze, că are glas frumos.

- Şi de ce l-au mutat aşa repede ?

- O fi primit locuinţă. Hai să mergem că, uite, vine cineva.

Vulpea îl menaja pe Urs, nu voia să-l bage în dede^ subturile activităţii culturale a căminului cultural, care trecea printr-o criză, în urma simpozionului despre în^ datoririle culturale ale Căminelor culturale şi de *mese* (fusese dactilografiat greşit), ţinut la raion, cu vreun an în urmă, prin care se stipula că fiecare cetăţean are dreptul să cînte în cor, dacă vrea, avînd în acelaşi timp şi îndatorirea de a nu cînta în orice cor, dacă vrea. De aici se stîrnise un adevărat scandal, o furtună de scri^ sori, pro şi contra, o furtună adevărată pe Marea Nor^ dului, unde o sondă făcuse erupţie şi arunca zilnic tone de ţiţei în aer, umplînd de paraziţi posturile de radio pi^ rate şi apoi în apă, poluînd, încetul cu încetul, kilo^ metri întregi de nord, ca o maculatură a pămîntului în- suşi, menită să acopere maculatura oamenilor. A unui anume fel de oameni, să nu generalizăm.

Insă acestea erau speculaţii, prea subtile poate, ale Vulpii, căreia îi plăcea să lege Căminele culturale de restul lumii, punîndu-se pe ea în faţă, poate prea în faţă, şi crezînd că dispariţia unui bariton, care se mutase la bloc, poate pune pe drumuri o ceată de reporteri de la

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Newsletter, Express, Time şi, mai ales, foaia ilustrată a Căminului, Avîntul, Monitorul Oficial şi Albina Sudului. Bine făcu deci unul dintre reporterii mai practici, cel care condusese şi ma^ şina, care, apropiindu-se de una din ţevi, ciocănind-o, bocănind-o, exclamă :

- No chance !

- Adică p.m., traduse Ursul, care abia acum înţelese că, de fapt, subiectul era vîntul, care fusese oprit de la Centrală, şi că prietena lui Vulpea e dispusă să des^ pice prea mult firul în patru (îi ghicise gîndurile oa^ recum fanteziste, de femeie şi femeile trebuie să vadă mai mult în realitate decit în oglindă).

- Deci nu mai curge nici aşa, nici aşa ? întrebă cel cu nasul mare, băgîndu-şi nasul mare într-un bloc-no^ tes şi scriind această întrebare, aşa cum făcea întotdea^ una, întîi vorbea, după aia scria la gazetă.

Plecară, urcindu-se, toată ceata, în aceeaşi maşină cu număr străin şi mic.

- Ce-o fi avînd atîta căutare vîntul nostru? întrebă Ursul, cu naivitatea-i dintotdeauna.

- Foarte mare căutare are vînatul nostru, continuă el să mormăie... foarte mare căutare şi cind e lăsat li^ ber pe cimpie, şi cinel e tras la ţeavă.

O luă ele braţ şi îi arătă creanga, care încă se mai mişca, indicind, prin oscilaţiile ei, că acolo fusese, nu demult, un cuib al amintirilor.

- Nu, nu mai vreau acolo, zise Vulpea. Mai bine mergem la Cămin.

Cap. XXIV: NATURA îN LîNA

Motto:

„Haosul fost-a înainte de toate, iar după *aceea*
Fost-a pămintul *cu vastul lui sin* şi
Eros ce-ntrece-n frumuseţe pe *zeii* ceilalţi împreună."

Hesiod

- Sînt animale sau oameni ? că încă nu ne-am lămurit pe parcurs. Timpul, în continuare , se scurgea prin aceeaşi clepsidră cu frunze, agăţată la intrarea în pădure - în copac de sticlă, cu frunze de sticlă, gîtuit la mijloc, copacul, şi frunzele picurau, iar cind se ter^ minau, se întorcea lumea cu turu-n sus şi vremea o lua de la capăt.

- In ultima jumătate de an, am tot ţinut-o în tri^ unghiul clasic: Ursul, Vulpea, Viţica, hai să ne întoar^ cem la eroii noştri (Ce bufniţă cîntă acolo, că mă deran^ jează ! Sau cucuvea ?), la nişte eroi mai oropsiţi, care trăiesc în afara triunghiului, dar tot în pădure.

Cîrtiţa. Victimă a întunericului ce domneşte la un lat de palmă sub pămînt, Cîrtiţa vrea să iasă la lumină într-o zi festivă. Acolo, la ea, toate zilele erau lucrătoare, deci monotone, umede, întunecoase, plictisitoare. O ceaţă groasă i se punea p2 parbriz, cînd alerga ea ca o maşină printr-un tunel şi pleoapele trebuiau să lu^ creze fără încetare, ca nişte adevărate ştergătoare, pen^ tru a o feri de accidente.

Dar la suprafaţă auzise că ar fi şi altfel de zile, lu^ minoase, iar unele dintre ele de-a dreptul festive. Deci într-o astfel de zi voia ea să *pice* în sus, să vadă demonstraţia teoremei lui Euclid, care se făcea în Piaţa Mare, pe o tablă.

Cîrtiţa voia să aibă şi ea acces la Euclid. Săpă multe zile cu lopeţile dinainte, în direcţia N-V, perpendicular - în mintea ei - pe ecuator. A propos : pămîntul, zi^ ce-se, nu mai e rotund ca o sferă, ci e ca o pară. Cînd ajunse în piaţă, exerciţiul se terminase şi cei rămaşi organizau o excursie la munte.

Aşa se văzu cîrtiţa înscrisă pe listă şi purtată într-o maşină de pîine spre înălţimi. Vecinii ei de agrement erau Ursul, Vulpea, Lupul, Iepurele, care prinseseră sărbătoarea şi se întorceau în pădure, sus la munte, la iz^ vor.

- Cum a fost ? întrebă Cîrtiţa într-o doară, întrucît ştia că răspunsul nu putea fi decît unul singur :

- Interesant, foarte interesant, cu voce tare şi tot el de unul singur :

- O porcărie, cu voce moale, în gînd.

Deci, într-o doară, pentru că ori dacă i se răspundea prin viu grai ori în gind, era plictisită de răspunsul pe care îl ştia dinainte, în varianta a ~i b.

' - A fost foarte interesant, sări Fără-Cap-Şi-Fără- Coadă, pînă la un punct, cînd ni s-a servit o adevărată porcărie. Eu nu sînt de acord cu acest c^2, întrucît e o abstracţie ~i ca orice abstracţie nu are nici o valoare şi nu interesează pe nimeni.

- Taci, mă ! îl repezi Vulpea, nici nu ştiam cit poţi fi de îngrozitor de crud.

- Mie crud îmi place, zise Lupul.

- Dar de ce nu ne duc într-o maşină deschisă, să vedem şi noi ceva din frumuseţile naturii, zise Cîrtiţa, care acum observă duba, în calitatea ei de dubă, adică patru orizonturi mate şi băgate unele în altele, care se mişcă într-o singură direcţie, înainte şi în sus.

Mergem înainte şi în sus, nu? mai întrebă ea. Da, făcu Ursul convins.

Atunci de ce nu se vede ?

Stai să ajungem acolo sus şi înainte şi o să ţi se deschidă obloanele şi o să ai perspectivă cită pofteşti, cumătră Cîrtiţă, zise Vulpea, care nu pronunţase ceva substanţial pînă în momentul acela, sau cel puţin nu chiar atît de substanţial. - Simţi cum urcăm ?

- Da, simt.

- M-aş fi mirat să nu simţi, cînd toată lumea simte, numai tu să nu simţi. la fă-ţi autobiografia !

Cîrtiţa se trăgea, după spusele *ei,* dintr-o familie ce^ lebră, care stăpînea hectare nenumărate de şes, dar oa^ recum pe şest, căci le stăpînea de la o anumită adîncime în jos, fără a observa cei de deasupra care se conside^ rau latifundiari, dar nu ştiau că latifundiile lor nu merg în jos, de:ît cel mult un cot. Pentru acest un cot adîn^ cime, toţi făcuseră puşcărie, intrînd mult mai adînc de^ cît Cîrtiţa care, prin strămo~ii ei, avea latifundii şi mai mari şi mai groase. Ce mai încolo-încoace, Cîrtiţa era o boieroaică rasată, cu bijuterii îngropate de goţi, vizigoţi, turci, huni, avari, cumani, şi dintre care doar cele de la Măciuca fuseseră dibuite şi dezgropate, pentru a călători apoi şi a se întoarce un tezaur falsificat. Aşa credea Cîrtiţa, aşa îi spusese şi ei Bursucul, aşa aflase Bursucul de la un şoarece, care roJea o carte şi-l întrebase Bur^ sucul, văzîndu-1 cum roade cartea : - E bună, e bună ?

- E bună, dar mi-a plăcut mai mult filmul, îi răspunsese şoricelul, spunîndu-i, în chip de banc nou, po^ vestea cu

falsul în acte publice.

Mai avea o brăţară din aur de 24 carate, care închi^ puia un şarpe boa ce se încolăcise pe o antilopă (o ve^ cină a ei nu îi spunea antilopă, îi spnnea antilopula), iar la şarpe - şarpină (căci nu ştia bine limba), iar această brăţară ar fi valorat cit toată teoria din piaţă, dacă s-ar fi tradus în practică + altă vorbărie pe la col^ ţuri, dacă s-ar fi tradus în piaţă, şi numai datorită fap^ tului că americanii fuseseră proşti şi nu ştiuseră ce bi^ juterii pierd, scăpase ea din ghearele crahului interna^ ţional. Căci Cîrtiţa (am spus că era rasată ?), vedea des^ tinul omenirii în funcţie de propria ei persoană şi fie că avea seismografe p2rsonale foarte fine, fie că se baza pe cutremurele de pămînt, ştia mersul evenimentelor de la suprafaţă ca pe apă. O strămoaşă a ei fusese la curtea ţarului Alexandru (la Alexandru m-am gîndit şi eu, nu ştiu de ce), bine-nţeles jos, la bază, iar un verişor de-al !Ii-lea se căsătorise cu un nepot al baronului Van Bui- low, ăl care are o stradă în Berlin. Pe scurt : se înrudea cu toate familiile nobiliare din Europa, cele care influ^ enţaseră, într-un fel sau altul, destinul lumii şi cărora li se datora, în ultimă instanţă, chiar mersul acesta de agrement în sus şi înainte.

- In maşina de pîine ! remarcă amar cel care nu vorbise deloc pînă acum, ghiciţi care! Bursucul.

- Frumos peisaj, exclamă Cîrtiţa care, obişnuită cu întunericul adîncimilor, vedea prin fier. Ce creste ! Ce drum în serpentină ! Cc păduri defrişate !

Se dădu mai aproape de „geam" şi începu să con^ temple. Intre ceilalţi se înfiripă, cum se întîmplă în ast^ fel de o::azii, o discuţie foarte dezlînată şi pe bisericuţe.

- N-a încăput în maşină, zise Ursul descumpănit, răspunzîndu-i Vulpii care îi reproşa că de ce n-a luat-o şi pe Viţică. - Şi cînd ai copii, obligaţiile sînt mult mai mari, trebuie ~ă stea cineva tot timpul acasă, să mături, să spele, să facă lecţiile.

- Ninge, spuse Cîrtiţa. E prima dată în viaţa mea cînd văd zăpadă - această carne a albastrului, carne de petale .şi petale de alb şi alb de ia Marea Albă, din cer. .. ce frumos ninge !

într-adevăr, afară ningea (deşi ceilalţi nu puteau să observe fenomenul), parcă se făcuse focul undeva, în vîrful muntelui, şi un fum tăiat cu foarfeca ~i făcut con^ fetti se risipea pe stînci şi pe brazii încă verzi sub ce^ nuşiul

fumului de zăpadă.

Şoferul opri în curbă şi se dădu jos să se uite la scoarţa unui copac. După aia se întoarse mai vesel şi, peste umăr, le aduse şi el la cunoştinţă vestea formida^ bilă că ninge la munte.

Cap. XXV : CONTRAPUP A TUL

Motto:

„Prefe r să descopăr *o* singură legătură cauzală *decft* să *devin regele* perşilor."

„Animalele s-au niiscut la început din umezeală, *prin împreunare de atomi pro^* ducători *de animale."*

„Oamenii au ieşit *din* pământ, *în felul viermilor,* fără să aibă *un creator sau o ratiune oarecare."*

Democrit din Abdera

- Ce fac ăia ultima dată? (hai să fie ăsta un leit^ motiv).

- Sînt la munte, în duba excursioniştilor.

Deodată cerul se lumină şi prin dira de lumină care brăzda dumbrava îşi făcu apariţia poştaşul, care se sim^ ţea obligat să alerge chiar şi pînă la capătul lumii după clienţii săi, pentru a le înmîna calde (ori încălzite) şti- rile. Ziarele erau pline de noutăţi, alegerile în Statele Unite demonstraseră încă o dată că orice campanie elec^ torală incumbă anumite responsabilităţi şi se desemna^ seră candidaţii pe partide.

- Cite partide sînt acolo ? întrebă Cîrtiţa care, mai nouă în povestea noastră, avea încă stocul de întrebări aproape nou.

- Două, răspunse Iepurele, care dăduse o raită şi pe acolo.

- Aşa ? ! (Cîrtiţa).

- ... Taci, căci în afară de aceste două, fiecare *girl* îşi are partidele ei şi dacă la 200 de milioane, numai să zicem că un sfert sînt fete mari şi că fiecare îşi are 3-4 partide,

ajungem la 400 de milioane de partide politice, căci şi căsătoria îşi are politica ei.

- Asta da ! (Cirtiţa).

- Taci că n-am terminat, zise Iepurele, care nu pierdea nici o ocazie de a-şi manifesta entuziasmul deschis faţă de Middle \Vest, care-i plăcea pentru faptul că era, pe de o parte, întins ca o tavă şi nu-ţi ridica probleme de alergat, pe de alta că era acoperit cu o recoltă ho^ .gată, care se recolta singură (tehnica americană, pe care însă n-o înţelesese în resortul ei intim).

- Cum adică singură, cum adică singură ? (Cirtiţa).

Ursul citea, ca de obicei, articolul de fond, căutind cu mintea sa greoaie să sesizeze deosebirile faţă de ar^ ticol ul de fond din ziua precedentă şi de articolul de fond din urmă cu trei zile şi din urmă cu 15 ani (că el atunci se născuse), în afară de un ton vădit optimist, mintea sa greoaie nu pricepea bine articolele de fond din „Re^ bus" (el la asta era abonat), decit că de fiecare dată tre^ buie să existe 2-3 cuvinte rare, p~ lingă cuvintel~ care - se spunea în articol - luate de-a-ndăratelea pot da acelaşi lucru.

Vulpea, care în ultima vreme studia toate partidele de şah, frunzărea cu înfrigurare revista de specialitate, care anunţa rezultatele unei remize, dacă se poate spune astfel, între alb şi negru.

- A fost sacrificat un pion, spuse ea, iar nebunul a fost mîncat cu calul. Însă ceea ce îmi place mie în jocul de şah e că piesele nu se aruncă şi că n-ar fi de mirare ca mîine, cînd se ia partida de la capăt, nebunul să mă- nînce calul, să se sac1ifice iar doi sau trei pioni şi în^ continuu lupta se va da între aceleaşi piese, nici mai rele, nici mai bune, în vecii vecilor. Insă e de mirare cum nebunul a ieşit aşa de repede pe tuşă, cînd avea tura în spate şi viitorul în faţă.

Nu asculta nimeni, cum observă, toţi se delectau cu probleme de sport şi muzică uşoară, singur Ursul, care citise articolul de fond şi de-a-ndăratelea, încerca să pătrundă, cu mintea sa greoaie, chintesenţa rebusului. Cîte^ odată rezultatul articolului de fond era trecut Ia ru^ brica „Criptograme", în numărul următor, cîteodată nu.

Circuitul anotimpurilor prin ocie

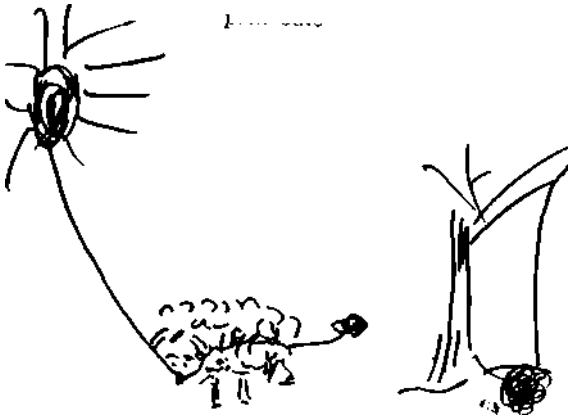

„Dacă veţi citi din primul rînd al treilea cuvînt, din al doilea primul, în al treilea al doilea ş.a.m.d., se spunea, în numărul următor, la rubrica „Dezlegarea criptogra^ melor" veţl. da peste un proverb romanesc." Ce proverb romanesc o fi aici ? se chinuia Ursul, că Q.U fost cam toate. Nu mai mult decît săptămîna trecută îi ieşise, la o lectură atentă, următorul proverb care nu era proverb, naiba ştie ce era : „Bărbatul trebuie să-şi cunoască ne^ vasta de la brîu în jos". Adică cum ? E adevărat că fe^ meia este jumătatea bărbatului, cum se zicea, dar de ce jumătatea asta şi nu cealaltă ? Şi iar fuga, lipa-lipa, cu mersul său greoi de individ care calcă cu toată talpa pămîntul patriei, la dubă, să se uite şi în rebusul de ieri, dacă cimilitura (se dădeau şi cimilituri, spre varia^ ţie) propusă îl putea ajuta să găsească proverbul.

- Terminaţi cu fleacurile, zise Bursucul, după ce semnase de primire (că el semna de primire) şi-i dăduse factorului poştal bacşiş 2!'i de bani („- O fisă." „- Fisa asta s-o bagi în mă-ta!" Acesta fusese dialogul mut in^ tre poştaş şi responsabil). Terminaţi cu prostiile şi re^ vistele distractive, aşezaţi-vă aici, pe iarbă, să citim cu toţii poezia prietenului nostru Cocoşul, apărută în „Vo^ cea pădurii străbune". Şi citi :

DE PE STINGHIE

SA NU LUAM AVANS DE MIZERIE

Să *nu* luăm *avans de mizerie,* Să *nu* luăm *avans de mizerie,* Căci viaţa *în sine e ca o perie,* Deasă şi plină *de mizerie.*

De ce să *ne gîndim înainte Cînd noi privim înapoi cu mîndrie ?* Să *nu* luăm *avans de* jurăminte, *Pe ce punem sufletul cu bucurie ?*

Coco~ii *sint* înlocuiţi *cu cucii,*
Cucii cu ceasul cu cuc, Pantofi i cu tenişii şi *cu papucii* Şi dacă-mi *iau papucii unde* mă *duc ?*

Cintaţi pădurea să răsune
Că *mai sînt* şi *lucruri bune* *(Refren)*

Cîntaţi pă.durea să răsune Că *mai sint* şi *lucruri bune De* viaţă *ce gem !*

Bursucul închise ochii şi încercă să înţeleagă, timp de 30 de secunde, recordul Iepurelui la 100 m plat. li deschise şi spuse :

- N-am înţeles. E optimistă sau pesimistă ?

- Asta s-o spună Cocoşul, îi spuse Cîrtiţa, care trecea în lumea lor ca un element cu vederile cele mai largi. Numai el e în stare să înţeleagă ce a scris. Să ia un avans de înţelegere, ca să ne exprimăm în limbajul său mizerabil. După mine, baza filozofică a acestei pro^ ducţii este jalnică, te face să plîngi. Deşteptătorul, adică poetul, îndeamnă, într-un fel sau altul, să nu ne gîn^ dim la viitor, pentru că el este sub aspiraţii, un viitor scufundat, şi ne recomandă să trăim ziua de. azi, *carpe diem,* care nici ea nu poate fi trăită decît în caz de forţă majoră.

Cum în caz de forţă majoră ?
Aşa, că dacă trăieşti azi, trebuie să trăieşti.

Nu asta e filozofia, zise Cocoşul, asta nu e o ana^ liză ştiinţifică. Eu am vrut să combat aici pesimismul, mincătoria, turnătoria, şperţul, revizionismul, veniturile ilicite şi risipa de material.

- Nici mai mult, nici mai puţin ? înt1·ebă Cirtiţa, punîndu-şi ochelarii.

- Nici mai mult, nici mai puţin, răspunse Cocoşul, bătînd din pinteni c:a un ofiţer care dă raportul. Adică să nu ne grăbim să luăm avans de mizerie, ci să ne grăbim să luăm avans de fericire, de certitudine, de senti^ ment al demnităţii...

- ... Stai, se auzi o voce.

- Nu stau deloc, de măreţie a prezentului, de încredere în strămoşi şi în moaşe. Moaşele de la sate sînt tot mai bune, iar strămoşii sînt tot mai bine moşiţi. Iată ce am vrut să spun în această poezie neînţeleasă, p~mru că poetul e prin definiţie un neînţeles. Mergem pe un drum nebătătorit şi acest drum nebătătorit nu-l găseşti decît în pădure, de aceea trebuie să ocrotim pădurea, să nu ne jucăm cu focul, să-nmulţim spaţiile verzi, să nu tăiem frunză la ciini.

- Astea reies tot din poezie ? întrebă Cîrtiţa, sco^ ţindu-şi ochelarii de pe nas şi băgîndu-i în pămint, în^ tr-o gaură pe care şi-o făcuse anume, cu labele dinapoi. Da, răspunse Cocoşul, fără a sta o clipă pe gin- duri.

Măi, da' a dracului poezie !

Bineînţeles că e o poezie nemaipomenită, din mo^ ment ce m-a costat 7 ani.

- Ca s-o scrii ?

- Nu, ca s-o înţeleg. A, a fost o poveste foarte lungă, începu Cocoşul. M-au închis absolut degeaba. (Se auzi un păcănit uşor. Asta înseamnă că dau drumul la căldură, spuse Vulpea, care ascultase cu mare atenţie pină acum, de aceea auzise şi păcănitul uşo~ ca al des^ tinului, în ramurile copacului din apropiere. Soarele dă drumul la calorifer în natură.)

- Deci eu te căutam şi tu erai închis. Te-au luat direct de la cenaclu?

- Nu tocmai. M-au luat de pe stinghie. Stăteam aca^ să, pe stinghie, se apropia miezul nopţii, era la fără un minut, mă pregăteam să zic „cucurigu", cînd doi lucrători tăietori de lemne s-au prezentat şi mi-au tăiat stin^ ghia. După aceea am căzut în plasă, că aveau şi o plasă cu ei, au pus plasa în coş, că aveau şi un coş, şi am luat drumul oraşului. M-au dus întîi la piaţă. Cum pre^ ţurile erau în scădere (parcă sună cineva. Cine să sune ? Vîntul. A format un număr greşit de frunze) m-au dus în beci şi acolo m-am aflat dintr-o dată cot la cot cu diverşi indivizi, puşi toţi pe lucru. Scriau autobiografii.

Oameni?

Da, oameni.

Şi tu, cocoş printre oam~ni ?

Da, oameni şi fiare, în fiare.

Vulp2a făcu socoteala. Zise :

- Nu ştiu ce am azi, că aud prost. Cam pe cînd să se fi întîmplat toate astea ?

- De mult, zise Cocoşul, în vremea aia afurisită, dnd nu puteai să te plimbi ca a:uma şi orice intenţie însemna un proces de intenţie şi p~ntru orice proces de intenţie ţi se făcea proces, şi pentru orice proces ţi se dădea o detenţie, şi după detenţie, nici o atenţie.

Măcar rimau, zise· Cîrtiţa.

Rimau vremurile, dar erau monocorde, zise Co^ coşul. Eu am fost o victimă a îngheţului. Era un frig acolo, la beci, incit portretul lui Stalin, care ne privea *cu* ochii reci din perete, îngheţa bocnă şi, din cînd în cînd, trebuia să suflăm pe el, să-l aburim, să-i mai dăm puţină viaţă din viaţa noastră puţină.

-- Deci voi l-aţi fă.cut să trăiască aşa mult? zise Ie^ purele.

- Intr-un fel. Eram obligaţi să suflăm numai pe el, nu se pierdea o respiraţie, înghiţea totul. Dar ce oameni minunaţi am cunoscut acolo ! Aceia da oameni ! Intelec^ tuali !

- Subţiri?

- Subţiri, că se subţiaseră *cu* totul, începeau în urechile acului fără încălţător, *ca* să folosesc o expresie mai prozaică. Unul mi-a povestit „Război şi pace" în 45 de ore. Ca să vezi cum îţi revine memoria ! Citise pe vre- mea liceului acest roman şi acolo şi l-a amintit pe tot, cu toate amănuntele şi l-a povestit pe capitole, fără să încurce nimic. Mare scriitor, Tolstoi ăsta, 45 de ore n-am ştiut unde sintem, eram pur şi simplu în Război şi pace. Intr-o zi, unul a venit cu faţa sticlind (a venit e un fel de a spune, că venea din colţul celălalt) şi a spus : Am rezolvat, am rezolvat !

- Ce-ai rezolvat, domnule?

- Problema pentru care am căzut la bacalaureat. De cind sint aici mă tot chinui s-o rezolv şi iată că am găsit soluţia.

Acolo mi-am înţeles eu poezia, zise Cocoşul, am pri^ ceput de ce este ea atît de optimistă. ln fiecare vers vezi o poartă deschisă spre viitor şi un pas în prezent. De-aia zic să nu mai ia nimeni avans de mizerie, pentru că acest avans l-am luat noi, generaţia de acum 2-3 de^ cenii şi de-aia voi,

ăştia care beneficiaţi ele pe urma su^ ferinţei noastre, nu pricepeţi mare lucru din sacrificiile făcute, credeţi că totul vi se cuvine pentru că v-aţi născut voi, aşa, într-o epocă luminoasă.

- Transformăm excursia noastră într-o oră de edu^ caţie politică ? zise Iepurele care sta pe ghimpi ~i care, ca cel mai tinăr, trebuia să şi încaseze aluziile şi mus^ trările la adresa generaţiei mai noi şi năstrușnice.

- Da, o transformăm, ca să ştiţi şi voi cu ce se mă- nincă poezia, pe unde se ouă găina în revoluţie, zise Cocoşul, roşu de minie. Minia nu-i trecu decît cînd, um^ flindu-şi pieptul şi trăgind în plămîni aer reavăn, proas^ păt, de munte, ozonat, zise cu glas de trîmbiţă : Cucu^ rigu, cucurigu, cucurigu ! Azi trăim alte zile !

Nici nu-şi terminase bine cocoşul pozitivul lui cu^ curigu, că Fără-Cap şi Fără-Coadă ieşi în faţă, ca pe o scenă, se înclină în faţa publicului şi începu :

„Ventuze"

- Aoleu ! se auziră glasuri alarmate. Versuri ! Iar versuri.

- Da, versuri, spuse Iepurilă netulburat. Din volu^ mul „Ţoiuri şi Ventuze", partea a doua. „ Ventuze", mai zise el odată. O liniște mormîntală se aşternu, ca întot^ deauna cînd se recitau versuri. Tuşi, ca să-şi dreagă gla- sul, şi fie că pofta tuşitului îţi vine tuşind, fie că era cam răcit, îl apucă un adevărat acces de tuse măgărească, ... şi toţi o ascultară ca pe o muzică ...

- Nu seamănă cu ţoiurile, nu ştiu cine remarcă, destul de tare să audă toată lumea. Alea parcă erau versuri, asta e muzică ...

- Hm. .. mmm ! „ Ventuze". Revenindu-şi, Fără-Cap şi Fără-Coadă debită ca pe apă aceste poeme.

„Or fi ale lui, n-or fi ale lui" - se-ntreba fiecare în gînd.

VOLUMUL 11:

VENTUZE*

Motto:

O să plouă, că *uite* ce *jos* zboară *pisi^ cile.*
(Sindrom astenic pe fond reumatic)

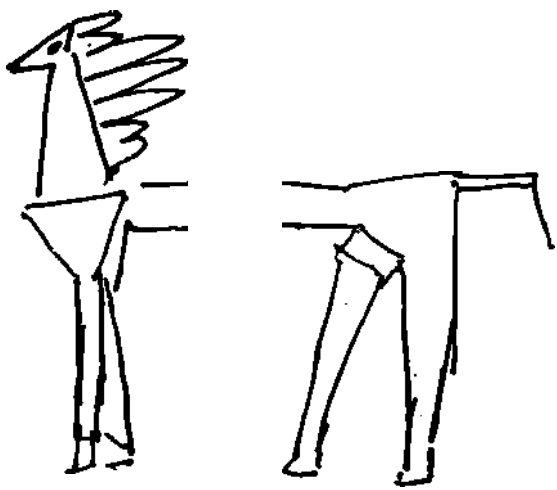

"' în continuarea volumului I („Ţoiuri"). Introdus şi acesta ar^ bitrar, din aceleaşi motive.

ZORI

Mai rămîne să mă-ntorc
Şi pe partea cealaltă
Şi din coastă să mai storc Incă-o Evă, mai înaltă.

Cerul iar s-o lumina, Resfirîndu-i-se-n păr,
Soarele mi-o scutura : Uite-ţi mărul, na-ţi un măr.

TAIFUN

Furnica ocolind paiele
Cu atita grijă,
Obstacolele astea colosale Ivite ca din senin.

Vine vintul, ridică paiul
Ca să-i facă un bine
Apoi vrea s-o ridice şi pe ea - Cine-ţi mai face
azi un bine Degeaba?

BOBîRNACUL

Să vă-nvăţ cum se dă un bobirnac: Scaperi unghia degetului arătător Pe

buricul degetului mare De la mina stingă.

Astfel poţi arunca o scamă
Poţi lansa o rachetă (Asta mai tirziu).

Acelaşi lucru la mina dreaptă Dacă vrei două bobirnace.

MIŢA ŞI ANTI-MIŢA

Existenţialei Miţa

I-a rupt trăznetul rochiţa, Cum făcu,. cum nu făcu, Că-n furou rămase, tu·!

Asta ii mări-ndoiala
:!\fiţei existenţiala, Acest fapt incoerent
Azvirlind-o-n transcendent.

CUM?

Cum faci ca să te doară ? Problema nu-i uşoară, Fiindcă fiind mic N-ai dreptul la nimic.

lţi pui o piatră-n gheata. Şi-ncerci să faci o roată ln pat, ca oarba baba - Aşa-i că e degeaba?

Să-ţi scoţi un dinte-ţi vine, Dar nici o usturime !
Uf, domnule dentist,
De ce nu pot fi trist ?

Ce faci ? Vîri nasu-n stup ?
Albinele îşi rup
Jn el atîtea ace?
Nu simţi nimic, ei, drace !

Nefericit mai eşti, Durerea greu s-obţine !
Aşteaptă dar să creşti
Şi vei urla ca mine.

COCOŞEŞTE

Cotcodacul mîinii drepte, Cotcodacul miinii stingi Ai să urli stînd pe trepte Paralele, de nătîngi.

Cucuriguu ! mii de zodii
Cucuriguu - gulului
'N cotcodacul de prin rodii Cum i-am spus chiar eu lui Lulu.

JALE

Mă doare-cotul pînă-n gît Sătul de vrăbii

şi de totul ! De-aş fi mai gras, mai hotărit, M-aş răsturna-n abis, cu cotul.

Dar vrăbii mari şi vrăbii mici Aleargă după licurici
Şi printre pene şi sclipiri, Respiri, mai mori, şi iar respiri.

SAŢIU

Laptele de la ninsoare
- Spuma aia de la fulgi - Cu o lingură mai mare Este cazul să-l mănînci.

Iar apoi să ricii cerul, ·
Tuciul lui, pe săturate.
Să te ştergi la bot - şi zerul Să-l dai stelelor, să crape.

INTlMPLARE

Musca asta, cap zevzec,
Ce-o fi căutat în bec?
Eu nu înţeleg: deloc, Pentru ce şi-a dat
ea foc ?

Mai bine în ceaslov ;
O bubă pentru Iov.

VULPEA IESE

Vulpea iese ceas de ceas Din coteţ, ca din impas, Vulpea intră zi de zi In coteţ - fie ce-o fi.

Raţă, curcă ori găină, Să le scoată la lumină!

Ca să nu rămină-nl beznă De coteţ, pină la gleznă.

RĂZBUNARE

O molie degeaba
!şi "începuse treaba
Că vine gospodina
Şi zvirl ! cu naftalina.

- De ce mi-o sufli-n nas, Vrei să tuşesc şi azi ? Vrei să strănut din nou.? Te prind eu în cavou.

PRIETENUL

(variantă)

Furnica-şi duce traiul

Tot vrind să treacă paiul
Ce-i sta în drum - un munte
Şi ea se face luntre

Şi punte, tot asudă
Şi-atit ocol şi trudă !

Prietenul ei, vîntul,
Ce-i înţelege gîndul,
Să-i facă ei un bine,
Ia paiu-n înălţime.

Apoi, tot ca nimica,
Ridică şi furnica.

CARI UL

Cariul care-mi roade-n grindă Vrea să-i cumpăr o oglindă.
„Cînd lucrez şi nu mă văd
- Mi-a spus el - este prăpăd.

Mi se pare c-am pierit,
M-am autogăurit
Dind afară rumeguş
Ca atunci cînd rod în uşi.

Stai şi dumneata-n oglindă
Să te văd de-aici din grindă.

Ia una veneţiană
Că acestea-s de pomană."

SFANŢA

Sfanţa e ceva ce nu e, Cam aşa ca o gutuie, Dacă n-ar sta în gutui, La cheremul orişicui.

E ceva, mă urmăreşti ? - Ce se vede prin fereşti Cind te uiţi peste balcon In casă la Arion.

Ca să nu zic vorbă mare Sfanţa la numărătoare Cind ieşea, cind dispărea - Aşa-i sfanţa, asta-i ea.

lN TlTINI

Marea în ţîţîni de cer, Scîrţîie parcă-i de fier.
Oamenii de lingă ea Incepură-a se muta.

Lor le place răsăritul
Dar mai ba cu scîrţîitul 1 Scîrţ ! răsare luna
ceea Parcă-n broasca uşii cheia.

Că n-am eu forţă mai mare Şi în inîini şi în
picioare Să-ncui marea într-un lac Şi să
cînt sus în copac.

PARCA

Parcă-aş vrea să fiu mai breaz, Mai viteaz, da,
mai viteaz, Chiar dacă-aş fugi să fie A fugi din
vitejie.

Lasă-mă să-mi tai urechea, Ca să n-o răzbească
strechea, Să mă leg de un picior, Bunul

nostru-al tuturor.

Şi-aşa şchiop o viaţă-ntreagă Să mai văd dacă mi-e dragă.

Mozoc cu ochii în patru

DELTA

Raţa sălbatecă-i o giscă, Aşa-i de mare, pe cuvint.
De mii de ori decit o muscă Mai mult, consumă-n aripi, vint.

Deci cel mai greu e răsuflarea In deltă să ţi-o tragi, ca-n plasă, Noroc că e

alături marea, Plină de aer, foarte deasă.

VINE

Vine tristeţea de la sine,
Aşa cum ştiu doar eu că vine Mă ia foarte frumos de brat Zicindu-mi foarte simplu : - Haţ !

- Eu nu am timp de hatul tău, Tristeţe, pentru dumnezeu!
Cată-ţi te rog un alt năting, Poftim, iar m-ai făcut să pling.

PE TREI SPIRALE

Călare pe un şarpe
Prin cerul cu eşarfe,

Eu am fugit din rai :
Nu mai era mălai.

Toţi sfinţii : „Stai, mă, stai.
Acuma e de trai"
Dar eu pe trei spirale
De şarpe, fugi la vale !

PSS !

Ce odihniţi sînt morţii ! Şi-au cheltuit toţi orţii Şi-acum trag la aghioase, Cu oase fără oase.

Odihna mortului ! Să fiu al dracului
De nu-i aici misterul Din care creşte cerul.

Cu stelele-i cu tot. în gura unui mort
Sîntem cuvinte noi,
De dincolo de-apoi.

BABEL

Sachelarie, Macarie, Ilarie Toţi aveau cite-o carie.
Le-au încărcat într-un tramvai Şi le-au tras cu un pai.

Sachelarie îl bănuia pe Macarie C-ar mai avea o carie
- Macarie, mă Carie, Măgarie Scoate şi ailaltă carie.

OFTAT

Se plînge porcul supărat : Jn iad să fii şi-i mai curat ! La orice pas - ce murdărie !
Ce bălegar, ce scirnăvie !
Şi culmea culmilor - oftat - Să nu poţi să mănînci...
(oftat)

Căci dacă-ai pus un pic pe limbă, îndată soarta ţi se schimbă !
Te prind de ceafă şi te taie Şi te mănîncă în tigaie ...

PE LA CINTATORI

Mi-e dor de nu ştiu cite ori... Şi-anume, pe la cîntători, Cînd zice vulpea : - Cucurigu ! Ce-mi dai dacă-am venit cu dricu?

Îţi dau un gînd - zice cocoşul - (Ce-i în construcţie „la roşu") Să-l cari prin vizuini cu coşul.
Să-l tot jumoli, dacă ai ce,
Şi să mă laşi în pace, bre !

1\li-e dor de multe ori la rînd
Să mă tot dau în plins, plingînd, Ca proasta, cînd se dă în bilei, Şi plînge, pînă face gilci.

AŞ VREA SĂ MI SE PARA

Aş vrea să mi se pară
Că viaţa e uşoară
Că stăm, ca-n fund de apă, Sub multe foi de ceapă.

Şi eu, ori nenea Laie, Desfoaie, tot desfoaie !
Şi anii trec - pe apă - Şi plîngem, de la ceapă.

Cap. XXVI : .ŞI PLîNGEM, DE LA CEAPA~

După „Şi plîngem de la ceapă", Fără-Cap şi Fără- Coadă tăcu, emoţionat, iar publicul aşteptă, mai puţin emoţionat - fiecare se lăsase furat de gînduri - să ur^ meze altă poezie. Iepurilă

tăcea, nimeni nu ştia dacă tre^ buie să aplaude sau să mai aştepte, să nu strice efec^ tul... Poate recitatorul se concentrează pentru o nouă rafală ... Dar acesta, în sfîrşit, se înclină şi trecu la locul său.

- Deci ale dumitale sînt şi Ţoiurile şi Ventuzele - zise Ursu, cînd, după aplauzele care izbucniseră, în sfîrşit, şi acum abia se mai putuseră opri, vorba poetu^ lui „E greu românul la pornit / Dar din pornit e greu de-oprit" - ale dumitale, nu ?

Nu primi nici un răspuns deocamdată. Abia într-un tîrziu, cînd întrebarea se pierduse de-acum în neant şi-n memoria tulburată estetic a auditoriului, Iepuraşul rosti cu mindlie:

- Da.

- Să-ţi fie de bine. .. Ursu tăcu, încruntînd din sprîncene. Cite nu-i veniră în minte. .. ll podidiră lacrimile şi plînse două săptămîni încheiate.

Cap. XXVII : DECONECTAREA

Motto:

„De altminteri *era* şi cu *carte,* el *putea* să *spue,* călare *fiind,* pe *de rost* tatăl nostru."

Panait Macri

- Erau într-o deconectare totală.

- Cine erau ei ?

- Vulpea şi Ursul. Ce, crezi c-au venit străini intre noi?

„.Şi, continuăm ideea, se uitau în jos, în prăpastie. *Ea* vedea o prăpastie mai mare decit el, deşi priveau amîndoi în aceeaşi prăpastie, ce se căsca egală cu sine la picioarele lor, dar el era mai puţin prăpăstios decit ea, care era o prăpăstioasă pe marginea prăpastiei. In adinc se pregătea ceva, nu se ştie bine ce, şi apa riului, care se zărea ca o

pinză de fierăstrău, spintecind cu hărnicie piatra şi lăsind rumeguşul să curgă la vale, le tre^ zea imaginaţia bolnavă. In fond, chiar de aia se şi aflau acolo, că erau bolnavi, nu de imaginaţie, c.i de vremea asta păcătoasă, schimbătoare, cu intemperii („im^ periul intemperiilor") şi lui nu-i lucra bine splina, iar ei ficatul. Erau doi bolnavi simetrici. Fuseseră trimişi acolo, la odihnă, prin sindicat, căci - ca sinistraţi - aveau voie să stea 13 zile la munte, casa şi masa plătite, şi să se uite în prăpastie.

Acum, de cind se făcuse şoseaua, mă rog, drumul acesta de care, peisajul nu c-ar fi fost o porcărie, dar se stricase mult. Peste tot mişunau turişti, vedeai bucăţi de ziare, agăţate de brazi. Cutii de conserve. Inainte, pentru a se ajunge acolo, urcai pe tot felul de scurtături

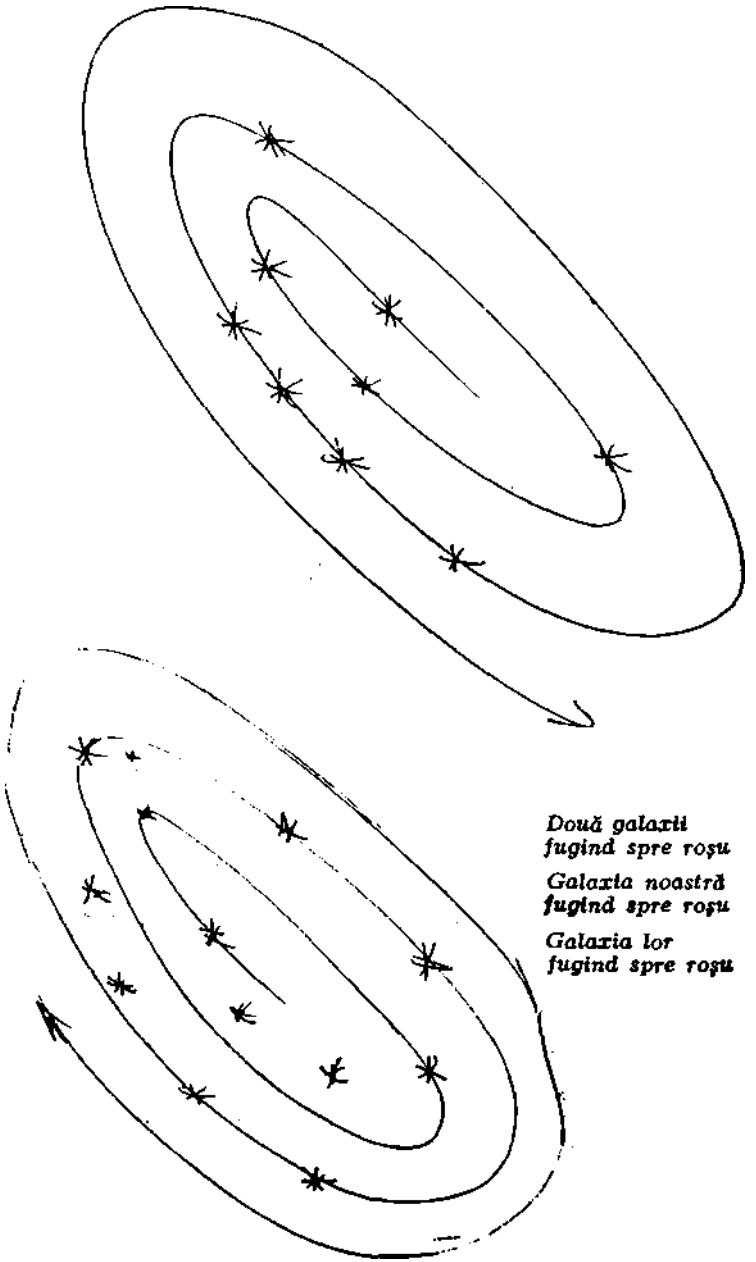

Două galaxii fugind spre roşu

Galaxia noastră fugind spre roşu

Galaxia lor fugind spre roşu

şi cînd ajungeai sus, chiar că-l prindeai pe Dumnezeu de un picior. Lacul, care era la doi paşi, îţi oferea unda lui răcoroasă şi, parcă scoasă la minut, propria-ţi ima^ gine, privind cerul lîră pic de nor. Tu te uitai în jos şi-n lac apăreai că te uiţi în sus, numai aşa se poate contempla ideea de Dumnezeu, se gîndise Ursul odată pus într-o astfel de situaţie, cu ocazia tinei excursii făcute cu rucsacul la spinare şi în altfel de condiţii.

Acum, pe drumul de care (pronunţă cară), treceau camioane, de fapt nu camioane, ci maşinile acelea mari, care cară buşteni, şi ţi se rupea inima, uitîndu-te cum se dezgolesc munţii. El, care purta nume alpin (se consi^ dera urs alpin), suferea şi cu inconştientul din el pen^ tru defrişarea şi dispariţia pădurilor care-l „lasă descope^ rit". Tot privind în jos, cînd o::hii i se obişnuiră cu întunericul, zări o foaie de ziar, prinsă de o piatră, lingă rîul care sfredelea întruna, luminînd, cu argintul său, plumbul din ziar. începu să citească, aplecîndu-se mult peste marginea prăpastiei (era cam miop), ştiut fiind că lectura, la munte, îţi dă o cu totul altă plăcere, decît cea din tîrg. ., Autorul ia în derîdere o perioadă pentru care nu are suficiente mijloace s-o investigheze, ca şi cînd ... "

- li cunosc scrisul, zise el şi se aplecă şi mai tare. E idiotul de Coşoroagă, care mă urmăreşte cu prostiile lui, prea pompos numite critică literară, pînă şi aici.

Coşoroagă era tipul de critic aşa-zis „isteţ", care în^ ţelege la prima ochire totul (aşa i se pare lui) şi nici un scriitor nu-i scapă din ghearele lui isteţe. Citea o carte ca şi cînd l-ai f1 obligat tu să ţi-o citească, şi o termina într-o stare de iritare, pe care ţi-o dă corvoada. Corvoada lui era de fapt lipsa de talent, pentru că nimeni nu-l obligase să se facă critic literar ~i să mănînce, cu atîta chin, ce nu-i place. Cînd îşi aducea aminte de el, lui Ursu îi venea în minte imaginea băieţelului unui orăşan care, dus la Sinaia şi văzînd pentru prima oară o vad!. păscînd, se aşezase în patru labe şi începuse şi el să rupă iarbă cu gura. Atîta pricepea Coşoroagă din cele citite, era la fel de nevinovat ca şi copilul care paşte.

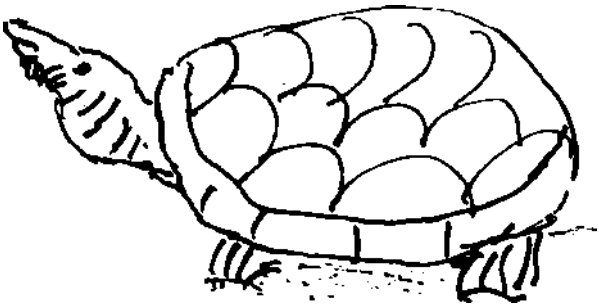

Bineînţeles, lui Ursu, ca inginer, puţin îi păsa dacă un critic are sau nu aplecare pentru literatură. Dar cum Coşoroagă era vecin cu el, de cartier, şi-l întîlnea din cînd în cînd, trebuia să-i suporte şi năzbîtiile lui critice, pe care întîi i le povestea, pe urmă i le dădea să le ci^ tească şi stătea lingă el pînă termina de citit, făcîndu-i mereu cu 02hiul şi trăgîndu-1 de mînecă, nu cumva să scape vreun sens, vreo ironie acidă, nu cumva să nu bage de seamă ce tare l-a muşcat pe „ venerabil".

„- Poate de c ... ", îi venea lui să-i răspundă de fie^ care dată cînd îl întreba, dar se abţinea, pentru că nu voia să mai lungească discuţia.

La un moment dat, bucata de ziar se desprinde de sub piatra care o ţinea şi fu dusă la vale. Ursul, urmărind-o cu ochii, ca să nu scape rîndul, era să facă o miş- care greşită şi dacă nu-l ţinea Vulpea, cine ştie ce s-ar fi întîmplat. Deşi el pretindea că, în orice situaţie, iese deasupra ca untdelemnul, întrucît are adevărul în el.

- Ehe, mulţi am văzut eu cu adevăr în ei şi n-au mai ieşit, ba dimpotrivă, cu cit aveau mai mult adevăr, cu atît s-au scufundat mai mult, îi spuse Vulpea.

- Să nu vorbim de ulei, adevărul, numai adevărul, îi răspunsese el, tot în gînd.

Se ridicară amîndoi, relaxaţi şi, ajungînd la concluzia că prăpastia e de natură vulcanică şi nu priește, luată în doze mari, unor temperamente vulcanice cum erau ei, îşi promiseră să

mai vină şi mîine, s-o contemple.

Chiar dacă mişunau turiştii în jur, ei se simţeau sin^ guri şi mulţumiră din tot sufletul întreprinderii care avusese buna idee să-i trimită la munte în aceeaşi serie, deşi sindicatul lor pretindea că n-are destui oameni pentru sezonul acesta şi trimite două serii descomple^ tate. Descompletate pe dracu'!

Cap. XXVIII : REVENIREA

Motto :

„Istoria aceasta, precum am arătat mai sus, era ștearsă în manuscriptul de la Cioara, dar s-a întregit apoi din perga- mina de la Zănoaga, prin osteneala învățatului Tălălău, care zice acolo că ar fi fost pagubă să fi mers întru nepomenire această istorie, măcar că-i puțintel nu prea frumoasă, insă zice el mai încolo, că poate fi de învățătură. întâi : *că sub orice chip să nu primească femei prin mănăstiri.*
A doua : ca *frații călugări să nu caute cu ochii încolo și încoace, ca să nu vază deșertăciuni.* A treia : *dacă visează ceva rău, îndată trezindu-se, să-și facă cruce și să ia apă sfințită. A* patra : *că văzînd vreo femeie și mai virtos cînd s-ar invita, să știe că aceea de bună seamă e demonul."*

Ion Budai-Deleaiiu

Peste cinci minute, se afla din nou acolo (după ceasul lui trecuseră de fapt opt minute. Avea un orologiu cu nisip în ochi, cum îl numea el, pentru uzul șefilor, dar care mergea destul de bine). închidem paranteza și continuăm descrierea orologiului fără nici o chingă, care era, orologiul, așezat acolo — unde se țin astea ? — Pe o etajeră, alături de „Manualul bunului nebun“. Și picura, pic, pic, nisipul, aducîndu-i aminte de frumoasa Clepsidra. Căci de-aici vine numele, de la acea

nemaipomenită curtezană romană, din epoca imperială, cînd granițele erau atîta, şi aceea, de cite ori primea cite WI iubit, pu^ nea nisipul să sune şi cind se termina sticluța, o întorcea pe partea cealaltă şi-l dădea pe ăla afară, cu un hrinci uşor şi tandru. De unde numele a trecut la ceas.

- Unde ai fost ? îl întrebă Vulpea, care stătea pe marginea unei idei : să-şi pună şi baticul turban, să-l facă pe turbat să turbeze (simțea vag că s-a îndepărtat oarecum de ea), sau să rămînă, cu pletele în vînt, în vîn^ tul acela artificial, care venea de la ventilator ?

- Am fost îndrăgostit, spuse el sec, mai precis demi^ sec, pe de o parte ca să *nu-i* dea ei de bănuit, dacă ar fi fost prea sec, pe de altă parte ca să nu mărturiseasc[t prea mult.

- Hm. Ştiam.

- De unde ştiai? ridică Ursul o sprînceană, devenind dîntr-o dată interesat - interesat să afle cit se aflase în tîrg. Şi-n afară de asta,' el se dădea în vînt să afl~ poveşti cu dragoste ; chiar propriile poveşti în gura altora sunau ca noi. - la mai zi odată.

- Ce ? făcu Vulpea. - Lasă că ştiu tot.

Se priviră o clipă în ochi, să vadă care pe care. Cai·e roşeşte, ăla e !

- Şi la urma urmei, continuă el, viața e mai co::-t^ plexă decit bunele noastre intenții, îți scoate în cale şi bune şi rele, nici nu ştii de unde sare iepurele, trebuie să fii călit, să faci față.

- Generalități, spuse Vulpea. - Eu ştiu şi cum *o* cheamă. Măi, aş vrea s-o cunosc pe maică-ta aia care te-a făcut, fir-ai tu să fii, că aşa te joci cu vorbele ! Ex^ clamare ! Am aflat fără să vreau, într-o vizită.

- Nu la serviciu ?

- Şi-ți închipui cît m-a durut, pentru că persoana fusese combinată cu băiatul unei colege şi aia, persoana, se lăuda ce cucerire grozavă a făcut, şi că tu i-ai face declarații în scris.

Eu, care abia ştiu să scriu, vru să spună Ursul, trin^ tind şi el o minciună acolo, dar în gura lui răsunară alte cuvinte.

- Cum să-ți explic eu ție Cit de mult mă miră aceste scorneli, care, cu cit sînt mai mult scorneli, cu atît mai mult se îndepărtează de realitate, pentru că tu - şi cine

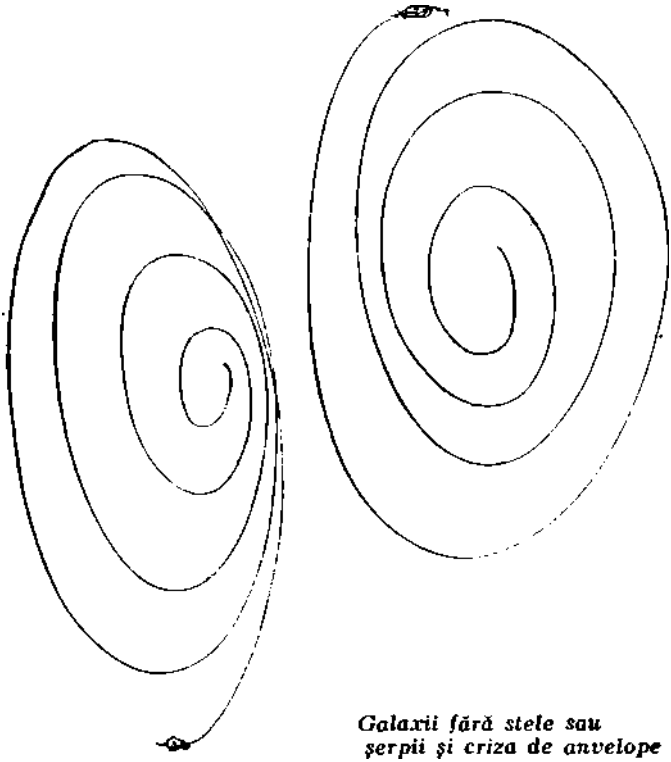

Galaxii fără stele sau şerpii şi criza de anvelope

mă cunoaşte mai bine decît tine ? - ştii că dacă ar fi vorba să fie ceva, n-ar răsufla nici în mormînt. Cine se laudă că m-am uitat o dată la ea, înseamnă că m-am ui^ tat în treacăt, aşa, degeaba„.

- Acum ai vrea să şi plătească.

- „.fără s-o observ, mi-am plecat privirea ca peste un peisaj feminin oarecare. Adevărul trebuie căutat în altă parte.

- Unde?

Vulpea nu ştia nici ea ce să creadă, se uita la el care, intre timp, se aşezase pe pat şi stătea întins la orizontală perfectă, dacă mai există astăzi vreo orizon^ tală perfectă, de sus îl privea Vulpea, cu superioritatea ei morală de femeie. De femeie.

- E o actriţă, mărturisi el şi ea odată se întunecă, de parcă cerul

se retrăsese în sus, lăsind loc golului cosmic.

- Ştiam.

- Dar nu-i adevărat, spuse Ursul, am zis aşa ca să-ţi fac plăcerea de a crede pentru o clipă că deţii adevărul pe care nici Kant, cit era el de expert, de campion în ale abstracţiunii, nu-l poseda în stare pură, ci numai aşa, cu impurităţi.

Acum ce gindea Ursul.

Viaţa trece aşa de repede, incit dacă nu iubeşti la timpul oportun, iubeşti la timpul inoportun, tu poţi să rîzi dar a-.a e, şi te faci de bilei. Dacă te apucă amo'c-ul la 60 ani, pe unde scoţi cămaşa ? El nu era un senti^ mental, cu toate că avea şi el o inimă, vorba lied-ului, şi de ce-i era lui cel mai frică în viaţă, nu scăpa. De tendinţa de acaparare a femeilor, care parcă lucrează la monopol (acum cuvîntul nu se mai întrebuinţează) şi ce-i al lor, trebuie să fie numai al lor. De aceea fugea de orice sentiment mai adînc, dar acu' chiar că nimerise să se îndrăgostească, însă îi trecuse. Ce poţi să faci în cinci minute (opt, după orologiul cu nisip în ochi), cit stătuse în birou, mai ales cu o prezenţă ca a ei dincolo, în dormitor, ea care pe toate le miroase, pe toate le pipăie.

- Uitaseşi că şi tu ai fost actriţă. Tu eşti actriţa, zise el, uitîndu-se pe o bucăţică de hîrtie pe care o ţinea în mină, ca şi cind ar fi citit de pe ea şi nu vedea bine li^ terele, ba o apropia de ochi, ba o îndepărta în zare.

Ce gîndea Vulpea?

Acum să te văd, cum pătrunzi în gîndurile frumoasei noastre doamne, care ştie atît de bine să fie citeaţă cînd vrea şi ilizibilă cînd nu vrea să fie citeaţă.

Stătea cu mina la frunte, realizînd un triunghi isos^ cel şi unghiile, în lumina soarelui, sclipeau ca nişte pie^ tre preţioase, pe care anticii ar fi încrustat un labirint. Gîndurile i se pierdeau în acest labirint, căci îl lăsase să intre acolo fără firul Ariadnei.

Simţea o atracţie pentru omul de lîngă ea, pe care încercase să şi-o reprime şi chiar acela o îndemnase, prie^ teneşte, să lase lucrurile aşa, să nu le dea proporţii. Ce poate fi mai frumos decît o prietenie, care nu degene^ rează într-o dragoste curată ? Pentru că atunci cînd iu^ beşti, suferi, stai lîngă telefon şi tremuri pentru fie^ care semnal,

fiecare greşeală, fiecare deget băgat unde nu trebuie, formînd 5 în loc de 8, ce, parcă-i greu?!

Işi bătuse capul multă vreme să afle cauza răcirii aparente a scoarţei pămîntului, în primul rînd, pentru a ajunge aşa, din aproape în aproape, din ţară în ţară, la cauzele răcirii lui faţă de ea. Ştia că dînsa nu poate fi de vină, întrucit avea toate calităţile şi chiar el îi spusese o dată textual : „ai toate calităţile şi orice s-ar întîmpla, vina trebuie căutată aiurea".

Dar unde ? Că lumea e mare. Ursul era şi plimbă- reţ, iar cind stătea pe loc era pur şi simplu năpădit de corespondenţă, şi ea ştia să citească dragostea printre rînduri şi pe sub timbre. E drept că şi ei i se făcea curte - o curte turbată - pentru că dacă îi plăcuse lui Ursu, era normal ca toţi cei care au doi ochi de văzut s-o vadă, să-nchidă ochii, să-i deschidă, s-o mai vadă o dată şi să le placă. Avea nişte farmece de bună întoc^ mire şi aşezare, cum s-ar spune în limbaj cronicăresc, totul era la locul lui şi pus la punct, ştia să fie graţioasă, suavă, dulce, cultă (a se sublinia cuvîntul cultă). Avea capul limpede şi piciorul zvelt. •

- Dar ce-ai în cap tot n-ai zis, se gîndi ea, intercep^ tînd gîndurile Ursului, căci avea şi acest dar de a fi pe unde scurte, cînd acestea pluteau în aer, la distanţă de 3-4 metri.

- Ce-o fi în capul ei, se frămîntă Ursul, învăluind-o cu o privire tandră, în care el strecură şi un pic de la^ ser, de-ăla care detectează gîndul ascuns al omului, în cotlonul cel mai ferit.

O simţise cînd aproape, cînd departe, în timpul acesta, şi nu-şi dădea seama bine dacă atunci ctnd el o simţea aproape ea îl simţea departe şi invers. Dacă există o potrivire ele caracter şi în relaţiile acestea de despăr- ţire.

Şi în căpşorul ei cu bucle mdi era ceva, şi mai pre^ ţios : acea intuiţie că el poate s-o înşele oricît, s-o uite de la mînă pînă la gură, pentru că aşa era el, dintr-o bu^ cată de fier, care se căleşte şi în focul unor ochi sin^ ceri şi în focul unor ochi nesinceri, aceştia din urmă fi^ ind verzi. Căci *aia* trebuia să aibă ochii verzi.

Cap. XXIX : E V ARA şI LUMEA NU PREA SCRIE

Motto:

„Nu există *+<lucrul în sine» în* afară *de mine."*

Fichte

- In fond, mie-mi trebuie foarte puţin ca să fiu fericită, atît cit poate fi fericit un om, fericită o femeie, zise Vulpea, femeieşte, după ce deduse, din mişcările oarecum mai ordonate ale partenerului de coşmaruri, că Ursul se trezise din visul secolului. Acum, care secol ? XIII, XIV?

Incepu să-i facă o lungă analiză stilistică a compor^ tamentului. De la primele bănuieli, cum putuse aluneca el într-o asemenea asociaţie de idei, e drept că născută inconştient, dar şi inconştientul acesta are legile lui care, analizate conştient şi conştiincios, vreau să spun cu c!on^ ştiinţa împăcată, îşi pot dezvălui mobilele reale ale irea^ lităţii sinelui. În fiecare ins este un sine (cîteodată si^ nele se confundă cu sine qua non, dar mulţi ne arată că se poate şi fără şi *50%* din numărul acestora este recrutat dintre cei care nu ştiu latineşte) şi un contrasine şi dţn ciocnirea acestor particule de materie (imposibil ca măcar contrasinele să nu fie material) reiese personalitatea in^ dividului. Creşte ca nufărul prin apă, străbătînd toate straturile, de la cele mai pieloase, ceţoase, miloase, pînă la cele străvezii, limpezi, diafane - pînă la lumina soa^ relui.

Deci, de ce fugea Ursul de Inchiziţie? Problema pu^ tea fi analizată în două fel uri.

I. De ce să nu fugă, din moment ce avea momente cînd se credea pe vremea ei şi se afla în legitimă apărare, preluînd de la prietenul său Iepurîlă fuga ca metodă mu^ zicală, interpretată la orgă şi patru picioare. Şi tot la I, îşi inventase o suprarealitate, mai precis, o luase din suprarealitate, suprarealităţile sint, de cele mai multe ori, anterealităţi. - Se

încheie paranteza. - Care pa^ ranteză? - şi se ţinea cu dinţii de ea, avînd momente cînd, la serviciu, pe scaun, instalat birocratic şi în de^ plinătatea exercitării funcţiei sale, se pomenea vizitat de frici, temeri, îndoieli, neîncredere în ziua de azi, neîn^ credere în ziua de mîine, poimîine şi răspoimîine şi în vecii vecilor amin, mergînd pînă acolo, incit îşi nega propria realitate. „Eu nu sînt, domnule, eu nu exli.st, sint o invenţie a statului, făcut ca să mă exploateze, că e vorba de mine, invenţia. Invenţia lor diabolică, da, dia^ bolică, pentru că ce fac eu de dimineaţă de la şase şi, 3 X 8 = 24, pînă la 6, trei schimburi, decît să le execut, conştient şi inconştient, de voie şi de nevoie, tirîş-gră- biş, cu mai mult enuziasm, cu mai puţin entuziasm, plin de mîndrie ori scîrbit la culme, toate comenzile clienţilor mei, trimişi să stoarcă, să mă întoarcă pe dos, să mă vlă- guiască, să mă bată la cap şi, foarte rar, dar rar de tot, pe umăr : Bravo, ai lucrat bine, ai depus eforturi supra^ omeneşti, na şi tu, acolo, o primă.

Primă nu mai luase din 1635 de lei, socotea primele ca pe ani, o cifră reprezentînd un fel de element istoric. Deci din 1635, dacă scădem impozitul, 1512 în mină, din^ tre care abonamentele, cotizaţiile, datoriile mărunte etc. făceau să scadă şi mai mult cifra, aşa incit aproape nici nu mai amintea data - şi bine făcea.

Ce voiam să spun ?

Deci existau Ş:i bătăi pe umăr fără prime şi, cu tim^ pul, Ursu căpătase un tic, cum îl bătea cineva pe umăr fără primă, r'idica şi el din umeri : nu pot, nu ştiu, n-am v-:.'lzut, nu e de competenţa mea.

Poate de la aceste nemulţumiri de ordin profesional să se fi născut această manie a persecuţiei societăţii în creierul lui, avind impresia că orice ins care intră în birou e un killer, care-l împuşcă mereu cu gloanţe oarbe. ln limbaj birocratic, vine să-l bată la cap. Prin urmare, o alunecare a eului în. subsolul voinţei (Vulpea ci- tise citeva cărţi mai specioase şi încerca să le aplice pe ce-i era mai drag).

II. Faptul că realitatea din jurul lui era extrem de armonioasă, plină de mulţumiri sufleteşti, mergind de la automulţumirea de sine, pină la mulţumirea generală, un fel de beatitudine edenică, unde oamenii numai că n-au aripi, păşesc parcă zboară şi problemele se rezolvă înainte de a se ivi ... zorile, aşa că te trezeşti cu proble^ mele rezolvate şi

ziua mai mult arzi gazul, decit să te frăminţi, să te dai cu capul de pereţi - deci faptul că trăia într-o asemenea perfecţiune îl făcuse, poate, în goana lui după oarecare contrast şi noutate, s-o ia razna, astenizîndu-se de prea mult bine. Se zice că în rai, unde curge peste tot lapte şi miere, existind bărci speciale pentru una şi pentru alta, dorinţa tuturor e să mănince cotoare de varză, care se vinde în butoaie de peşte sărat, dar sint foarte gTeu de procurat pentru că, intre rîurile de lapte şi miere, curge aşa-numitul Riu al Sîmbetei, apa Simbetei, şi tot ce e acru, piperat, sărat, mă rog, tot ce-ar mai putea da un condiment raiului, se duce pe apa Simbetei, în iad.

Deci un fel de dorinţă de autoflagelare, cum simţeau în antichitate femeile depravate, mai bine zis nu simţeau nici o plăcere, dacă nu se biciuiau, înainte sau după, nu conta, în văzul lumii. Cu rotiţele care se mişcau atît ele lin, angrenînd o societate făcută să stai în ea numai cu zimbetul pe buze, faptul că cea mai mare satisfacţie a ta era să-l vezi mulţumit şi satisfăcut pe aproapele tău. clasa ta, dacă erai elev, întreprinderea ta, dacă erai în^ treprinzător, în afară de satisfacţiile sexuale, care încă mai erau la purtător, ca să zicem aşa, rămînind pe seama societăţii doar reflexul acestor mici fericiri personale, cuantumul acela de voie bună şi roşeaţă în obraz, echi^ libru realizat din buna funcţionare a tuturor glandelor cu secreţie internă, totul avea logică, mai ales logică formală şi, de aici, începutul frazei noastre. Deci un fel de dorinţă de autoflagelare.

Acestea erau două puncte la care Vulpea se oprise, analizîndu-1 pe Urs, în apucătura lui de a avea un mic coşmar. Una din două : ori ceva nu era în regulă cu el, ori ceva nu e în regulă cu mine.

- Ce-ai spus, zise Ursul, ridicindu-se de pe scaun, şi uitîndu-se la o sticluţă de parfum, de formă hexago^ nală. - După o anumită activitate, nu mai aud cu ure^ chea stîngă.

- Exact cu stînga, că te-am prins de cîteva ori, cum nu erai atent la mine cu stînga.

- Nu-i nimic, nu era ceva prea important, ţi-am făcut un fel de critică empirică.

Şi la ce concluzii ai ajuns ?

- Bune. Dar despre asta, pe larg, data viitoare.

Cap. XXX: SE PREGĂTEŞTE FURTUNA!

Motto:

„Cocoşul *sint eu."*

- Imi ţiuie urechea, zău, ca-n avion. Nu, tu o să mă laşi surdă de urechea stingă, e clar ca vaca lui Ese^ nin (asta e din facultate) !

Urmă un moment de tăcere, atit de penibilă, incit atît Ursul cit şi Vulpea îşi auziră sîngele urcind în obraji şi se auziră roşindu-se, din cauza tăcerii penibile, dar atit de pen.ibile, cum numai rar poate fi tăcerea intre doi oameni, care altfel comunică încontinuu. Cum comuni^ caseră pînă mai adineaori, se analizaseră, se zbengui^ seră, se fandosiseră, vorbind prin semne (cuvintul trădează, de cele mai multe ori, semnul, nu, nu spunem care semn) şi acum stăteau pe scaun, mai precis ea pe scaun, el lungit în pat, şi aşteptau să treacă momentul.

- Cum trec momentele vieţii noastre! exclamă el, căutînd cu ochii, prin încăpere, un termometru, pentru a putea da vina moleşelii "care-l cuprinsese ca prin far^ mec" (întotdeauna el o bănuise pe Vulpe că umblă cu farmece feminine, dar niciodată nu-i demonstrase ca astăzi) pe căldura torenţială de afară. Căci razele soare^ lui cădeau ca o ploaie torenţială şi erai ud pină la piele, întocmai ca pe vremea aceea (a ploii).

Sa tot fie 40 de grade, nu ?

Aşi! 35 !

Ce mai faci?

Să-ţi spun bancul acela cu belgienii la recrutare ?

E prea cald pentru a ride de poantă.

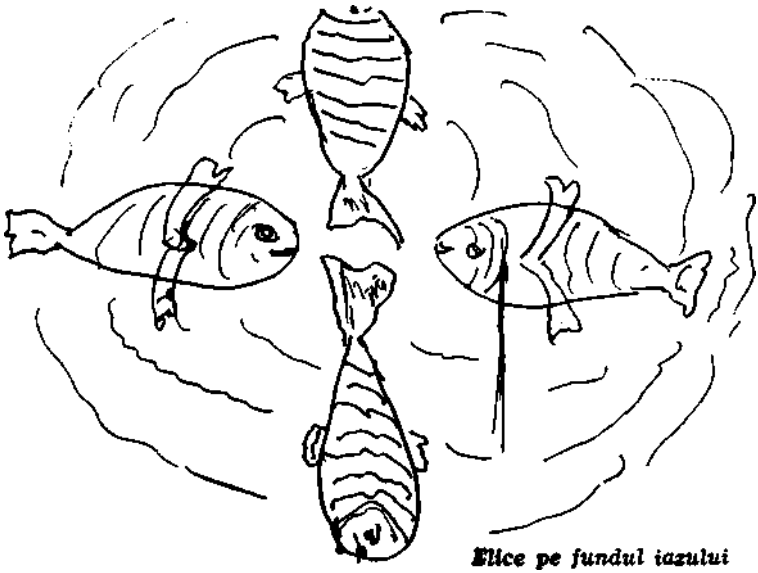

Elice pe fundul iazului

O adiere venise să umfle perdeaua şi mişcarea de ju^ pon a perdelei avu darul şi aerul să-l învioreze pe Urs, care s_ări ·drept în sus, zicînd : „Evrika ! Am găsit ! " Se aplecă şi culese de pe jos o scrisoare de dragoste către o oarecare „draga mea", „întreaga mea" şi care începea astfel :

„Mi-e aproape imposibil să stau la hotelul cu pricina, din cauza grupului de rugbişti surdo-muţi, care se tre^ zesc la ora 5 dimineaţa şi încep să bată cu picioarele în uşi, ca să-i trezească şi pe ceilalţi, mai tari de urechi, dacă se poate închipui una ca asta. Probabil că percep ei nişte ultrasunete şi emit, pe cale bucală, nişte in^ fraroşii, iar eu care dorm cu bulă de vată în urechi, sînt primul care sar în sus. In prima zi am crezut, zău, că a venit cutremurul".

- Cine ţi-a scris? sări Ursul în sus pentru a doua oară - citind se tot lăsase în jos, de nervi, gîndind că în caz că-l apucă, de gelozie, vreun atac de inimă, să-l găsească gata întins şi să scape ca prin urechile acului. Dar nu se putu abţine şi san ca împins de-un resort şi, fîlfîindu-i scrisoarea prin faţa nasului, striga ca un dis^ perat : „Te-am prins,

te-am aprins, te-am cuprins". Ge^ loşii, e ştiut de la Othello, îşi cam pierd raţiunea şi vor^ besc automat.

- Stai, liniştește-te, zise Vulpea, vezi să nu cocolo^ şeşti timbrul. Dă s-o văd şi eu. Şi, cercetînd-o cu atenţie :

- Cine ţi-a scris-o, e a ta, de . unde o ai, bestie jupuită?!

- Să-mi fi căzut mie din buzunar? se miră Ursul, care purta prin buzunare tot felul de scrisori de dragoste, copiate la Biblioteca Academiei, de la amanţi celebri către amante celebre şi invers, în căutarea unui stil de dragoste mai elevat, demn de epoca noastră („Elevat" să vie de la „elevă" ? Acest gînd n-avu timpul de a-l duce pînă la capăt; oricum era pe o pistă greşită).

Intr-adevăr, scrisoarea îi aparţinea şi fu rîndul ei să facă un tur de orizont în viaţa sentimentală a parte^ terului, spunînd că se împiedică la fiecare pas de cite

Animale necunoscute şi *animalE'* dispărute *din acest somon*

una, de cîte două, de cite o grămadă, de cite nouă şi cerindu-i să-i explice, pe rînd, cine e fiecare şi ce re^ prezintă.

- \Vho's who, who's who ? zicea ea şi cum ai apu^ cat-o pe calea asta ? Îi făcu un scurt istoric al oameni^ lor mari care, depravîndu-se, au ajuns să înşele aspira^ ţiile şi aşteptările tuturor, rostogolindu-se de pe culmea măririi,

în porcăria cea mai josnică şi lipsită de glorie. Cezar, din cauza Mesalinei, Octavian, din cauza lui Au^ gust, Roma, din cauza Capitoliului, Capitoliul, din cauza gîştelor, iată numai cîteva spicuiri, decăderi, ilustre, din cauza gîştelor ! spuse ea în culmea miniei, care o făcea să calce cu bună ştiinţă, în picioare, datele cronologice, menţinînd ceea ce era, de fapt, esenţial, ideea că orice pasăre pe limba ei piere.

- Da, orice pasăre pe limba ei piere, dar cauza piei^ rii nu sinteţi oare voi, femeile, care aţi ajuns pînă acolo încît aţi umplut de fărădelegi pînă şi biblia ?

Se repezi la o biblie şi, frunzărind-o (văzu că *e* un Larousse, dar ce mai conta), rostea nume ca acestea : Sa^ lomeea, Sarah, Magdalena, nevasta lui Putifar, regina din Saba şi, mai presus de toate, Eva, da, Eva, ea în persoană!

- la te uită ce scrie aici, zise el, citind un pasaj : „Lire : instrument de musique a cordes. Fig. genie poe^ tique". Ce naiba, ăştia s-au băgat pînă şi în biblie, s-o schimbe ? „Saisir : prendre fortement. Saisir quelqu'un au collet. Prendre quelque chose pour s'en servir : saisir son epee. Se rendre maître : saisir le pouvior. S'empare!· d'une chose par autorite de justice, pour la faire vendre a son profit, ou pour la faire disparaitre : saisir un mobilier". Dă-i în mă-sa, c-au făcut din toate Larousse ! Dă-i naibii de franţuji !

Momentul penibil se consumase, termometrul, găsit în sfîrşit pe perete, arăta 35°la umbră, iar presiunea atmosferică era de aşteptat : 15 atmosfere, o atmosferă imposibilă. De aici furtuna care trecuse pe lingă cei doi eroi, atingîndu-i la coarda sensibilă a lirei.

Cap. XXXI MĂCAR UN PIC

Motto:

„Pentru soaţa lui, Orfeu ln Infern s-a coborît; Pentru soaţa-i nu putea să coboare- altundeva.

Cică-a *coborît cintînd, Sigur*

sînt c-a *fosta* aşa ; Văduv *cit s-a preumblat, De* plăcere *a cintat.*

Fericit bărbatul care *Slobod* a rămas *O* dată ;
Iar şi *iar* să-ţi *pierzi nevasta* - *Fericire* nesperată".

Francisco de Quevedo, ~Înfăţişarea lui Orfeu drept întru^ chiparea soţilor fericiţi"

Cln româneşte de fon Acsan)

După ce îi aranjă gulerul, care nu se lăsa cu una cu două întors, plecară să verifice psihoza populaţiei, pentru întocmirea graficului de la ora 11,25. Circulau tot felul de zvonuri în legătură cu un nou val de căldură, care trebuia să se abată dinspre dunele de nisip, ca şi cum pustiul inclus în aceste dune şi-ar fi cheltuit cota de căldură şi acum atrăgeau o cantitate mai mare de soare decît era necesară vieţuitoarelor. Problema mutării a2es^ tor dune (erau două prăpădite de grămezi de nisip) se pusese de mai multă vreme, dar în şedinţa primăriei din orăşelul acela de pe marginea Rîului Sec, birocraţia răbufnise cu atîta violenţă, incit pentru aceasta ar fi trebuit semnate atitea jumătăţi de hîrtii (că era penurie), incit cerneala consumată ar fi fost de ajuns să schimbe nu^ mele rîului din Sec în Plin şi să-i schimbe chiar şi cursul.

Nu se acceptase nici ideea concretă, formulată de Bursuc, de a exporta cele două dune în condiţii reci^ proc avantajoase, într-o ţară unde nisipul îl numărai pe degete şi care era dispusă să plătească gras. Obiecţia preşedintelui de sindicat, care se tot ţinea şi el după primar, asistînd la toate discuţiile de specialitate, alături de contabila şefă, chiar dacă ar fi fost vorba să participe la o operaţie de transplant de

splină, era că nu găseşte pe hartă ţara respectivă. Iepurele sărise atunci şi nu^ mai că nu-i băgase în ochi harta aceea pe hîrtie cauciu^ cată, pe care erau trecute toate ţinuturile lumii, spunîn^ du-i: „Dar asta ce e? - Dar asta ce e ?!"

Pe scurt, dunele rămăseseră la locul lor şi acum, după ce absorbiseră apa din Rîul Sec, chemau, prin simpla lor prezenţă, un nou val de căldură.

Toţi erau transpiraţi, cu cămăşile ude-n spinare, nu^ mai Vulpea umbla într-un capod lejer, în casă, pretin^ zînd că ea îşi creează singură condiţii optime de trai. Fie la cald, fie la rece.

Acum, în campania aceasta contra psihozei, ea era cea mai lucidă şi vedea lucrurile just, din toate unghiu^ rile.

Se găsise un nou mort, ziua în amiaza mare, într-un sac cu morcovi ? Da, se găsise, şi în nişte condiţii cu to^ tul ciudate. O femeie venise la tirg cu doi saci cu mor^ covi, a deşertat unul, lumea s-a strîns la coadă şi cînd îl deşartă şi pe celălalt, curg cîţiva morcovi, apoi bucăţi de carne, o mină, un picior. Groază. Femeia a leşinat pe loc„. în sfîrşit, scena a fost văzută, psihoza se crease. Cine era mortul? In orice caz, nu era fata pe care o batjocorise (tu ştii ce frumoasă era ?) un grup de huli^ gani, după care prietenul ei îi spusese : „Lasă că te duc acasă eu, cu taxiul". O dusese la el şi, pradă unei crize de demenţă, o tăiase în bucăţele, distribuind-o apoi prin oraş, la distanţe foarte mari, în aşa fel incit atunci cînd a început să fie găsită, au trebuit organele să bată tot oraşul ca să-i adune organele.

Dar ce legătură au toate aceste întîmplări misterioase cu valul de căldură? Valul de căldură era tot o născocire a unor minţi înfierbîntate, în goană după senzaţii tari, cu scopul de a defăima realităţile şi de a compro^ mite dunele. (Aşa se exprimase contabila şefă). Tot o născocire, ca şi crimele oribile de mai sus, pentru că cine se mai poate gîndi astăzi, la noi, la astfel de ştiri senzaţionale, culese parcă dintr-un ziar de bulevard ?

Mai plauzibilă părea asasinarea şoferului de taxi, oprit de doi fraţi, pe o stradă mai întunecoasă, ca să-i ia şi pe ei. „Liber ? - Liber." Unul se urcase lingă şo- fer şi altul în spate. La un moment dat, cei din spate l-a înhăţat pe şofer de cap şi cel de lingă el a scos un cuţit mare de tăiat porci şi i-a tăiat beregata.

Deşi fusese îngropat cu cortegii de şoferi, în acea zi toate taxiurile mergînd cu farurile aprinse, încă mai existau şi aic:i dubii că ar putea fi adevărat - adică ar putea să nu fie adevărat ~ cum nu era adevărată nici povestea cu stupefiantele.

Era imposibil ca acel cîntăreţ de muzică uşoară, ca^ re-şi schimbase oraşul, din motive de documentare, pen^ tru doi ani, să fi fost reţinut în toată această perioadă ca traficant de came, în care se aflau stupefiante.

Sigur, nouă ne merge mintea ceva de spaimă, sau mai bine zis pe cine lasă mina să strice o fleică, băgînd în ea prafuri de heroină, în loc de piper ? Din ce, din ne ce, psihoza se crease şi plutea deasupra orăşelului de pe malul Rîului Sec, întocmai ca o ceaţă care se lasă greu, dacă ne e permis să forţăm puţin imaginea. Dar atmosfera era grea, ceaţa nu putea fi nici ea mai uşoară, după cum nu era uşoară nici sarcina comisiei.

Vulpea luă o mină de nisip şi, mai privind o dată cele două dune, vîrî nisipul, cu mare grijă, în două epru^ bete, pentru a-l analiza la laborator, în vederea elucidării presupusului zvon *cu* valul respectiv.

Nici nu se îndepărtă bine comisia, că şi sosiră în locul respectiv două camioane care, încărcînd nisipul, schimbară dunele între ele.

- In orice caz, măsurile sint luate, zise contabila şefă, îndrăznind să acţioneze fără a mai aştepta rezul^ tatul analizei, ba rugind un subaltern să întocmească un raport împotriva comisiei, care ar fi sustras o mină de nisip din nisipul public. Cuvîntul contabililor era tot mai greu şi, veghind cu ochii în patru, ei se credeau singurii păzitori ai legilor.

Psihoza se îndepărtase ca prin farmec, prin simpla sd:limbare între ele a dunelor. Presupusul val de căldură se dovedi, în curind, a fi simplu zvon, cind nişte ploi torenţiale începură să răpăie şi să umfle Rîul Sec şi toată valea, şi alte văi, şi cit vedeai cu ochii, numai apă şi cadavre de vite. Şi era un frig.„

Cap. XXXII: E FRIG şIE ELECTRICITATE

Motto:

„Cîţiva inşi băteau *un cîine. Pitagora* se-ntîmplă să treacă *pe acolo. Zice : „Opri^* ţi-vă, *nu-l mai* bateţi *... este sufletul unui prieten pe care-l recunosc* după *voce."*

(lntimplare antică)

Fără-Cap şi Fără-Coadă, sper că n-aţi uitat de el, deşi între timp iepuraşul nu mai e acelaşi, s-a moderni^ zat (fug şi eu în pas cu vremea, zice), începînd chiar cu numele : F.C.F.C. sau, prescurtat, F^2C^2- alergase ca un bezmetic toată ziua după nişte hirtii. Era vînt şi vintul purta nişte hirtii peste cimp şi treaba lui era în acea miercuri să vadă ce mai scrie. Voia să afle, în pri^ mul rînd, în ce an se află, în ce lună, în ce zi, dar cioz^ vîrta pe care reuşi, în sfîrşit, s-o înhaţe, nu-i indica de^ *cit* luna - februarie. Asta se vedea şi după arături : muncile agricole nu erau în toi. Se lucra acasă, în gos^ podării, la recondiţionarea oilor bătrîne reformate, după cum citi tot pe acea fiţuică mototolită care informa în legătură cu februarie.

Venea de la nişte săpături. Ca să-şi facă stratul, săpase într-o vie şi dăduse de o moartă (Nu iubea jocu^ rile de cuvinte, dar asta era realitatea : moartă din se^ colul al III-lea î.e.n.). Era vorba de un schelet de femeie agatirşe, despre care se zice că ei, agatirşii, îşi cintau legile. Ca să le memoreze, le făceau cintece şi parcă şi vedea cete-cete de inşi agatîrşi săpind la acea vie şi cintînd cît ii ţinea gura : Să nu furi, tra-la-la-la, Să nu ucizi, bis, Din păduri, tra-la-la-la, Să stirpeşti cele omizi !" Metoda era bună, ceea ce denotă un cult pen- tru problemele c1v1ce, ureche muzicală şi poate cam scurtă ţinere de minte.

Cu scheletul în spinare, străbătuse jumătate din oraş, de la un laborator la altul, pentru diverse analize. Îi făcuse Wassermann, viteza de sedimentare, analiza uri^ nei, proba de broscoi, să vadă dacă nu e însărcinată şi încă vreo două-trei analize, care-i dădură multă bătaie de cap, întrucit ştiţi cum e la policlinici. Te duci, baţi la uşă, eşti primit la coadă, aştepţi, intri, spun c-a gre^ şit cabinetul ş.a.m.d. Insă ţimtse mult la această identi^ ficare, dintr-un spirit de echitate.

Tuşea. Avusese o gripă, care-l dăduse peste cap de cel puţin 4-5 ori, şi la vale, ceea ce era aproape nor^ mal, dar şi la deal, pe costişe şi rămăsese cu spinarea rece şi cu o stare subfebrilă. Acea<;tă stare nu era sta^ rea lui, nu-şi găsea locul, dorea să-şi vadă prietenii şi să le comunice descoperirea, dar Ursul dispăruse fără urmă şi în locul lui apăruse un om cu acelaşi nume. Şi el îşi schimbase numele, F^2C^2, dar rămăsese, în esenţă, acelaşi.

La cenaclul cui să mai meargă ? Să asculte cum picură apa din stalactite pe stalagmite sau invers, niciodată nu ştia care ce sînt, în acea peşteră fantastică a gîndirii abstracte, *unde* se ţineau întîlnirile literare.

E drept, cunoscuse mult viaţa în ultima vreme. Nu atît alergînd, cit stînd, căci fusese obligat la un moment dat să stea într-o cuşcă, la „iepurii simulanţi", alături de alte animale, tot simulante.

Il prinseseră că ar fi fost scriind scrisori anonime către un director de intrep1indere, mai precis către di^ rectorul Grădinii zoologice, în care, pe două pagini, îi dădea sfaturi cum ar trebui să dreseze dobitoacele, iar pe alte două pagini îl insulta de la băgarea în direct, pînă la „să mă pupe" ş.a.m.d., deci patru pagini com^ pacte, pe care le scria în WC, cu o pătură în geam i;;i le expedia pe fiecare din alt oraş, directorului acela şi, spre mirarea lui, după doi ani fusese prins.

Cum ? După scris, susţineau ei, dar el nu ştia să scrie. II băgară la simulanţi, ca să vadă care pe care. Care simulează, ei că spun că ştiu să scrie, ori el că susţine că nu ştie să scrie.

Îi plăcuse documentarea acolo. Stătea lingă Cristos, care cerea mereu oţet şi fiere, vocifera că de ce nu e oţet şi fiere şi-şi tot bătea un cui în palmă.

Lingă Cristos se afla Isus, care nu-l recunoştea pe primul şi făcea minuni. Îi ghicise paznicului trecutul şi-i spunea

cu o oră înainte cam ce va face acesta, drept care paznicul de la o vreme nu mai făcea nimic de capul lui, se ducea şi-l întreba. Mult stăruise F²C² (aici îşi schim^ base numele, oa să nu fie recunoscut) pe lingă Isus, să-i spună ăluia să-i dea drumul în următoarele 24 de ore, pînă la urmă îl convinsese şi aşa fugise de acolo, pe bază de minune.

Nici el nu ştia sigur ce era adevărat şi ce nu era ade^ vărat în toată povestea, vremurile prea erau învălmăşite, ~i el nu-şi amintea să aibă ceva personal cu Grădina zoologică, întrucit animalele ajunse acolo cresc oarecum în rang, nu au grad mai mare dar au funcţie, reprezintă, ca să zicem aşa, esenţa speciei : esenţă de măgar, esenţă de leu din Sahara, esenţă de tigru din Bengal. Şi pe Jîngă că le e asigurat traiul, le e asigurată şi liniştea sufletească, li se aduc filme, li se prezintă tot felul de colective de vizitatori.

Trecuse pe acolo, e drept, o dată, ca să-l caute pe Urs, să vadă dacă nu cumva l-au luat şi l-au făcut esenţă. Nu se putuse apropia prea mult, că n-avea mărunt şi asta îl cam înfuriase.

Dar unde se afla Ursul? F²C² lăsă în plata Domnului „Albina şi acul său", ăsta e titlul revistei pe care o bătea vintul, se consolă că sîntem în ff'bruarie şi că aga^ tîrşii au trăit. Şi-au fost trăit.

Cap. XXXIII HAI **LA ÎNFIAT**

Motto:

„(. ..) Luca Moşneagu, *harabagiul nostru,* dă *bici cailor, zicind nevestei sale care închidea poarta* după *noi :* „Olimbiadii, *ie seama bine de borta ceea !"* Căci nişLe *porci,* spărgind *gardul într-un loc, se* înnădise *în* grădina *lui la* păpuşoi."

Ion Creangă

- Ursul ce făcea?

- Ursul, de mult de tot, l-am lăsat cu Vulpea. .. Parcă topica nu este prea bună, mai bine spus : „Pe Urs l-am lăsat de mult de tot, cu Vulpea" sau „De mult de tot, l-am lăsat cu Vulpea pe Urs". Aici :1U-mi place „ Vul^ pea pe Urs". „Cam de mult l-am lăsat noi" ..... nu, „Cam de mult i-am lăsat noi pe Urs şi pe Vulpe ... ", acum fiecare are ceva pe el. Grele probleme mai ridică şi sti^ listica, mai ales prin luna a V-a (prin ce ?).

- Prin luna a V-a. Aha !

... cind tot oraşul se umple de funigei, care cad mo^ horîţi în zile mohorite şi veseli în zile voioase, ca o zăpadă de mina a doua.

Ursul suflă cîţiva funigei, care se aşezaseră pe fra^ zele cele mai frumoase ale cursului, funigeii se întoarseră, se vede că erau obsedaţi de Urs şi de curs, îi suflă din nou, iar se întoarseră ... şi aşa treceau zilele unele după altele, de cînd apăruse Bursucul totul luase o întorsătură ciudată şi nu mai putea de ciudă.

Il cunoscuse de mult, cînd stăteau în gazdă la ace^ eaşi babă, pe strada Puţul cu ţurţur şi îşi amintea că baba îi făcea tot felul de şicane, el fiind mai vioi (Bur- sucul) şi el fiind mai domol (Ursul). Acum prietenul, pe care nu-l văzuse multă

vreme, îi spusese la o bere că s-ar ti cunoscut mult mai de mult şi că ar fi fost ve^ cini de vizuină. Şi pe o foaie de hîrtie îi desenase locul, aşa cum îl visase ori îl văzuse el cu ochii minţii care - ca prin minune - coincidea cu cabana, loc de muncă şi de transformare prin muncă, actuală (transformare) a Ursului.

In ultima vreme fusese atît de ocupat, incit nici nu mai ştia unde-i e capul, darămite restul.

Era nervos. Nevastă-sa se certase cu Vulpea, secre^ tara lui personală, care-i făcuse şi un copil, cit timp îl trimisese pe el după gumă, la oraş, şi panglică de ma^ şină de scris, ea îi turnase un copil, nevastă-sa nu voise să-l recunoască, sub pretext că nu putea fi al lui, „cu^ noaşte ea tiparul", ieşise un balamuc în lege, se sesiza^ seră grangurii, coţofenele, şi pînă şi pitulicele şi toate ii aminteau, pe limba lor, de cum deschideau ciocul, de prima lui dragoste, care nu fusese nici Vulpea, nici nevasta„. asta aşa, ca răzbunare, şi ce-i acum în sufle^ tul lui... Ce, ce, ce ? parcă întrebau, pe rămurelele din faţa ferestrei, două pitulici, ieşite adineaori din găoace, prin urmare nefiind încă la curent cu bîrfa şi dornice să se pună. la punct.

Mai duceţi-vă dracului de caţe, spuse Ursul, întor^ cîndu-se cu spatele la pitulici şi îndreptîncl emanaţia so^ nor㠄 către camera vecină unde, prin uşa închisă, bănuia că - deşi invizibile - şi Vulpea şi Viţica erau acolo, una calcă, alta gîndeşte, nu, găteşte, şi că el trebuie să ia cit mai repede o hotărîre în ceea ce priveşte căminul conjugal. A cita conjugare o fi căminul conjugal?

In mod paradoxal, astăzi era năpădit de probleme de stil, de gramatică şi ortografie - asta ca un ultim colac de salvare, pe care i-l întindea natura, ca să-i sustragă atenţia de la Ana şi Caiafa.

Apăru copilul, cu părul vîlvoi şi cu ochii albaştri şi nevinovaţi (ce avem noi cu ochii copilului ? Părinţii stri^ că) şi spuse : „Tată" în limba sanscrită, ultima achiziţie de la un pui de ţigan, cu care se jucase în curte, într-o albie de porci.

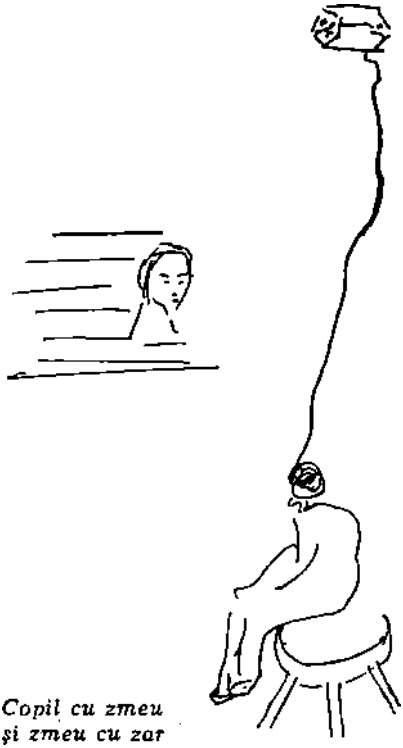

Copil cu zmeu
şi zmeu cu zar

- Du-te la mă-ta să se spele, zise Ursul, neridicînd privirea de pe funigei, care se întorseseră pentru a nu ştiu cita oară pe curs (citea un curs de Muma Pădurii) şi continuă, în gînd, „cu tine pe cap", întregind apoi gîn^ dul, pentru a fi mai clar, „cu tine pe cap, că totodată te şi spală".

Pe copil îl îndrăgiseră amindouă şi parcă soţia legi^ timă îl iubea mai mult, ca mai nevinovată şi ca străină. Ea îi făcea toate mofturile, îi cumpăra halviţă, îi desco^ perea cuiburi de cioară prin pomi, îl învăţa să fie bun şi să facă fapte frumoase. Tot ea fu cea care îl băgă în baie şi la ţipetele lui de „mother", tot în sanscrită, îl săpuni şi, după c.e îi arse dteva palme, dar încet şi p'.asate în locurile indicate de manualul "Educaţia copiilor fără dureri", îl făcu lună şi-l pupă pe frunte.

Sosi şi Vulpea să şi-l ia.

- Acum nu, protestă Viţica (Ica), după ce ţi l-am *scos* din mizerie.

- Bine, binee, făcu Vulpea, lasă că fac eu altul.

Era o grosolănie (fără dialog, căci la asta nu se mai putea răspunde nimic) şi Ica înghiţi în sec, meditînd că în secolul XX, te poţi aştepta la orice, în viteză.

ln momentul următor Ica nu ştiu cum alunecă pe duşumea, că atît Ursu, cît şi Vulpea se gîndiră : „ Vai, şi-a spart capul! Unde nu dă dumnezeu!". Dar ce să vezi ? Dindu-se peste cap, fără să şi-l spargă, Ica se transformă din viţică, aşa cum o ştiau ei, sau cel puţin aşa pretindeau c-o văd - doza lor de subiectivitate nu ne interesează - într-o doamnă absolut normală şi re^ zonabilă ca înfăţişare : doamna Ica, soţia lui Ursu, o femeie tare cumsecade şi chiar drăguţă, cum trebui să recunoască cu glas tare Vulpea, cu invidie în glas, în^ trucît o găsea acum ceva mai proaspătă la înfăţişare decît arăta chiar ea personal. (E bine să te mai odihneşti din cînd în cînd într-un animal, că uite cum te conservă).

- Dragă, făcu foa, dulce, ca şi cum nimic nu s-ar li întîmplat, - ce-o fi cu ieslea asta aici ?

Ursu nu vru s-o jignească, spunindu-i adevărul că rumegătoarele mănincă din iesle chiar şi în Statele Unite.

Se frecă la ochi, o rugă pe secretară să-l frece şi ea la ochi, aceasta ceru permisiunea doamnei, care încu^ viinţă.

- Eu mă duc să înfiez copilul, zise. Şi Ursu, frecat la ochi, văzu ieşind din birou o femeie adorabilă - ne^ vastă-sa. Ptiu ! Să n-o deochi, că asta se deoache re^ pede ! Şi ghici în fracţiunea de secundă următoare, în profilul decorativ dulce şi plăcut, fără a fi prea livresc, un suflet corespunzător. Impreună cu Vulpea, care-i ceru politicos, dar ferm, să nu-i mai zică aşa, ci sobru : du^ duia Anişoara Iordăchescu, dădură ieslea afară şi-o tă- iară şi din inventar, ca pe un material consumabil. O rugă să-i dea volumul de versuri ,,'f'oiuri şi ventuze", care apăruse dintr-un gol de producţie, săptămina tre^ cută, fără autor, acesta fiind plecat în concediu, urmînd ca la întoarcere, în caz că ţine sa-şi recunoască versu^ rile, să treacă pe la fiecare cumpărător şi să-şi semneze cartea. Vulpea i-l aduse a doua zi din oraş, chicotind, dumnezeu ştie de ce. Şi uitîndu-se la titlu, Ursu căzu pe gînduri. „Mda ! Ţoiuri şi ventuze" ! Hm! Aşadar, „ Ţoi uri şi

ventuze".„ Frunzări cartea. Versurile acelea îi spuneau ceva, dar nu ştia bine ce. Ca şi viaţa lui - şi a altora - pe care se străduise s-o înţeleagă acolo, la cabana aceea „Ocolul silvic" („Ocolul silvic parte in^ tegrantă din ocolul lumii" - îi spusese odată Vulpea), unde se simţea rudă cu animalele, unde ea fusese deta^ şată, într-o ... mă rog ... viţică - imposibil ! E vorba de un coşmar!. .. Unde el hibernase ... Hm ! Dar unde eşti atît de aproape de anotimpuri şi rotaţia stelelor în jurul axei lor şi-a ocolului, unde ... „Hm ! Deci ţoiuri şi ventuze! ... Frate bun cu codrul... Hm! că dac-ar mai avea o viaţă ... tot aşa ... e-he ! "

O rugă pe secretară (legătura lui cu nevastă-sa) sa-1 facă legătura cu ea şi prin ea cu însăşi viaţa, căci avea de gînd să ia totul de la început, împreună, au trecut ei prin multe, au învins greutăţi, acum au experienţă, au de toate, au slavă Domnului (cu D mare) de toate, au, slavă Domnului...

- E la înfiat, răspunse Anişoara sec. O fi coadă.

- Nu-i nimic, aştept. Intre timp eu mai lucrez. Luă o lamă şi cu mare grijă rase codiţa lui ţ din titlul volu^ mului de versuri... „Acum parcă sună mai bine", se gîndi. „Toiuri şi..." Sau Tuiuri ?! Uite aşa şi-o fi pierdut şi maimuţa codiţa, devenind om în procesul muncii... Simţi în el forţe proaspete şi... etc. etc. Şi-am încălecat pe-o şa, şi-oi mai încăleca.

SFIRŞIT **

** Aici se termină totul, din lipsă de spaţiu : vizuină şi *vi^ ziune.* Şi e păcat, păcat, pă .....

INDICE ALFABETIC

- *In ordinea* (analfabetică) *a* intrării *în* vizuină -

- *Ursu,* Ursul, Domnul llrs - din lat. *ursus* (vezi dicţionaru! ursului), animal omnivor, cînd e animal, şi, pe o treaptă mai sus, om de litere şi inginer silvic, şeful Ocolului pămîntu- lui nr. 1, posesor de vizuină, apartament, şi cenaclist. Fiinţă imposibilă, cu aptitudini spre domesticire (cf. caracterizării paznicului *de* la Zoo), individ suspect, cu antecedente, greu de ţinut în frîu şi uşor de dus de laţ (Pp. 5, 7, 15 ş.a.m.d)

  Vulpea, alias d-ra Vulpe, alias Anii;;oara Iordăchescu, din lat. *t•ulpes* (Vezi Dicţ. ed. citată). Se evidenţiază prin coada stu^ foasă şi blana-i de vulpe. Talent dramatic şi aptitudini pen^ tru roluri de ingenuă în diverse spaţii (pădurea în curs de defrişare, pe marginea prăpastiei, in nămol) şi în diverse condiţii social-economice. Inflamabilă şi roşcovană, însărcinată de sus. (Pp.

- *Iepurele,* Iepurilă, Fără-Cap şi Fără-Coadă sau, prescurtat, F2C2 - din lat. *leporem* şi din burul - indescifrabil, în urma unor săpături recente la Buridava. Greu de prins, greu de ţinut, dar odată ce-ai legat prietenie cu el e pe viaţă (fi^ indcă trăieşte puţin). Neajutorat, poet al fugii şi-al spaţiilor verzi, cit vezi verzi sau nearate. Mai are şi alte calităţi. (Pp.

  Bursucul, Viezurele - Cumătru şi colocatar forţat al ursu^ lui, mai ales în primele pagini. Din lat. (Vezi dicţ. pagina des^ pre Bursuc şi pagina despre Viezure). Supus demolării psi- hice, altfel sprinten la minte. Ultimul filozof agnostic a cărui agnosticlă e goală (calamburul aparţine burului său pri^ eten Iepurele), auditor zgomotos în peştera Gindirii abstracte. (Pp. şi urm.)

Lupu, cumătrul lup, Bătrinul Lup de Mare din lat, *mare* (marea = *mare).* Simbol al unor vechi popoare indoeuro^ pene, citat de Homer, vezi-I pe steaguri, tuiuri traco-dacice, fundează Roma - prin nevastă-sa lupoaica cea miloasă -, azi pe cale de dispariţie din cauza cruzimii oamenilor şi a unor prejudecăţi vînătoreşti. Figură dmpresionantă a litera^ turii noastre - vreau să spun a acestei cărţi -, hăituit în strofe strîmbe şi nedrepte (Pp.

Cocoşul. Vezi Găina - vezi Oul. Işi face autobiografia (a scurtă), scrie procese verbale. Folosit pînă la exploatare ca ceas dr~tept. de către Urs, de cite ori doreşte să iasă din iarnă (hibernare). (Pp. etc.)

- *De Lapte,* Guiţ (zis De Sanchis). Are şi aici codiţa sfredel şi-i place să facă băi de nămol. Inapt pentru metafizica ig^ natului. (Pp.

- Viţica, Ica. Fără etimologie latină. Făptură legitimă, fiinţă iubitoare, bună mamă vitregă. Apare brusc, se lasă bruscată, trezeşte simpatia cititocilor cu o educaţie mai serioasă decft a autorilor.

Copilul - Singurul personaj al acestei povestiri impresio^ nante care n-a suportat vraja. Adică n-a fost transformat în animal - precum Ursu, Vulpea, Iepurele, Bursucul - voc^ besc de ei în faza lor de oameni. Ii lipseşte foarte puţin pen^ tru a fi un adevărat copil-minune al zilelor noastre, pe cit de tinere şi copilăreşti, pe atît de minunate.

- Broaştele - Lac să fie că ... Vezi pag„„

- *Codin* şi *Mozoc* - doi duläi care merg împreună şi la in^ dicele explicativ, pentru că se mănincă tot timpul. Codin e şef de catedră, prin uzurpare, căci nu şi-a luat doctoratul, ci a muşcat doar dintr-un doctorand şi nu i-a plăcut subiectul. Şi, la urma urmei, Mozoc e mai aplecat spre studiu şi prinde mai multe muşte vaI'la. Amîndoi ciobAneşti şi lupi în pro- porţie egală. Mozoc, deşi mai lăţos, îl lasă pe şeful de ca^ tedră să-şi schimbe părul înaintea sa, pe un covor de flori de vişin - primăvara - şi unul de frunze de vişin (ace^ laşi) - toamna. Erau indispensabili acestei naraţiuni, unde nu lipsesc decît oile, lina, caşul, brinza şi laptele. (Vezi caşul în latineşte, Dicţionarul citat). Codin şi Mozoc n-au suferit nici ei transformări - şi zău c-ar fi iost păcat să stricăm caracterul lor dintr-o bucată, autentic, pe nişte oameni fic^ tivi, plămădiţi, vorba lui Shakespeare „din aceeaşi substanţă ca şi visele".

- *In ordinea* ieşirii *din* vizuină

Iepurele (F2C2)
Bursucul
Vulpea
Vulpoiul al II-iea
Cocoşul
Guiţ de Lapte
Ursul
Ursoaica
Furnicile
Fumul
Toi urile
Ventuzele
Şi însăşi Viziunea viwinii

CUPRINS

Partea I - VIZIUNEA VIZUINII

- Oap. I : O vizuină din zilele noastre 7
- Cap. II : Nu hibernaţi cu ochii deschişi 12
- cap. III : Frumoasa mea ursoaică naturală 17
- Cap. IV: Gura lumii . 19
- Cap. V: Vulpea vine „într-o chestiune" 23
- Cap. VI : Vulpea se sacrifică încă o dată 35
- Cap. VII : Descrierea Peşterii Gîndirii ab stracte 48 - Cap.VIII : De Lapte, la năMol 53 - Cap. IX : Problema de la pagina 13 58 - Cap. X : Guiţ în perspectiva unei jumătăţi de an de necrezut . 63 - Cap. XI : Lumea vrea poveşti 67 - Oap. XII : Nevinovat ca o panseluţă 71 - Cap. XIII : Alt capitol 74
- Cap. XIV : Dacă sint cit de cit deconectant 79
- Cap. XV: Acoperiţi cadavrul 84

Ţoiuri şi ventuze. Volumul I: Ţoiuri

- Nu cunosc 95
- Compoziţie 96

-Mi 97

- Crimă 98
- Ispită 99
- Cu ochi 100
- Mirătură 101

— Urme • • 102
— Dialog • 1°3
— Mau . • 101

— Este . • • 105
— Cîntec 106
— De ce ? ... . • 107
— Pustiu.....108
— Cap. XVI : O lămurire sau Mormăilă se clarifică ..... • 109
— Cap. XVII : Acuma, adineaori 110

Partea a II-a — VIZUINA VIZIUNII

— Cap. XVIII : Plînsul . . 119
— Cap. XIX : Nu gustă gluma 124
— Cap. XX : Pînă la glezne . 128
— Cap. XXI : Verde de pe ochi . . 133
— Cap. XXII : Odihnihnă.....139
— Cap. XXIII : Eu îți dau timbre și tu te porți urît !..... ... 143
— Cap. XXIV : Natură în lînă.....147
— Cap. XXV : Contrapupatul . 151

Vol. II: Ventuze

— Zori 160
— Taifun 161
— Bobîrnacul ... 162
— Mița și Anti-Mița . 163
— Cum ? 164
— Cocoșește ... 165
— Jale..... 166
— Sațiu 167
— întîmplare 168
— Vulpea iese 169

- Răzbunare lîO
- Prietenul lîl
- Cariul 172
- Sfanţa lî3
- In ţiţîni 174
- Parcă 175
- Delta 176
- Vine 177
- Pe trei spirale lî8
- PS6! . lî9
- Babei 18]
- Oftat . 181
- Pe la cîntători 182
- Aş vrea să mi se pară 183
- Cap. XXVI: "Şi plingem de la ceapă" 184
- Cap. XXVII : Deconectarea 185
- Cap. XXVIII : Revenirea 190
- Cap. XXIX : E vară şi lumea nu prea scrie 196
- Cap. XXX : Se pregăteşte furtuna ! 200
- Cap. XXXI : Măcar un pic 204
- Cap. XXXII : E frig şi e electricitate 208
- Cap. XXXIII : Hai la înfiat 211

Lector : GABRIELA NEGREANU
Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 5.XI.1981. Apărut *1981.*
Coli de tipar : 14.

Tiparul executat sub comanda

Intreprinderea poligrafică
Bucureşti,

Republica nr. 471 la Socialistă România

.13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandre~cu nr. 89-97